

Toezichtshandleiding van het SSM

Europees bankentoezicht:
de werking van het SSM
en de toezichtsaanpak

Deze publicatie is verouderd.
Ga naar de
[website van Bankentoezicht](#)
voor de meest recente versie.

BANKENTOEZICHT

Maart 2018

Inhoudsopgave

Gebruik van de Toezichtshandleiding	3
Inleiding	3
Missie	4
De strategische oogmerken van het Eurosysteem en het SSM	5
Organisatorische beginselen voor het Eurosysteem en het SSM	6
1 Werking van het SSM	9
1.1 Organisatie van het SSM	9
1.2 Operationele structuur van het SSM	11
1.3 Besluitvorming binnen het SSM	18
1.4 Samenwerking met andere instellingen en autoriteiten	33
2 Toezichtscyclus	46
2.1 Bijdrage aan regelgevend en toezichtsbeleid	47
2.2 Definiëren en ontwikkelen van methodologieën en normen	48
2.3 Uitvoering van het dagelijks toezicht	50
2.4 Verbetering van het bankentoezicht	50
3 Uitvoering van het SSM-toezicht op alle onder toezicht staande instellingen	55
3.1 Beoordeling van autorisatieverzoeken voor voorgenomen verwervingen van gekwalificeerde deelnemingen in een kredietinstelling en het paspoortregime	56
3.2 Vaststelling van de significantie van instellingen	65
4 Toezicht op belangrijke instellingen	68
4.1 Strategische en operationele planning	68
4.2 Identificatie en beoordeling van de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden met behulp van risicoanalyses	73
4.3 Verzameling van toezichtsgegevens	75
4.4 Beoordeling van de geschiktheid van leden van leidinggevende organen (deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeoordeling)	81

4.5	Uitvoering van het lopende toezicht	86
4.6	Uitvoering van de SREP	90
4.7	Doorlopende monitoring van interne modellen	98
4.8	Uitvoering van inspecties ter plaatse	100
4.9	Beoordeling van ad-hocverzoeken, kennisgevingen en aanvragen	100
4.10	Crisispreventie en -management	106
4.11	Toezihtsbevoegdheden, handhavingsmaatregelen en sancties	110
4.12	Beoordeling van de aanvaardbaarheid en controle van institutionele protectiestelsels	117
5	Toeziht op minder belangrijke instellingen	119
5.1	Oversight op de werkwijzen die de NBA's bij het toezicht hanteren	120
5.2	Normontwikkeling voor toezicht op LSI's	121
5.3	Analytische en methodologische ondersteuning	122
5.4	Oversight op LSI's en LSI-sectoren	124
	Lijst van termen	131
	Afkortingen	135

Gebruik van de Toezichtshandleiding

In deze toezichtshandleiding wordt beschreven hoe het SSM (Single Supervisory Mechanism – Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme) is georganiseerd en worden de methodologieën, processen en procedures voor het bankentoezicht in het eurogebied gedefinieerd. Ook wordt erin toegelicht hoe het SSM met andere instellingen binnen het bredere institutionele kader samenwerkt.

Eerst wordt beschreven hoe het SSM is georganiseerd en hoe het zijn taken als toezichthouder vervult, daarna wordt gedetailleerd ingegaan op de praktische uitvoering van het toezicht.

Deze toezichtshandleiding is niet juridisch bindend, stelt geen nieuwe regelgevende voorschriften en kan op geen enkele wijze de wettelijke vereisten vervangen die in het relevante toepasselijke EU-recht zijn vastgelegd. In de handleiding wordt uiteengezet welke benadering het SSM bij de uitvoering van zijn toezichtstaken dient te volgen. Het SSM is gerechtigd af te wijken van de in deze handleiding beschreven algemene beleidslijn als er in specifieke gevallen sprake is van factoren die daartoe aanleiding geven en als de afwijking voldoende wordt gemotiveerd. De afwijkende beleidskeuze moet tevens verenigbaar zijn met de algemene beginselen van het EU-recht, met name die van gelijke behandeling, evenredigheid en de legitieme verwachtingen van onder toezicht staande entiteiten. Dit is in overeenstemming met de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, die een interne leidraad, zoals deze handleiding, definieert als gedragsregels voor een te volgen praktijk waarvan EU-instellingen in gerechtvaardigde gevallen mogen afwijken. In paragraaf 209 van het oordeel van het Hof van Justitie van de EU van 28 juni 2005 in de gevoegde zaken C-189/02, C-202/02, C-205/02 tot en met C-208/02 en C-213/02 wordt bijvoorbeeld gesteld: *“In beslissingen over interne maatregelen van de administratie heeft het Hof reeds geoordeeld, dat deze weliswaar niet kunnen worden aangemerkt als een rechtsregel die de administratie hoe dan ook dient na te leven, maar wel een gedragsregel voor de te volgen praktijk vormen, waarvan de administratie in een concreet geval niet mag afwijken zonder opgaaf van redenen die verenigbaar zijn met het beginsel van gelijke behandeling. Dergelijke maatregelen vormen derhalve een handeling van algemene strekking, waarvan de betrokken ambtenaren en functionarissen de onwettigheid kunnen inroepen tot staving van een beroep tegen individuele besluiten die op basis van die maatregelen zijn vastgesteld.”*

De ECB publiceert deze handleiding, die is opgesteld met hulp van de nationale bevoegde autoriteiten (NBA's), in het kader van haar transparantiebeleid.

Inleiding

Het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (Single Supervisory Mechanism – SSM) is opgezet als de eerste pijler onder de Europese bankenunie, naast het

Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme (Single Resolution Mechanism – SRM) en het op het ogenblik besproken Europees depositogarantiestelsel (EDIS – European Deposit Insurance Scheme). Deze drie pijlers rusten op het fundament van het gemeenschappelijk reglement ("single rulebook"), dat geldt voor alle EU-landen. Het Europees banktoezicht streeft ernaar een bijdrage te leveren aan de veiligheid en soliditeit van kredietinstellingen en de stabiliteit van het financiële stelsel door te zorgen voor banktoezicht in het eurogebied dat aan hoge normen voldoet en consistent bij alle banken wordt toegepast.

De Europese Centrale Bank (ECB) voert haar toezichtstaken uit in het kader van het SSM, dat bestaat uit de ECB en de nationale bevoegde autoriteiten (NBA's), maar behoudt daarbij de eindverantwoordelijkheid. Deze opzet zorgt voor sterk en consistent toezicht op alle onder toezicht staande instellingen in het eurogebied en maakt tevens optimaal gebruik van de lokale en specifieke kennis van de nationale toezichthouders.

Op basis van de taken die de Europese wetgever aan de ECB heeft toevertrouwd, hebben de SSM-autoriteiten voor het SSM een missie geformuleerd en toezichtsbeginselen vastgelegd.

Missie

Missie

De strategische oogmerken

Organisatorische beginselen

De ECB voert haar toezichtstaken uit binnen het SSM, dat bestaat uit de ECB en de NBA's. Om grondig en doeltreffend banktoezicht te kunnen uitoefenen, is de ECB verantwoordelijk voor de effectieve en consistente werking van het SSM. Aldus draagt zij bij aan de veiligheid en soliditeit van het bankwezen en aan de stabiliteit van het financiële stelsel.

Bij het nastreven van onze doelstellingen hechten wij binnen het SSM het grootste belang aan geloofwaardigheid en verantwoording. Bij het uitvoeren van onze taken zijn we transparant, met volledige inachtneming van de geldende vereisten inzake vertrouwelijkheid. Wij streven naar effectieve communicatie met de Europese burger. Onze betrekkingen met Europese en nationale autoriteiten onderhouden wij volledig conform de desbetreffende wetgeving en met inachtneming van het onafhankelijkheidsbeginsel.

Wij ontwikkelen een toezichtsaanpak die aan de hoogste internationale normen voldoet. Wij voeren het EU-beleid inzake het prudentieel toezicht op banken op een consistente en effectieve manier uit, op basis van een 'best practice'-kader voor onafhankelijk, toekomstgericht en risicogericht toezicht. Wij respecteren het evenredigheidsbeginsel, de eenheid en integriteit van de interne markt en het algemeen belang. Wij nemen de beginselen van goed bestuur in acht en voeren onze taken uit in een geest van samenwerking en teamwerk.

De strategische oogmerken van het Eurosysteem en het SSM

Erkende monetaire en financiële autoriteit

Op grond van een solide verdragsrechtelijke basis, onafhankelijkheid en interne samenhang vervult het Eurosysteem, het stelsel van centrale banken van het eurogebied, zijn rol als de monetaire autoriteit van het eurogebied en als toonaangevende financiële autoriteit, die zowel binnen als buiten Europa ten volle wordt erkend. Bij het nastreven van zijn hoofddoel, het handhaven van prijsstabiliteit, voert het Eurosysteem de daartoe noodzakelijke economische en monetaire analyses uit en keurt het passende monetairbeleidsmaatregelen goed om deze vervolgens ten uitvoer te leggen. Voorts reageert het Eurosysteem gepast en doeltreffend op monetaire en financiële ontwikkelingen.

Financiële stabiliteit en financiële integratie in Europa

Wij streven wij er in het Eurosysteem en binnen het SSM naar om in samenwerking met de bestaande institutionele structuren de financiële stabiliteit te waarborgen en de financiële integratie in Europa te bevorderen. Met dat doel dragen wij bij aan beleidsmaatregelen die voorzien in een gezonde Europese en mondiale architectuur voor financiële stabiliteit.

Verantwoording, onafhankelijkheid, geloofwaardigheid en nabijheid tot de Europese burger

Zowel binnen het Eurosysteem als binnen het SSM hechten wij het grootste belang aan geloofwaardigheid en verantwoording en zijn wij transparant bij het uitvoeren van onze taken, waarbij wij de geldende vereisten inzake vertrouwelijkheid volledig in acht nemen. Wij streven naar effectieve communicatie met de Europese burger. De betrekkingen met de Europese en nationale autoriteiten onderhouden wij volledig conform de Verdragsbepalingen en met inachtneming van het onafhankelijkheidsbeginsel. Met dat doel volgen wij de veranderingen en ontwikkelingen op de geld- en financiële markten nauwgezet, en tonen wij ons gevoelig voor het algemeen belang en de behoeften van de markt.

Gezamenlijke identiteit, duidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden, goed bestuur

Zowel binnen het Eurosysteem als binnen het SSM streven wij ernaar onze gezamenlijke identiteit te versterken, binnen een kader van duidelijk gedefinieerde taken en verantwoordelijkheden voor alle leden. Daartoe bouwen het Eurosysteem en het SSM voort op het potentieel en de nauwe betrokkenheid van al hun leden,

maar ook op hun streven naar en bereidheid tot het bereiken van overeenstemming. Bovendien zijn het Eurosysteem en het SSM gecommitteerd aan de beginselen van goed bestuur, en hanteren ze doeltreffende en efficiënte organisatiestructuren en werkmethoden.

Best practice bij het toezicht op banken; gelijke behandeling en gelijk speelveld

Binnen het SSM zullen wij ons toezichtskader meten aan de hoogste internationale normen. Wij brengen het beste van de nationale benaderingen samen in een 'best practice'-raamwerk voor banktoezicht in de deelnemende lidstaten, en profiteren daarbij van het overzicht dat wij hebben van alle instellingen. Het SSM ziet toe op de naleving van het single rulebook en van de toepasselijke toezichtsbeginselen en -praktijken, waardoor alle onder toezicht staande instellingen zijn verzekerd van een gelijke behandeling en een gelijk speelveld.

Risicogerichte benadering en evenredigheid; toezichtsmaatregelen

Het SSM-banktoezicht, dat wendbaar en op risico's gericht is, brengt oordeelsvorming en toekomstgerichte, kritische beoordelingen met zich mee. Het houdt rekening met de mogelijkheid van een faillissement van een of meerdere instellingen en met de impact die een dergelijk faillissement kan hebben op de financiële stabiliteit. Voor de toezichtspraktijken van het SSM geldt het evenredigheidsbeginsel, waarbij de intensiteit van het toezicht wordt afgestemd op het systeembelang en het risicoprofiel van de onder toezicht staande banken. De SSM-aanpak bevordert efficiënte en tijdige toezichtsmaatregelen en een grondige monitoring van de reactie van een kredietinstelling daarop.

Organisatorische beginselen voor het Eurosysteem en het SSM

Voor het Eurosysteem geldt, met inachtneming van het onderliggende principe van decentralisatie:

Deelname

Alle leden van het Eurosysteem en het SSM dragen zowel strategisch als operationeel bij aan de gestelde doelen.

Samenwerking

Alle leden van het Eurosysteem en het SSM voeren hun taken uit in een geest van samenwerking en teamwerk.

Transparantie en verantwoording

Alle leden van het Eurosysteem en het SSM handelen op transparante wijze en dragen de volledige verantwoordelijkheid en verantwoordingsplicht voor de doeltreffendheid van al hun functies.

Onderscheid tussen Europese en nationale activiteiten

De Europese werkzaamheden die worden uitgevoerd door de nationale centrale banken en nationale bevoegde autoriteiten worden duidelijk vastgesteld en onderscheiden van de verantwoordelijkheden in nationaal verband.

Samenhang en eenheid

Met inachtneming van de juridische status van de leden treedt het Eurosysteem op als één samenhangende entiteit, en het SSM als een samenhangende en gecoördineerde entiteit. Zij functioneren elk als een team, spreken met één stem en streven ernaar dicht bij de Europese burgers te staan.

Uitwisseling van middelen

De leden van het Eurosysteem en het SSM bevorderen de uitwisseling van personeel, kennis en ervaring.

Effectieve en doelmatige besluitvorming

Bij alle besluitvormings- en overlegprocessen van zowel het Eurosysteem als het SSM wordt gestreefd naar effectiviteit en efficiëntie. De besluitvorming is gericht op analyse en argumenten, maar ook op het naar voren brengen van uiteenlopende gezichtspunten.

Kostenefficiëntie, meting en methodologie

De leden van het Eurosysteem en het SSM beheren alle middelen zorgvuldig en streven in al hun activiteiten doeltreffende en kostenefficiënte oplossingen na.

Het Eurosysteem en de nationale centrale banken ontwikkelen beheersingssystemen en prestatie-indicatoren waarmee kan worden gemeten in hoeverre zij hun functies vervullen en hun doelstellingen verwezenlijken.

Vergelijkbare methoden voor de evaluatie en de rapportage van kosten worden verder uitgewerkt en toegepast.

Benutting van synergie-effecten en vermijding van overlappingsen

Binnen zowel het Eurosysteem als het SSM worden zo veel mogelijk potentiële synergieën en schaalvoordelen vastgesteld en benut, met volledige inachtneming van de scheiding tussen het monetair beleid en de toezichtstaken.

Onnodig dubbel werk of dubbele inzet van mensen en middelen en overmatige en inefficiënte coördinatie worden vermeden. Dit vertaalt zich in een actief nastreven van organisatorische mogelijkheden die effectiviteit, efficiëntie en snel handelen garanderen en de beschikbare ervaring benutten door de bestaande middelen intensiever te gebruiken.

Voor uitbesteding van ondersteunende functies en werkzaamheden van het Eurosysteem en het SSM worden dezelfde criteria gehanteerd, waarbij beveiligingsaspecten in aanmerking worden genomen.

1 Werking van het SSM

1.1 Organisatie van het SSM

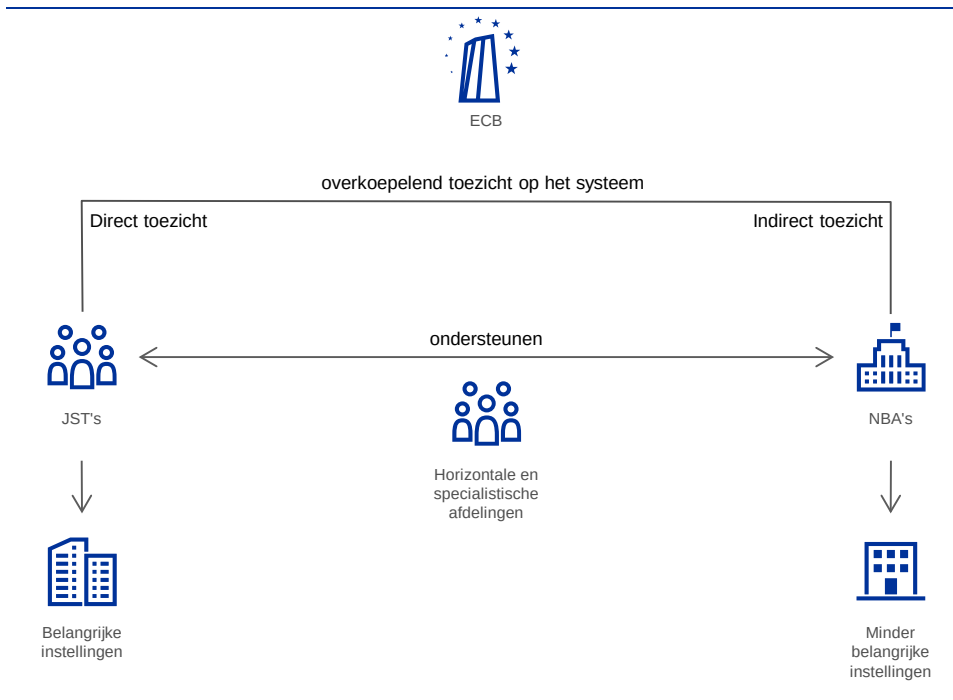
1.1.1 Taakverdeling tussen de ECB en de NBA's

GTM-v, artikel 6, 14 en 15

Het SSM is verantwoordelijk voor het bankentoezicht in de deelnemende lidstaten. Ten behoeve van efficiënt toezicht zijn de respectieve taken en verantwoordelijkheden van de ECB en de NBA's op dit gebied verdeeld op basis van de significantie van de onder toezicht staande instellingen. Voor alle onder SSM-toezicht staande instellingen geldt een gemeenschappelijke toezichtsaanpak.

Figuur 1
Taakverdeling binnen het SSM

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Binnen het SSM houdt de ECB, bijgestaan door de NBA's, direct toezicht op alle als belangrijk aangemerkte instellingen ('significant institutions' – SI's). De [lijsten met belangrijke en minder belangrijke instellingen](#) zijn op de website van het ECB-Bankentoezicht te vinden en worden regelmatig bijgewerkt. De NBA's voeren het directe toezicht op minder belangrijke instellingen ('less significant institutions' – LSI's) uit, onder het overkoepelend toezicht (oversight) van de ECB. In bepaalde omstandigheden kan de ECB ook het directe toezicht op minder belangrijke instellingen overnemen.

Het SSM is tevens betrokken bij het toezicht op grensoverschrijdende instellingen en groepen, als toezichthouder van ofwel de lidstaat van herkomst ofwel de lidstaat van ontvangst in toezichtscolleges. Als toezichthouder op de banken neemt het SSM bovendien deel aan het aanvullende toezicht op financiële conglomeraten.

Toezichtsbesluiten worden binnen het SSM voorbereid door de uit vertegenwoordigers van de ECB en de NBA's bestaande Raad van Toezicht, en vastgesteld door de Raad van Bestuur conform de geen-bezwaarprocedure die verderop in deze handleiding wordt beschreven (zie paragraaf 1.3.2).

1.1.2

Verantwoording

GTM-v, artikel 20 en 21

Besluit van de ECB inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Europese Centrale Bank in bezit van de nationale bevoegde autoriteiten (ECB/2015/16)

Richtsnoer van de ECB houdende vaststelling van de beginselen van een Ethisch Kader voor het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (ECB/2015/12)

Voor de transparantie, legitimiteit en onafhankelijkheid van toezichtsbesluiten is het van essentieel belang dat er verantwoording wordt afgelegd. De ECB kan verantwoordelijk worden gehouden voor de wijze waarop zij haar toezichtstaken vervult. Besluiten die direct van invloed zijn op afzonderlijke instellingen kunnen worden onderworpen aan een interne toetsingsprocedure bij de [Administratieve Raad voor Toetsing \(ABoR\)](#). Ze kunnen ook worden voorgelegd aan het [Hof van Justitie](#) van de Europese Unie. Besluiten van NBA's inzake LSI's kunnen daarentegen aan de nationale rechter worden voorgelegd. De ECB legt voor haar toezichtsactiviteiten tevens verantwoording af aan de Europese burger: via het Europees Parlement –en tot op zekere hoogte ook via de nationale parlementen – en via [de EU-Raad](#). De vier belangrijkste kanalen van politiek verantwoording door de ECB zijn:

1. De Voorzitter van de Raad van Toezicht neemt deel aan *vaste hoorzittingen en ad-hocgedachtewisselingen* in het Europees Parlement en in de Eurogroep in aanwezigheid van vertegenwoordigers van alle lidstaten die deelnemen aan het SSM. Nationale parlementen kunnen verder de Voorzitter of een ander lid van de Raad van Toezicht alsmede een vertegenwoordiger van de betrokken NBA uitnodigen.
2. De ECB doet aan de Commissie Economische en Monetaire Zaken van het Europees Parlement de verslagen van de vergaderingen van de Raad van Toezicht toekomen, inclusief een uitgebreid en substantieel verslag van de beraadslagingen van de Raad en een geannoteerde lijst van de Raadsbesluiten.
3. De leden van het Europees Parlement en van de Eurogroep kunnen schriftelijke vragen stellen aan de Voorzitter van de Raad van Toezicht. Verder kunnen de nationale parlementen de ECB vragen te reageren op eventuele vragen of opmerkingen die zij hebben.
4. De ECB stuurt aan het Europees Parlement, de EU-Raad, de Eurogroep, de Europese Commissie en de nationale parlementen van de deelnemende lidstaten een openbaar toegankelijk [jaarverslag](#) waarin zij de vervulling van haar toezichtstaken toelicht.

Het verantwoordingskader van de ECB is nader uitgewerkt in de GTM-verordening, in een [interinstitutioneel akkoord](#) tussen het Europees Parlement en de ECB en in een [memorandum van overeenkomst](#) (Memorandum of Understanding – MoU) tussen de EU-Raad en de ECB.

Bovendien publiceert de Europese Commissie elke drie jaar een rapport over de toepassing van de GTM-verordening, waarin zij vooral de mogelijke gevolgen daarvan voor de soepele werking van de interne markt evalueert. De Europese Rekenkamer heeft de bevoegdheid om de operationele doelmatigheid van het beheer van de ECB (zie paragraaf 1.4.5) te onderzoeken en het Internationaal Monetair Fonds (IMF) voert regelmatige beoordelingen uit via het FSAP (Financial Sector Assessment Programme) (zie paragraaf 1.4.6).

1.2 Operationele structuur van het SSM

1.2.1 Opzet van het ECB-Bankentoezicht

Functiescheiding

GTM-v, artikel 25

Besluit van de ECB houdende de tenuitvoerlegging van scheiding tussen de monetaire beleidsfunctie en de toezichtfunctie van de Europese Centrale Bank (ECB/2014/39)

Naar aanleiding van de financiële crisis hebben de EU-Raad en het Europees Parlement toezichtstaken aan de ECB toevertrouwd. De ECB heeft deze taken in aanvulling op haar monetairbeleidsfunctie gekregen. Om belangenconflicten tussen de monetairbeleids- en toezichthoudende taken te voorkomen waarborgt de ECB een functiescheiding, zodat elke functie conform de geldende doelstellingen wordt vervuld.

De ECB beschikt over een onafhankelijke [Raad van Toezicht](#), die ontwerp-toezichtsbesluiten voorlegt aan de [Raad van Bestuur](#). De Raad van Bestuur kan deze voorstellen aannemen of er bezwaar tegen aantekenen, maar kan ze in principe niet amenderen. Bovendien worden de beraadslagingen van de Raad van Bestuur over zaken die verband houden met het toezicht strikt gescheiden gehouden van de beraadslagingen over andere functies van de ECB, met aparte agenda's en vergaderingen.

De functiescheiding voorziet tevens in regels voor de uitwisseling van informatie tussen de twee functies van de ECB. Vertrouwelijke informatie mag alleen worden uitgewisseld op 'need-to-know'-basis, zonder afbreuk te doen aan de doelstellingen van beide beleidsterreinen. De [Directie](#) beslist over toegangsrechten voor vertrouwelijke informatie.

Functiescheiding op het niveau van het personeel wordt verzekerd door vier speciale directoraten-generaal (DG's) voor het microprudentieel toezicht en een directoraat-generaal Secretariaat van de Raad van Toezicht (DGSSB), die functioneel aan de Voorzitter en de Vicevoorzitter van de Raad van Toezicht rapporteren.

Directoraten-generaal voor microprudentieel toezicht

De vier directoraten-generaal Microprudentieel Toezicht I t/m IV en het DGSSB voeren de toezichtstaken uit die aan de ECB zijn opgedragen. Ze werken daarbij samen met de NBA's.

- De DG's Microprudentieel Toezicht I en II (DG MS I en II) zijn verantwoordelijk voor het directe, dagelijkse toezicht op belangrijke instellingen.
- DG Microprudentieel Toezicht III (DG MS III) is verantwoordelijk voor het overkoepelend toezicht op de LSI's, die onder direct toezicht van de NBA's staan, en voor alle gemeenschappelijke procedures ten aanzien van de LSI's.
- DG Microprudentieel Toezicht IV (DG MS IV) voert horizontale en specialistische taken uit ten aanzien van alle kredietinstellingen die onder toezicht van het SSM staan en voorziet DG MS I en II van expertise en ondersteuning, bijvoorbeeld op het gebied van interne modellen en inspecties ter plaatse.
- Daarnaast is er het DG Secretariaat van de Raad van Toezicht (DGSSB). Dit DG bestaat uit de afdeling SSM-Besluitvorming, die de werkzaamheden van de Raad van Toezicht ondersteunt door te helpen bij de voorbereiding van vergaderingen en de daarmee samenhangende juridische kwesties, plus de drie afdelingen Autorisatie, Toezichtsgebonden Kwaliteitsborging, en Handhaving en Sancties, die horizontale functies voor het SSM vervullen.

De rol van de vijf directoraten-generaal bij het besluitvormingsproces wordt hierna toegelicht (zie paragraaf 1.3).

Gemeenschappelijke diensten

Naast de vijf DG's voor het microprudentiële toezicht kent de ECB ook gemeenschappelijke diensten, die zowel de monetaire beleidsfunctie als de toezichtsfunctie ondersteunen.

Dit zijn: human resources, informatiesystemen, communicatie, begroting en organisatie, facilitaire dienst, interne audit, juridische diensten en statistieken. Dankzij deze diensten kan de ECB operationele synergievoordelen benutten en tegelijkertijd de vereiste scheiding tussen monetair beleid en banktoezicht in acht nemen. Het directoraat-Generaal Statistieken publiceert bijvoorbeeld periodiek [een uitgebreide set statistieken over het banktoezicht](#) op de website van ECB-Banktoezicht. De dataset wordt elk kwartaal geactualiseerd en bevat informatie als de winstgevendheid, kapitaaltoereikendheid en activakwaliteit van banken die als belangrijke instelling zijn aangemerkt.

1.2.2

Gezamenlijke toezichhoudende teams (JST's)

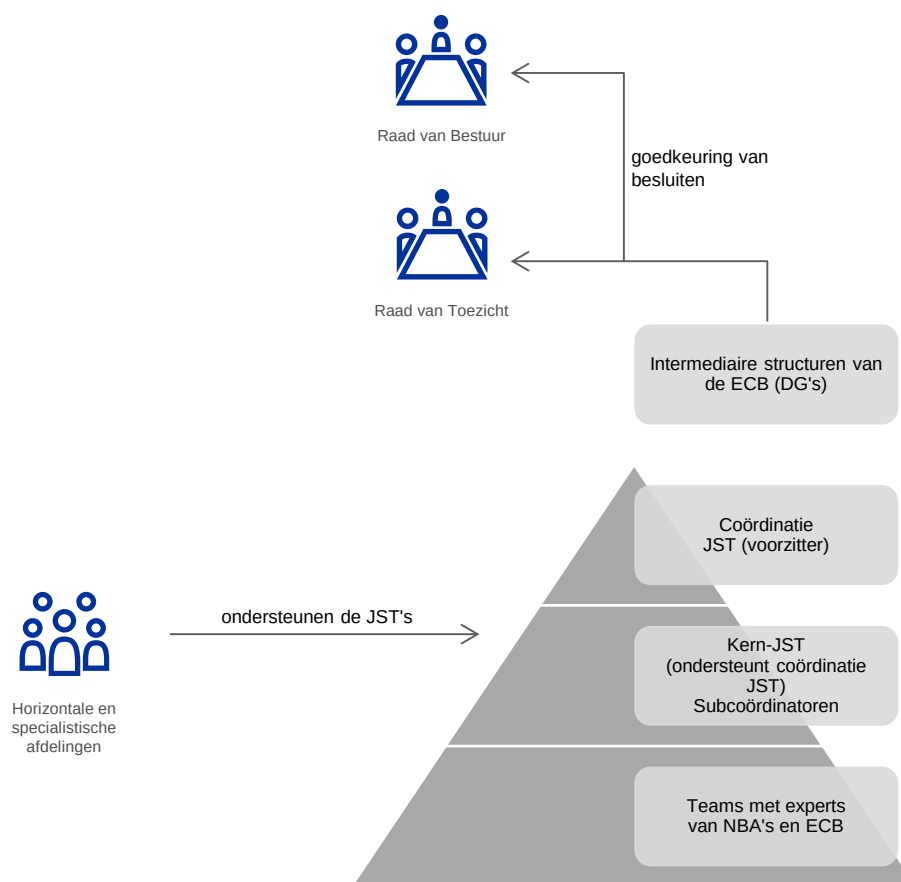

GTM-kv, artikel 3, 4, 5 en 6

Het dagelijks toezicht op belangrijke kredietinstellingen wordt uitgeoefend door de gezamenlijke toezichhoudende teams (Joint Supervisory Teams – JST's) die vallen onder de DG's MS I en II. De JST's bestaan uit medewerkers van zowel de ECB als de NBA's van de landen waarin de SI's, inclusief dochterondernemingen en belangrijke buitenlandse bijkantoren, zijn gevestigd (zie **Figuur 2**). Voor elke SI wordt op het hoogste consolidatieniveau een JST gevormd. De grootte, algehele samenstelling en organisatie van een JST wisselt al naar gelang de aard, complexiteit, schaal en het bedrijfsmodel en risicoprofiel van de onder toezicht staande entiteit.

Het JST heeft tot taak het [programma voor onderzoek door de toezichthouder](#) (Supervisory Examination Programme – SEP) op te stellen en te organiseren. Ook voert het de lopende toezichtswerkzaamheden uit op geconsolideerd, gesubconsolideerd en soloniveau. Tot die taken behoren de beoordeling van het risicoprofiel, het bedrijfsmodel, de bedrijfsstrategie, de systemen voor risicobeheersing en interne beheersing, en interne governance van een instelling. Essentiële onderdelen van dit werk zijn de uitvoering van [de procedure voor prudentiële toetsing en evaluatie](#) (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP) en het onderhouden van een geregelde dialoog met de onder toezicht staande instelling. Leden JST's kunnen ook deelnemen aan [inspecties ter plaatse en onderzoeken van interne modellen](#).

Figuur 2
Werking van de JST's

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Voor taken die een specifiek onderwerp betreffen of bepaalde specialistische kennis vereisen, kunnen de JST's bovendien de hulp inroepen van de horizontale en specialistische afdelingen van de ECB. Om tot gemeenschappelijke inzichten en een gecoördineerde aanpak te komen, leveren deze afdelingen ook input en verzorgen zij procedures voor de JST's.

De JST-coördinator en de subcoördinatoren

Elk JST wordt geleid door een coördinator bij de ECB. Subcoördinatoren van de NBA's ondersteunen de JST-coördinator bij het dagelijks toezicht op belangrijke kredietinstellingen en brengen de standpunten van de betrokken NBA's tot uitdrukking. Zo dragen ze bij aan het opstellen en herzien van het SEP.

De JST-coördinatoren worden voor een termijn van drie tot vijf jaar benoemd. Van coördinatoren en leden van JST's wordt verwacht dat ze regelmatig rouleren, daarbij rekening houdend met het feit dat niet alle leden van een JST tegelijk kunnen rouleren.

Kern-JST

De JST's van banken met significante activiteiten in meer dan één deelnemende lidstaat vormen een kern-JST. Dit kern-JST wordt voorgezeten door de JST-coördinator en is samengesteld uit alle relevante nationale toezichthouders, waarbij de relevantie afhangt van de materialiteit van de nationale dochter of het nationale bijkantoor. Het kern-JST is belast met de verdeling van de taken tussen de JST-leden, het opstellen en herzien van het SEP, de controle op de uitvoering daarvan en de evaluatie van de beoordeling.

1.2.3 Organisatie van de oversightfunctie

GTM-v, artikel 4, 6, 12 en 31
GTM-kv, artikel 43, 62, 67, 70,
96, 97, 98, 99 en 100

De NBA's zijn verantwoordelijk voor het directe toezicht op de LSI's. Zij plannen de lopende toezichtswerkzaamheden en voeren die uit met hun eigen mensen en middelen en volgens hun eigen besluitvormingsprocedures. Daarnaast zijn de NBA's verantwoordelijk voor het toezicht op terreinen die niet onder de GTM-verordening vallen.

De ECB (DG MS III) is verantwoordelijk voor de effectieve en consistente werking van het SSM en garandeert de hoogwaardige kwaliteit van de door de NBA's gehanteerde toezichtsmethodologieën. Daartoe is de ECB belast met een oversighttaak, zodat zij consistent toezicht kan waarborgen dat is gebaseerd op hoge toezichtsnormen. DG MS III bereikt deze doelen door i) te overwegen of door DG MS IV ontwikkelde benaderingen voor SI's naar evenredigheid bij LSI's gebruikt kunnen worden; ii) door gemeenschappelijke toezichtsnormen te ontwikkelen voor het toezicht op LSI's.

Bij de uitvoering van haar oversighttaken werkt de ECB nauw samen met de NBA's. Om binnen het SSM een gemeenschappelijke toezichtscultuur tot stand te brengen en de consistente werking van het systeem te waarborgen, is het van essentieel belang dat de ECB en de NBA's samenwerken. De ECB geeft vorm aan het oversight door gemeenschappelijke toezichtsnormen op te stellen voor het NBA-toezicht op de LSI's, door informatie vanuit de NBA's te verzamelen en te verwerken en door thematische controles uit te voeren. Deze informatie geeft een beeld van de toezichtspraktijken en -besluiten van de NBA's en van de LSI's en LSI-sectoren.

Daarom omvat de oversightfunctie van de ECB het NBA-toezicht op de LSI's. Zo kunnen zwakke instellingen worden opgespoord en consistente, hoge toezichtsnormen in het hele SSM worden gewaarborgd. De ECB volgt voor haar oversightfunctie een evenredige en risicogerichte aanpak. Dat betekent dat rapportagevereisten en de oversightactiviteiten van DG MS III zo nodig worden geïntensiveerd bij instellingen met een hogere prioriteit. Dit betekent dat de ECB, via het overkoepelend crisistoezicht, betrokken is bij het crisismanagement van LSI's.

Bij gelegenheid verschaffen ECB-medewerkers deskundigheid en ondersteuning aan NBA's, bijvoorbeeld door deel te nemen aan inspecties ter plaatse. Ter bevordering van een gemeenschappelijke toezichtscultuur bevordert de ECB verder de onderlinge uitwisseling van medewerkers door NBA's.

1.2.4 Horizontale en specialistische functies

Het toezicht op zowel SI's als LSI's wordt ondersteund door horizontale en specialistische afdelingen van DG MS IV. De horizontale afdelingen werken nauw samen met de JST's, bijvoorbeeld bij het ontwikkelen en invoeren van gemeenschappelijke methoden en normen. Ook bieden ze ondersteuning bij methodologische kwesties. Deze afdelingen zorgen ervoor dat er gemeenschappelijke inzichten en een gecoördineerde aanpak ontstaan. Ze voeren specialistische taken en analyses uit en bieden deskundige ondersteuning aan JST's en NBA's.

1.2.5 Communicatie binnen het SSM

Het SSM, het werd hierboven al gezegd, steunt op nauwe samenwerking tussen de ECB en de NBA's. Dankzij goede samenwerking en voortdurende uitwisseling van informatie binnen de ECB en tussen de ECB en de NBA's kan het SSM goed functioneren en hoogwaardig toezicht bereiken.

Samenwerking tussen de ECB en de NBA's

Het beginsel dat er te goeder trouw wordt samengewerkt is op alle toezichtsactiviteiten van toepassing. Bij het directe toezicht op belangrijke instellingen werken DG MS I en II dagelijks samen met de NBA's via de JST's. Voor het oversight op het toezicht op minder belangrijke instellingen onderhoudt DG MS III nauw contact met de NBA's via een speciaal netwerk van senior managers.

Via allerlei fora, zoals expertisenetwerken, dragen de NBA's ook bij aan het werk van de horizontale en specialistische diensten.

Verder kan de Raad van Toezicht besluiten werkgroepen met vertegenwoordigers van de ECB en de NBA's in te stellen die zich richten op specifieke, horizontale onderwerpen en die het werk van de horizontale afdelingen ondersteunen.

Informatiemanagement

Het informatiemanagementbeleid van de ECB bevordert en ondersteunt het systematisch, doeltreffend en doelmatig produceren, gebruiken, beheren en opvragen van informatie. Het beleid staat de uitwisseling van informatie met NBA's toe op need-to-know-basis.

De uitvoering van het beleid gebeurt via het informatiemanagementsysteem van de ECB, de technische basis voor de toepassing van de gemeenschappelijke methodologie en normen voor het bankentoezicht door alle JST's.

1.2.6 Inzet personeel en financiële middelen

Inzet personeel bij het toezicht op belangrijke en minder belangrijke instellingen

Het SSM volgt bij zijn toezichtswerkzaamheden een risicogerichte en evenredige werkwijze die rekening houdt met zowel de mate waarin het faillissement van een onder toezicht staande entiteit de financiële stabiliteit zou schaden als de kans dat zich een faillissement voordoet. Ook sluit de werkwijze aan bij het risicoprofiel van de onder toezicht staande entiteit. Deze toezichtsbeginselen hebben tot doel effectief en grondig toezicht te waarborgen en tegelijkertijd een efficiënte inzet van eindige toezichtsmiddelen te bevorderen.

De inzet van mensen en middelen van het SSM ten behoeve van het directe toezicht door de ECB wordt gecoördineerd door de afdeling Planning en Coördinatie SEP, samen met de betrokken horizontale functies en de NBA's. De JST's doen de operationele planning, gecoördineerd door de ECB. Voor elke belangrijke bank stellen ze een SEP op, waarin de belangrijkste taken en activiteiten voor het toezicht in de komende twaalf maanden worden vastgelegd, maar ook de voorlopige tijdschema's en doelstellingen en de behoefte aan inspecties ter plaatse en onderzoeken van interne modellen. Bij de planning van (de personele inzet voor) inspecties ter plaatse wordt nauw samengewerkt met de NBA's, die de meeste missieleiders en teamleden leveren. Het SEP wordt gedetailleerd beschreven in paragraaf 4.1.3.

Wat het directe toezicht op minder belangrijke instellingen betreft, de planning en uitvoering van het lopend toezicht berust bij de NBA's, die daarbij de algemene SSM-strategie volgen en gebruikmaken van eigen mensen en middelen en eigen besluitvormingsprocedures.

NBA's worden aangemoedigd om personeel uit te wisselen, zowel onderling als met de ECB, voor uiteenlopende perioden en op verschillende organisatieniveaus. De voorwaarden voor deze uitwisselingen worden van tevoren en van geval tot geval bepaald. Uitwisseling van personeel is goed voor het multinationale karakter van de JST's en biedt hun enige flexibiliteit wanneer ze behoefte hebben aan extra ondersteuning of specifieke kennis. De medewerkers van de ECB en de NBA's volgen bovendien een gemeenschappelijk trainingsprogramma, wat de consistentie van de toezichtspraktijk en de gemeenschappelijke toezichtscultuur ten goede komt.

GTM-v, artikel 20

Verordening van de ECB betreffende een vergoeding voor toezicht (ECB/2014/41)

Besluit van de ECB betreffende de methodologie en procedures voor de gegevensvaststelling en -verzameling aangaande voor de berekening van de jaarlijkse vergoeding voor toezicht toegepaste vergoedingsfactoren (ECB/2015/7)

Financiële middelen

De ECB dekt de kosten van haar toezichtstaken en -verantwoordelijkheden door bij alle onder toezicht staande banken een jaarlijkse vergoeding in rekening te brengen, onverminderd het recht van de NBA's om op grond van nationaal recht vergoedingen in rekening te brengen. Het totaalbedrag van [de jaarlijkse toezichtsvergoedingen](#) wordt elk jaar op 30 april bekendgemaakt middels een ECB-besluit. De totale kosten worden vervolgens over twee categorieën verdeeld:

- direct toezicht – de vergoeding die in rekening wordt gebracht bij de belangrijke instellingen die onder het directe toezicht van de ECB staan;
- indirect toezicht – de vergoeding die in rekening wordt gebracht bij de minder belangrijke instellingen die onder het directe toezicht van hun nationale toezichthouder staan.

De vergoeding die een onder toezicht staande entiteit verschuldigd is, bestaat uit een minimum- en een variabele component. De minimumcomponent is een vast percentage van het totaalbedrag aan jaarlijkse vergoedingen in de bovengenoemde categorieën. De variabele component wordt berekend op basis van vergoedingsfactoren die betrekking hebben op de omvang en het risicoprofiel, inclusief de risicogewogen activa, van een bank. Voor de omvang en het risicoprofiel worden respectievelijk de totale waarde van de activa en de totale risicoblootstelling als maatstaf genomen.

De kosten die de ECB maakt in verband met de uitoefening van haar toezichthoudende taken bestaan hoofdzakelijk uit de directe kosten van ECB-Bankentoezicht en van de gemeenschappelijke diensten die voor de toezichtsfunctie worden ingezet. Deze kosten vormen een aparte post op de begroting van de ECB.

De begrotingsbevoegdheid van de ECB berust bij de Raad van Bestuur, die op grond van een begrotingsvoorstel van de Directie en na overleg met de Voorzitter en Vicevoorzitter van de Raad van Toezicht de jaarlijkse begroting van de ECB vaststelt voor zover die betrekking heeft op het bankentoezicht.

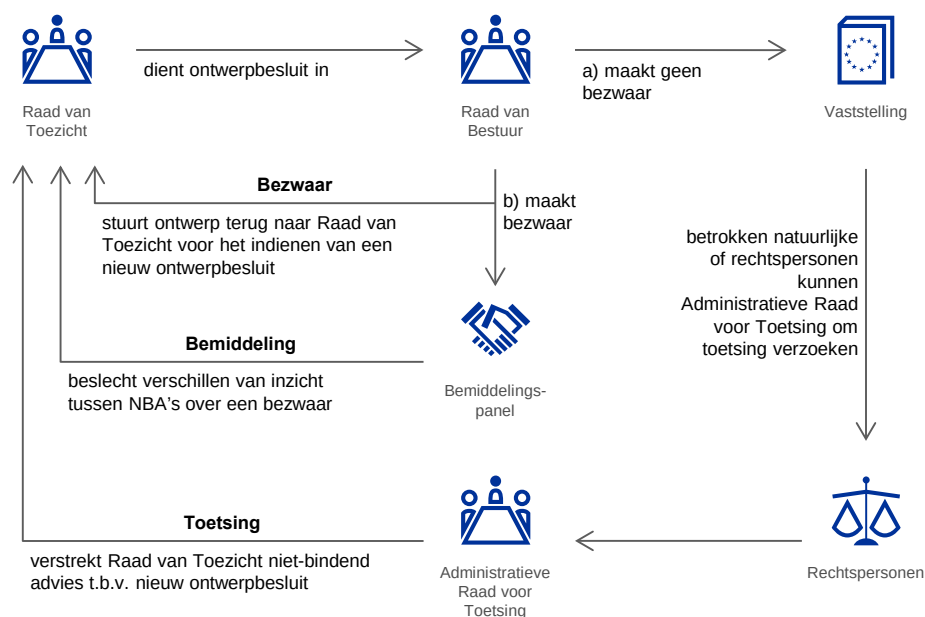
De ECB brengt elk jaar verslag uit aan het Europees Parlement, de EU-Raad, de Europese Commissie en de Eurogroep over de voorziene ontwikkeling van de samenstelling en het bedrag van de jaarlijkse toezichtsvergoedingen.

1.3 Besluitvorming binnen het SSM

Besluiten die verband houden met de uitvoering van de toezichtstaken van de ECB worden in de regel vastgesteld door de Raad van Bestuur volgens de [geen-bezwaarprocedure](#). Conform deze procedure worden ontwerpbesluiten in hun geheel goedgekeurd door de Raad van Toezicht en vervolgens ter definitieve vaststelling voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Ontwerpbesluiten worden geacht in hun geheel te zijn vastgesteld indien de Raad van Bestuur niet binnen uiterlijk tien werkdagen bezwaar maakt.

De geen-bezwaarprocedure wordt niet alleen gevolgd bij individuele toezichtsbesluiten, maar ook bij rechtshandelingen van de ECB inzake de uitoefening van toezichtstaken, bij beleidsdocumenten en bij andere vormen van communicatie waarmee de ECB zich tegenover de buitenwereld verplicht ten aanzien van de uitoefening van haar toezichtstaken.

Figuur 3
Geen-bezwaarprocedure

Bron: ECB-Bankentoezicht.

De geen-bezwaarprocedure is echter niet de enige besluitvormingsprocedure binnen de ECB. Er zijn ook andere besluitvormingsprocedures van toepassing en voor bepaalde soorten toezichtsbesluiten is de beslissingsbevoegdheid gedelegeerd, bv. voor bepaalde besluiten inzake de deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeoordeling of de wijziging van significantiebesluiten. Toezichtsactiviteiten anders dan besluiten worden beschreven in paragraaf 1.3.2.

1.3.1

GTM-v, artikel 26

GTM-kv, deel VI en VII

VwEU, artikel 283

Statuten ESCB, artikel 11.6

Besluit van de ECB betreffende de benoeming van vertegenwoordigers van de ECB in de Raad van toezicht (ECB/2014/4)

Reglement van orde van de Raad van Toezicht

Gedragscode voor de leden van de raad van toezicht van de ECB

Reglement van orde van de ECB

Reglement van orde van het Bemiddelingspanel

Besluitvorming

In de paragrafen hieronder wordt beschreven welke partijen bij de besluitvorming betrokken zijn en wat hun rol daarin is.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is het belangrijkste besluitvormende orgaan voor de uitvoering van de taken van de ECB, waaronder het toezicht. In de regel worden rechtshandelingen die betrekking hebben op het banktoezicht vastgesteld volgens de geen-bezwaarprocedure. Deze procedure is vastgelegd in de GTM-verordening en houdt terdege rekening met de rol van de Raad van Toezicht als het intern orgaan dat bij de ECB verantwoordelijk is voor de planning en uitvoering van toezichtstaken, inclusief de goedkeuring van volledige ontwerpbesluiten. Volgens deze procedure kan de Raad van Bestuur volledige ontwerpbesluiten niet amenderen maar ze slechts goedkeuren of er bezwaar tegen maken.

Directie

De Directie geeft leiding aan de dagelijkse gang van zaken bij de ECB. De Vicevoorzitter van de Raad van Toezicht is lid van de Directie.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor de planning en uitvoering van de toezichtstaken van de ECB, in overeenstemming met het bepaalde in de GTM-verordening. De Raad van Toezicht dient zijn goedkeuring te hechten aan alle ontwerpen van juridisch bindende toezichtsbesluiten voordat deze aan de Raad van Bestuur worden voorgelegd voor definitieve vaststelling volgens de geen-bezwaarprocedure. De [Raad van Toezicht](#) bestaat uit de Voorzitter, de Vicevoorzitter, vier vertegenwoordigers van de ECB, een vertegenwoordiger van elke NBA en een vertegenwoordiger van de nationale centrale bank indien de NBA niet de nationale centrale bank van een land is. Bij het stemmen worden de vertegenwoordigers van de NBA en de nationale centrale bank uit dezelfde lidstaat echter samen als één lid beschouwd.

Het Stuurcomité ondersteunt de activiteiten van de Raad van Toezicht en bereidt de vergaderingen van de Raad voor. Dit comité bestaat uit een kleinere groep leden van de Raad van Toezicht en heeft geen beslissingsbevoegdheid.

Directoraten-generaal Microprudentieel Toezicht I-IV

De JST's van DG MS I en II zijn de belangrijkste bron van aan de onder toezicht staande entiteiten gerichte ontwerpbesluiten. Zij stellen ontwerpbesluiten op en

baseren zich daarbij op informatie uit lopend toezicht, waaronder inspecties ter plaatse en interne-modellenonderzoeken. De afdeling SSM-Besluitvorming, die deel uitmaakt van het DGSSB, werkt nauw samen met de JST's bij de voorbereiding van de toezichtsbesluiten en het besluitvormingsproces van de JST's, inclusief het voldoen aan de procedurele vereisten.

DG MS III kan eveneens ontwerpbesluiten opstellen, voornamelijk ten behoeve van gemeenschappelijke procedures voor LSI's, en ook voorstellen voor algemene aanwijzingen aan NBA's met betrekking tot groepen of categorieën LSI's.

DG MS IV is direct betrokken bij de besluitvorming over inspecties ter plaatse en bij de publicatie van nieuwe regels, methodologieën of nieuw beleid. DG MS IV is eveneens direct bij de besluitvorming betrokken, omdat het specialistische ondersteuning aan de JST's biedt, vooral bij SREP-besluiten, bv. door van tevoren horizontale analyses te maken.

Directoraat-generaal Secretariaat van de Raad van Toezicht

Het directoraat-generaal Secretariaat van de Raad van Toezicht (DGSSB) bestaat uit de afdeling SSM-Besluitvorming en drie afdelingen voor respectievelijk Autorisatie, Toezichtsgebonden Kwaliteitsborging en Handhaving en Sancties, die horizontale functies voor het SSM vervullen. De afdeling SSM-Besluitvorming waarborgt de institutionele kwaliteit van het besluitvormingsproces door dit te ondersteunen en efficiënt te laten verlopen. De afdeling ondersteunt de Raad van Toezicht bij zijn werkzaamheden. Die ondersteuning bestaat onder andere uit de voorbereiding en follow-up van vergaderingen en schriftelijke procedures en het opstellen en herzien van voorstellen en besluiten. De afdeling SSM-Besluitvorming assisteert alle organisatieonderdelen bij het voorbereiden van documentatie voor de Raad van Toezicht en geeft advies over het besluitvormingsproces. De afdeling onderhoudt contacten met het Secretariaat van de Raad van Bestuur over alle besluitvormingsprocessen met betrekking tot de toezichtstaken van de ECB en ondersteunt de voorbereiding van de vergaderingen van de Raad van Bestuur die gewijd zijn aan het toezicht.

Nationale bevoegde autoriteiten

De NBA's nemen niet alleen deel aan de JST's, ze spelen ook een belangrijke directe rol bij het besluitvormingsproces. Ze mogen ontwerpen van toezichtsbesluiten indienen. Inzake [gemeenschappelijke procedures](#) bepaalt de GTM-kaderverordening uitdrukkelijk dat de ECB een besluit moet nemen over een voorstel van een NBA. NBA's zijn nog altijd belast met alle toezichtstaken die niet aan het SSM zijn overgedragen, zoals consumentenbescherming en het bestrijden van witwaspraktijken.

Bemiddelingspanel

Wanneer de Raad van Bestuur in het kader van de geen-bezwaarprocedure bezwaar maakt tegen een besluit en een NBA waarop dit besluit betrekking heeft het daar niet mee eens is, kan de NBA bij de Raad van Toezicht een verzoek tot bemiddeling indienen. Deze mogelijkheid wordt geboden om de scheiding tussen monetair beleid en toezichtstaken te waarborgen. Het bezwaar wordt behandeld door het Bemiddelingspanel. Dat bestaat uit één vertegenwoordiger per deelnemende lidstaat, gekozen uit de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht. Het panel neemt besluiten bij gewone meerderheid van stemmen, waarbij elk lid één stem heeft.

1.3.2 Soorten toezichtsmaatregelen

VwEU, artikel 132, 139, lid 2, onder e, en 288, lid 2

GTM-v, artikel 4 en hoofdstuk III, paragraaf 2

GTM-kv, artikel 2

Een **toezichtsbesluit** is een rechtshandeling die door de ECB wordt vastgesteld tot uitoefening van de taken en bevoegdheden die haar krachtens de GTM-verordening zijn verleend en die meestal gericht is tot een kredietinstelling. Een besluit verleent rechten en/of legt verplichtingen op die de situatie voor de adreassaant veranderen. In een besluit kunnen bijkomende bepalingen zijn opgenomen, zoals termijnen, voorwaarden, verplichtingen of niet-bindende aanbevelingen. Voorwaarden maken de werking van het besluit afhankelijk van bepaalde gebeurtenissen, terwijl er bij verplichtingen sprake is van aanvullende vereisten waaraan de adreassaant moet voldoen, doorgaans binnen een bepaalde termijn. Een besluit wordt, tenzij de besluitvorming gedelegeerd is, in de vorm van een ontwerpbesluit goedgekeurd door de Raad van Toezicht en daarna volgens de geen-bezwaarprocedure ter vaststelling voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Als het besluit echter nadelige gevolgen heeft voor de adreassaant, wordt het definitieve toezichtsbesluit van de ECB pas vastgesteld nadat de hoortermijn van de betrokkene is verstreken, waarbij de door partijen aangedragen punten in aanmerking worden genomen. Het definitieve toezichtsbesluit is voor de adreassaant juridisch bindend.

Naast toezichtsbesluiten kunnen er nog verschillende andere toezichtsmaatregelen worden genomen, al naar gelang het toepasselijk juridisch kader, het gewenste effect, de adreassaant(en) en de evenredigheid.

Een **operationele handeling** maakt geen deel uit van het officiële besluitvormingsproces. Een operationele handeling heeft geen wettelijk voorgeschreven vorm en omvat niet-bindende en niet-afdwingbare verwachtingen, verklaringen en andere handelingen van de toezichthouder.

Indien het om een kwestie van enig belang gaat, kan de Raad van Toezicht worden gevraagd van tevoren een bepaalde toezichtsaanpak af te spreken of wordt de Raad achteraf ingelicht. De ECB kan na een operationele handeling zo nodig een toezichtsbesluit van gelijke of vergelijkbare strekking vaststellen.

Door middel van **aanbevelingen** kan de ECB niet-bindende verwachtingen ten aanzien van het toezicht duidelijk maken aan onder toezicht staande entiteiten, relevante derden of de NBA's.

Aanbevelingen aan onder toezicht staande entiteiten zijn algemeen toepasselijke rechtshandelingen, die volgens de geen-bezwaarprocedure door de Raad van Bestuur zijn goedgekeurd en op de website van ECB-Bankentoezicht en in het Publicatieblad van de Europese Unie worden gepubliceerd. Deze aanbevelingen worden als instrument gebruikt om de toezichtsaanpak van de ECB aan het publiek te communiceren.

Aanbevelingen aan NBA's zijn niet bindend, dienen als alternatief voor de bindende richtsnoeren en geven de NBA's daardoor meer flexibiliteit. Aanbevelingen kunnen specifiek betrekking hebben op het toezicht op LSI's, of de reikwijdte van een aan LSI's gerichte, bestaande aanbeveling uitbreiden, zodat die ook op LSI's van toepassing is. Aanbevelingen kunnen openbaar en niet-openbaar zijn. Voorbeelden van aanbevelingen zijn te vinden op [de website van ECB-Bankentoezicht](#).

GTM-v, artikel 9 en artikel 6, lid 5

Een ander instrument waarover de ECB beschikt zijn **instructies**. Ten eerste kan de ECB dit instrument inzetten om de NBA's te instrueren hun bevoegdheden uit hoofde van het nationaal recht uit te oefenen, voor zover dat nodig is om de haar door de GTM-verordening opgedragen taken uit te voeren. De betreffende NBA informeert de ECB dan over de genomen maatregelen. Ten tweede mag de ECB NBA's algemene instructies geven over minder belangrijke instellingen. Deze instructies betreffen specifieke bevoegdheden van de NBA's als toezichthouder en hebben betrekking op groepen of categorieën LSI's en niet zozeer op specifieke instellingen.

Besluit (EU) 2015/530 van de ECB betreffende de methodologie en procedures voor de gegevensvaststelling en -verzameling aangaande voor de berekening van de jaarlijkse vergoeding voor toezicht toegepaste vergoedingsfactoren (ECB/2015/7)

Algemeen toepasselijke besluiten kunnen worden gebruikt voor bindende procedurele vereisten die gelden voor alle onder toezicht staande entiteiten, voor een deel daarvan of voor NBA's. Deze besluiten hebben vooral tot doel de verwachtingen van de ECB ten aanzien van de onder toezicht staande entiteiten te verduidelijken. Algemeen toepasselijke besluiten worden vastgesteld middels de geen-bezwaarprocedure als ze bepalend zijn voor de toekomstige, specifieke uitoefening van toezichtstaken door de ECB (zie bijvoorbeeld Besluit (EU) 2015/530 in de kantlijn). Deze besluiten worden vervolgens gepubliceerd op de website van ECB-Bankentoezicht en in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Richtsnoer (EU) 2017/697 van de ECB betreffende de wijze waarop nationale bevoegde autoriteiten m.b.t. minder belangrijke instellingen gebruikmaken van de keuzemogelijkheden en manoeuvreerruimte die het Unierecht biedt (ECB/2017/9)

Richtsnoeren zijn tot NBA's gerichte rechtshandelingen die bindend zijn ten aanzien van de resultaten die moeten worden geboekt, maar die flexibiliteit bieden bij het bereiken daarvan. Zij zijn met name van belang bij het indirecte toezicht dat de ECB op LSI's uitoefent (zie bijvoorbeeld Richtsnoer (EU) 2017/697 in de kantlijn en andere voorbeelden op de website van ECB-Bankentoezicht).

Verordening (EU) 2016/445 van de ECB betreffende de wijze waarop gebruik wordt gemaakt van de keuzemogelijkheden en manoeuvreerruimte die het Unierecht biedt (ECB/2016/4)

Verordeningen zijn algemeen toepasselijk; zij zijn in hun geheel bindend en direct toepasselijk in lidstaten van het eurogebied. Verordeningen worden gepubliceerd op de website van ECB-Bankentoezicht en in het Publicatieblad van de Europese Unie (zie bijvoorbeeld Verordening (EU) 2016/445 in de kantlijn). Verder mag de ECB verordeningen vaststellen voor zover dat nodig is om regelingen te treffen of nader in te vullen voor de vervulling van de taken die krachtens de GTM-verordening aan haar zijn opgedragen.

In **gidsen en leidraden** maakt de ECB haar verwachtingen als toezichthouder kenbaar. Op de website van ECB-Bankentoezicht heeft de ECB een aantal gidsen

en leidraden voor banken gepubliceerd, bijvoorbeeld over de keuzemogelijkheden en manoeuvreerruimte die het Unierecht biedt, deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeoordelingen, hefboomtransacties en de behandeling van niet-renderende leningen.

1.3.3 Toezichtsbesluiten: voorbereiding en besluitvorming

Opstellen van een ontwerpbesluit

GTM-v, artikel 22

Wanneer een toezichtsprocedure op een besluit moet uitlopen, wordt er altijd een ontwerpbesluit opgesteld. Dat kan gebaseerd zijn op een aanvraag van een onder toezicht staande entiteit of uitgaan van een JST, NBA of een horizontale afdeling van de ECB.

Behoorlijke procedure

GTM-v, artikel 22 en 26

GTM-kv, artikel 31 en 33

Verordening nr. 1/1958 van de Raad tot regeling van het taalgebruik in de Europese Economische Gemeenschap

Een van de vereisten voor een behoorlijke procedure is dat het ontwerpbesluit afdoende wordt gemotiveerd en dat de adreassaats/adressaten zo nodig het recht krijgt/krijgen gehoord te worden.

Motivering

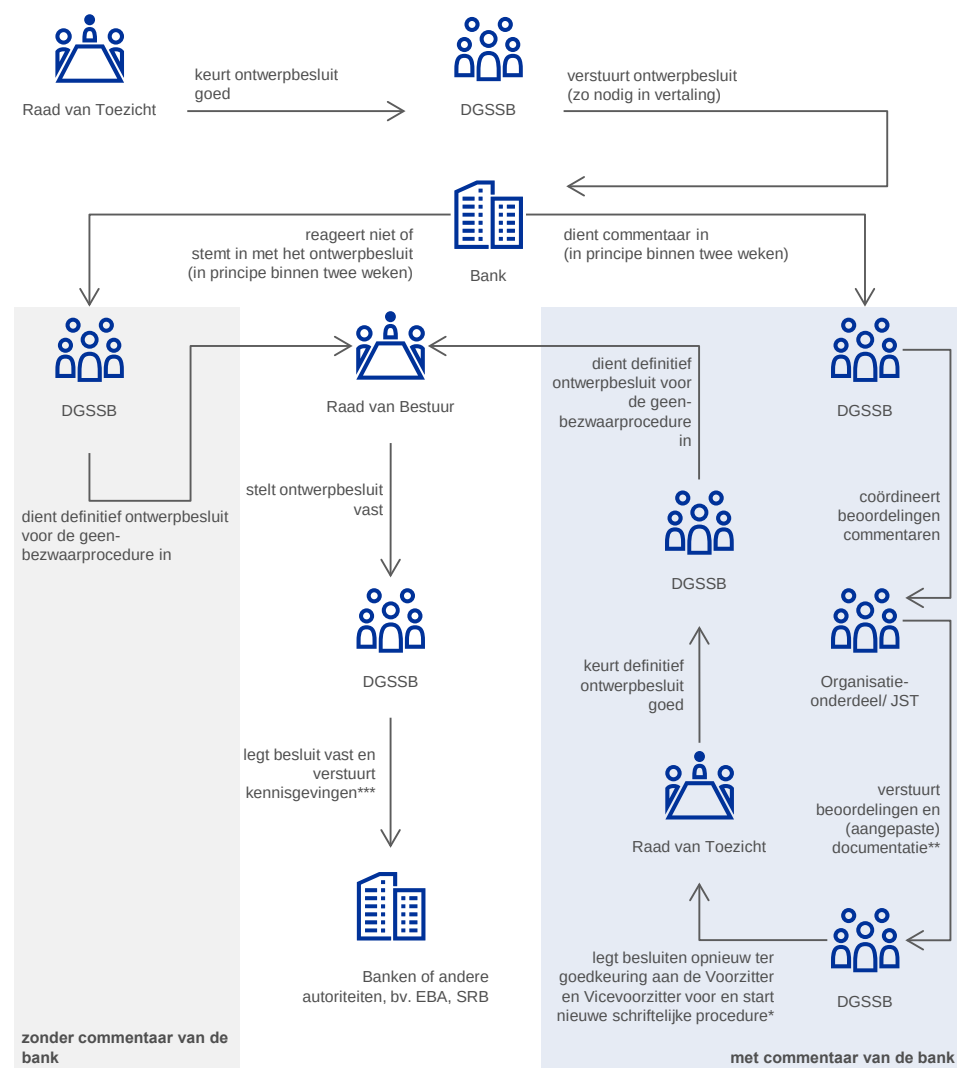
Toezichtsbesluiten van de ECB dienen vergezeld te gaan van een duidelijke motivering, waarin de belangrijke feiten, juridische redenen en overwegingen van de toezichthouder die aan het besluit ten grondslag liggen, uiteengezet worden.

Hoortermijn

Wanneer een ontwerpbesluit van de ECB ongunstige gevolgen heeft voor de rechten van de adressaten, dan krijgen die de gelegenheid commentaar te leveren alvorens het besluit wordt vastgesteld. Dit recht om gehoord te worden is een fundamenteel procedureel recht in de toezichtsprocedure. Dit recht biedt adressaten van besluiten niet alleen de gelegenheid te reageren op de feitelijke en juridische analyse van de ECB, het garandeert ook dat de besluitvorming van de ECB berust op volledige informatie. Als de adreassaats binnen de hoortermijn commentaar levert, wordt het ontwerpbesluit opnieuw ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd.

De afdeling SSM-Besluitvorming stelt de adreassaats in kennis van het ontwerpbesluit en, middels een begeleidende brief, van de hoorprocedure. De adreassaats heeft in principe twee weken de tijd om te reageren, maar in bepaalde omstandigheden kan die termijn worden verkort tot een minimum van drie werkdagen.

Figuur 4
Besluitvormingsproces

* De uiterste termijn voor het indienen van opmerkingen/bezwaren in het kader van een schriftelijke of geen-bewaarprocedure is vijf werkdagen.
 ** De in ieder afzonderlijk geval geldende juridische termijnen dienen in acht te worden genomen.
 *** Het besluit wordt, afhankelijk van het tijdstip waarop de President het ondertekent, zo'n twee werkdagen na vaststelling door de RvB per e-mail verstuurd.

Bron: ECB-Bankentoezicht.

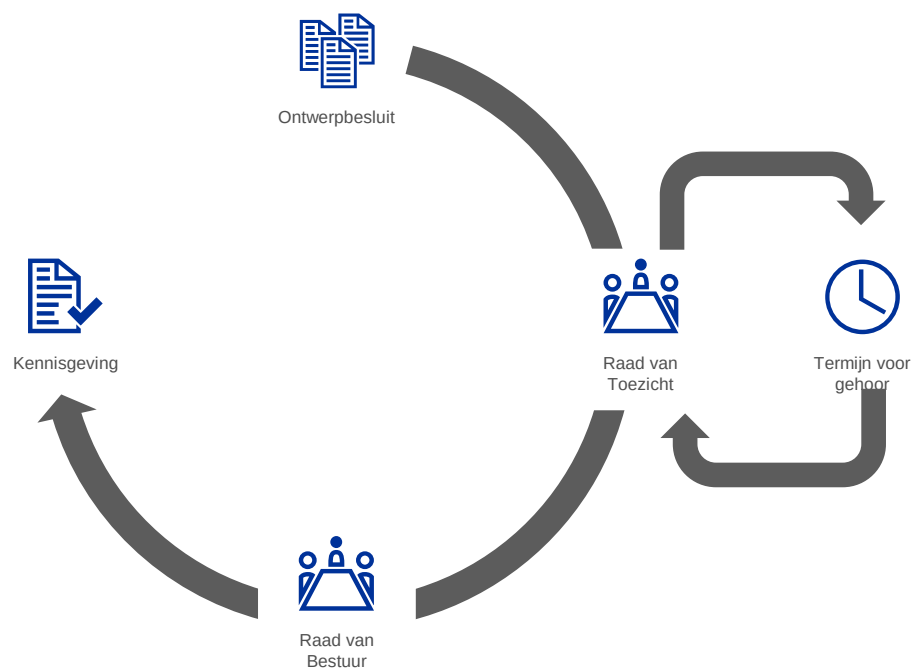
De afdeling SSM-Besluitvorming organiseert de hoorprocedure, die doorgaans alleen schriftelijk is. Als het een urgent besluit betreft dat genomen moet worden om aanzienlijke schade aan het financiële stelsel te voorkomen, mag de ECB een toezichtsbesluit met negatieve gevolgen voor de rechten van de adreassaant vaststellen zonder de adreassaant vóór vaststelling de gelegenheid te geven er commentaar op te leveren. In dat geval wordt de adreassaant later gehoord en wordt de noodzaak van het uitstel duidelijk gemotiveerd in het besluit. De adreassaant wordt dan zo snel mogelijk na vaststelling van het besluit gehoord.

Vaststelling volgens de geen-bezwaarprocedure

In de figuur hieronder zijn de vier belangrijkste stappen van de geen-bezwaarprocedure afgebeeld.

Figuur 5

Vereenvoudigd overzicht van het besluitvormingsproces

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Goedkeuring door de Raad van Toezicht

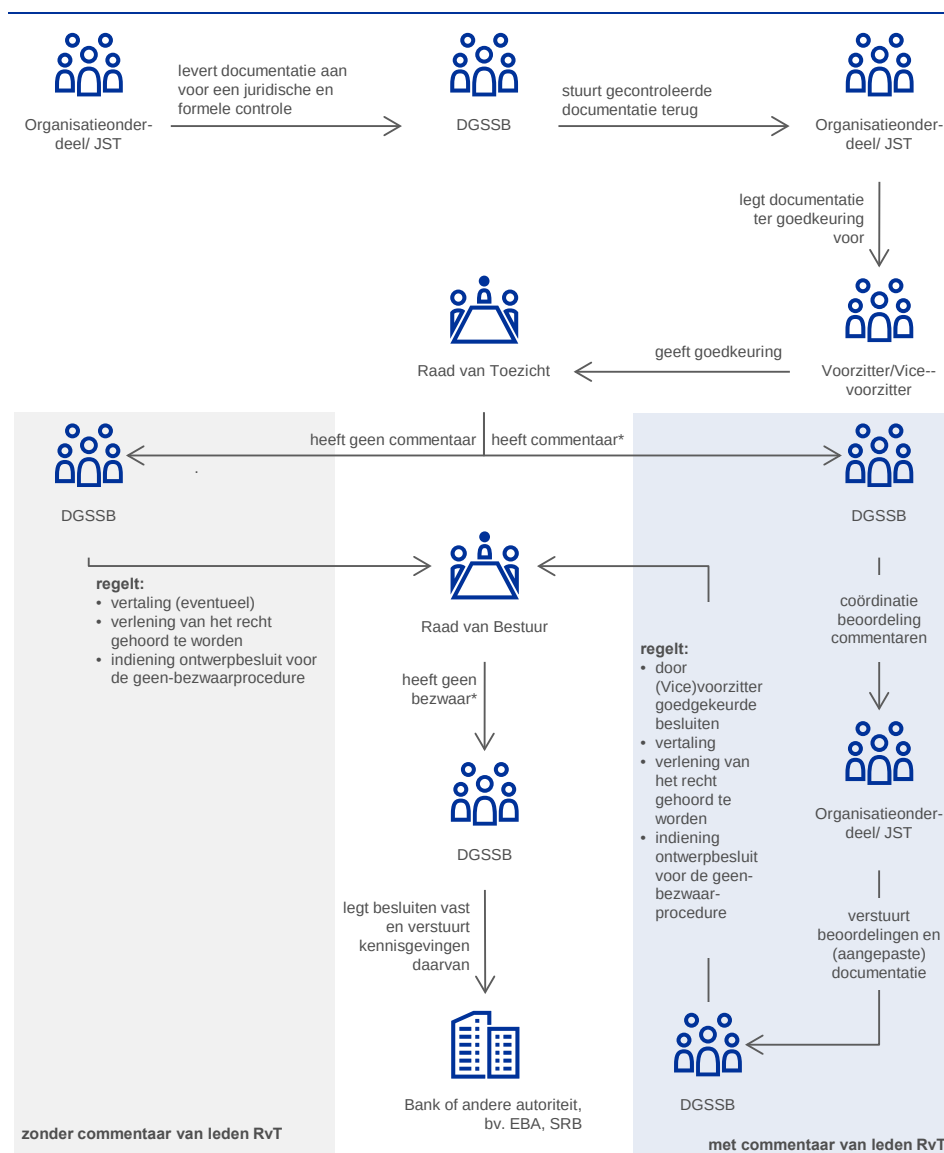
Ontwerpbesluiten worden in hun geheel aan de Raad van Toezicht voorgelegd, die ze kan goedkeuren, amenderen of verwerpen. De Raad van Toezicht kan ontwerpbesluiten goedkeuren door middel van een schriftelijke procedure of tijdens een vergadering. De meeste ontwerpbesluiten worden via de schriftelijke procedure goedgekeurd. Als drie of meer leden van de Raad van Toezicht er bezwaar tegen maken om volgens de schriftelijke procedure te stemmen, wordt het ontwerpbesluit in een vergadering van de Raad van Toezicht besproken. De standaardtermijn waarbinnen de schriftelijke procedure van de Raad van Toezicht moet zijn afgerond, is vijf werkdagen.

Als de goedkeuring via de schriftelijke procedure verloopt en de leden van de Raad van Toezicht commentaar hebben geleverd, stelt het betreffende organisatieonderdeel of het JST een analyse van de commentaren op en stuurt die naar de Raad van Toezicht, ter informatie of ten behoeve van een tweede goedkeuringsproces, opnieuw via een schriftelijke procedure of tijdens een vergadering.

Zodra het ontwerpbesluit in zijn geheel door de Raad van Toezicht is goedgekeurd, neemt de afdeling SSM-Besluitvorming contact op met het Secretariaat van de Raad van Bestuur om het ontwerpbesluit volgens de geen-bezwaarprocedure ter definitieve vaststelling voor te leggen aan de Raad van Bestuur.

Figuur 6

Schriftelijke procedure binnen het besluitvormingsproces

* De uiterste termijn voor het indienen van opmerkingen/bezwaren in het kader van een schriftelijke of geen-bezwaarprocedure is vijf werkdagen.

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Vaststelling door de Raad van Bestuur

Wanneer de Raad van Bestuur niet binnen tien werkdagen bezwaar tegen het ontwerpbesluit heeft aangetekend, wordt hij geacht het in zijn geheel te hebben vastgesteld. In de praktijk laat de Raad van Bestuur regelmatig weten geen bezwaar

te hebben voordat de tien werkdagen verstreken zijn. Een bezwaar moet schriftelijk gemotiveerd worden. Als de Raad van Bestuur bezwaar maakt, kan een van de volgende drie procedures worden gevolgd:

1. Als een NBA die door het besluit wordt geraakt het niet het bezwaar eens is, kan zij om bemiddeling vragen.
2. Als er geen bemiddelingsverzoek wordt ingediend kan de Raad van Toezicht het ontwerpbesluit wijzigen om het commentaar van de Raad van Bestuur erin te verwerken.
3. Als de Raad van Toezicht geen nieuw ontwerpbesluit indient, worden de bezwaren naar de verantwoordelijke organisatieonderdelen gestuurd.

Noodprocedure

In dringende gevallen wordt de hierboven beschreven procedure verkort, zodat de Raad van Toezicht tijdig de noodzakelijke besluiten kan nemen.

De noodprocedure treedt meestal in werking naar aanleiding van een voorstel van het JST en de leiding van de ECB en de NBA. Om het besluitvormingsproces te bekorten kunnen de termijnen voor de schriftelijke procedure worden aangepast of wordt er op korte termijn een vergadering van de Raad van Toezicht georganiseerd. Deze vergadering kan een teleconferentie zijn. Als in de Raad van Toezicht het quorum van 50% voor noodgevallen niet wordt gehaald, wordt de vergadering gesloten en wordt kort daarna een buitengewone vergadering gehouden. In de uitnodiging voor de buitengewone vergadering dient te staan dat de besluiten worden genomen zonder inachtneming van het quorum. In noodgevallen kan de Raad van Toezicht ook om verkorting van de termijn voor de geen-bezwaarprocedure van de Raad van Bestuur vragen, die zelfs direct na de vergadering van de Raad van Toezicht bijeen kan komen.

Gedelegeerde vaststelling van besluiten

Dat besluiten volgens de geen-bezwaarprocedure worden vastgesteld, leidt ertoe dat jaarlijks een zeer groot aantal ontwerp-toezichtsbesluiten, van uiteenlopende complexiteit en impact op de onder toezicht staande entiteiten, door de Raad van Toezicht worden goedgekeurd en door de Raad van Bestuur worden vastgesteld. Dat de beslissingsbevoegdheid ten aanzien van de toezichthoudende taken van de ECB wordt gedelegeerd, leidt dan ook tot proportionelere en efficiëntere besluitvorming bij het bankentoezicht. Dankzij het delegatiekader kunnen duidelijk afgebakende beslissingsbevoegdheden worden gedelegeerd aan de hoofden van ECB-arbeidseenheden, waarbij de Raad van Bestuur delegatiebesluiten vaststelt en de Directie de desbetreffende hoofden van de eenheden benoemt.

Delegatiekader

Het institutionele kader dat de gedelegeerde vaststelling van toezichtsbesluiten mogelijk maakt, bestaat uit:

1. een algemeen kaderbesluit, dat de interne organisatie van het besluitvormingsproces binnen de ECB bepaalt;
2. delegatiebesluiten, waarin de criteria voor de uitoefening van gedelegeerde bevoegdheden voor bepaalde soorten toezichtsbesluiten zijn vastgelegd;
3. benoemingsbesluiten van de Directie, die de hoofden benoemt van de ECB-arbeidseenheden aan wie besluitvormingsbevoegdheden worden toevertrouwd.

Het algemeen kaderbesluit bepaalt dat delegatie van duidelijk omschreven besluitvormingsbevoegdheden van de Raad van Bestuur mogelijk is voor rechtsinstrumenten die worden vastgesteld in het kader van de uitvoering van de toezichtstaken van de ECB. Het algemeen kaderbesluit vormt een aanvulling op het Reglement van orde van de ECB en beschrijft de omvang van de verantwoordelijkheden die aan de Directie en de hoofden van de ECB-arbeidseenheden worden toegekend, de procedurele vereisten voor de vaststelling van gedelegeerde besluiten, de vastleggings- en rapportagevereisten voor gedelegeerde besluiten en de administratieve toetsing van gedelegeerde besluiten.

De delegatiebesluiten, waarin de criteria worden vastgelegd voor de uitoefening van gedelegeerde bevoegdheden, worden volgens de geen-bezwaarprocedure door de Raad van Bestuur vastgesteld en worden pas van kracht zodra het benoemingsbesluit is vastgesteld door de Directie. In dit verband benoemt de Directie, na overleg met de Voorzitter van de Raad van Toezicht, een of meer hoofden van ECB-arbeidseenheden die betrokken zijn bij de uitvoering van toezichtstaken en die organisatorisch gescheiden zijn van de andere taken van de ECB, daarbij rekening houdend met het belang van de delegatie en het aantal adressaten. Er zijn inmiddels twee delegatiebesluiten vastgesteld, inzake [deskundigheids- en betrouwbaarheidsbesluiten](#) en [wijziging van de significantie](#) van onder toezicht staande instellingen. Gedelegeerde besluiten worden namens en onder verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur genomen.

Kennisgeving

Zodra een besluit is vastgesteld, ontvangt de adressaat daarvan een kennisgeving van de afdeling SSM-Besluitvorming of, indien het een bankvergunning betreft, van de NBA.

Verordening nr. 1/1958 van de Raad tot regeling van het taalgebruik in de Europese Economische Gemeenschap
GTM-kv, artikel 24

Taalbeleid

In de communicatie met NBA's, onder toezicht staande entiteiten, lidstaten en andere EU-instellingen geldt het taalbeleid dat in de Europese Unie gebruikt dient te worden. Daarbij gelden de volgende regels:

1. Aan de ECB gerichte documenten mogen naar keuze van de afzender in een van de officiële talen worden gesteld en het antwoord dient in dezelfde taal gesteld te zijn.
2. Documenten die door de ECB aan een lidstaat of aan een onder de jurisdictie van een lidstaat vallende persoon worden gericht, dienen in de taal van die lidstaat te worden gesteld.

Het Engels is gekozen als werktal van het SSM, voor gebruik in interne communicatie tussen de ECB en de NBA's en binnen alle organisatieonderdelen van de ECB.

Uitgaande communicatie

Met de meeste belangrijke instellingen is afgesproken om voor de toezichtsbesluiten en de dagelijkse communicatie het Engels te gebruiken. Deze afspraak over het gebruik van één taal kan worden opgezegd.

Als met de adressaten is overeengekomen om Engels als voertaal te gebruiken, worden besluiten die aan één of meer onder toezicht staande entiteiten zijn gericht, door de ECB in het Engels opgesteld. Als een adreessaat niet voor het Engels als voertaal heeft gekozen, wordt de authentieke versie van het toezichtsbesluit vastgesteld in de door de adreessaat gekozen taal. In dat geval is de ECB verantwoordelijk voor de vertaling.

Inkomende communicatie

Onder toezicht staande entiteiten waarmee niet is afgesproken het Engels als voertaal te gebruiken bij het dagelijks contact met de ECB als toezichthouder, mogen documenten aanleveren in elk van de officiële EU-talen. Eventueel benodigde vertalingen zijn dan een gedeelde verantwoordelijkheid van de ECB en de NBA's. Inkomende documenten die in een door de onder toezicht staande entiteit gekozen taal zijn gesteld, worden in sommige gevallen in het Engels samengevat en niet in hun geheel vertaald.

Het taalbeleid is uitsluitend van toepassing op toezichtsbesluiten en de belangrijkste toezichtsdokumentatie. De NBA's werken zo nodig met de ECB samen om de belangrijkste dokumentatie of toelichtingen in het Engels beschikbaar te stellen.

1.3.4

Administratieve toetsing van besluiten

GTM-v, overweging 64, artikel 4 en artikel 24, lid 1 en 10

Besluit van de ECB betreffende de oprichting van een administratieve raad voor toetsing en zijn werkwijze (ECB/2014/16)

De ECB beschikt over een onafhankelijk intern orgaan, de Administratieve Raad voor Toetsing (Administrative Board of Review – ABoR) voor de interne administratieve toetsing van besluiten die de ECB bij de uitoefening van haar bevoegdheden als toezichthouder neemt. De samenstelling van de ABoR is te vinden op de website van de ECB. In deze subparagraaf worden beschreven: de belangrijkste onderdelen en mogelijke uitkomsten van de interne procedure, de interne organisatie van de ABoR en tot slot de mogelijkheid tot een juridische toetsing van door de ECB genomen besluiten.

De internetoetsingsprocedure

Toetsingsverzoek

Iedere natuurlijke en rechtspersoon mag verzoeken om toetsing van een ECB-besluit dat tot die persoon is gericht of dat voor die persoon van rechtstreeks en individueel belang is. Verzoekers moeten hun verzoek binnen een maand nadat zij van het vastgestelde besluit in kennis zijn gesteld, indienen. Verzoekers kunnen hun verzoek te allen tijde weer intrekken. Toetsingsverzoeken hebben geen opschortende werking, tenzij de Raad van Bestuur op voorstel van de ABoR anders beslist.

Figuur 7

Toetsingsprocedure ABoR

Interne administratieve toetsing door de ECB

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Verzoekers hebben recht van toegang tot het dossier van de ECB, echter niet tot vertrouwelijke informatie. Verder kan de toegang tot het dossier worden beperkt vanwege het legitieme belang van natuurlijke en rechtspersonen anders dan de aanvrager, om hun bedrijfsgeheimen te beschermen. De reikwijdte van de toetsing door de ABoR beperkt zich tot de in het verzoek vermelde toetsingsgronden. Dit

betekent dat, wanneer het verzoek eenmaal is ingediend, de ABoR zijn toetsing beperkt tot de aangedragen toetsingsgronden en er geen nieuwe toetsingsgronden mogen worden aangedragen.

De verzoeker kan bovendien vragen getuigen- of deskundigenverklaringen te mogen aanvoeren in de vorm van een schriftelijke verklaring. De ABoR zal daar toestemming voor geven als het nodig wordt geacht.

Ontvankelijkheidsbeoordeling

Nadat de ABoR de ontvankelijkheid van het verzoek heeft beoordeeld, kan de voorzitter van de ABoR aanwijzingen geven voor het doeltreffend verloop van de toetsing, zoals aanwijzingen voor het overleggen van documenten of het verstrekken van informatie.

Hoorzitting

Hoewel het niet verplicht is de verzoeker te horen, kan de ABoR een hoorzitting beleggen. Hoorzittingen worden voorgezeten door de (vice)voorzitter van de ABoR en bijgewoond door de leden en de secretaris van de ABoR, en door vertegenwoordigers van de ECB en van de verzoeker. De verzoeker mag zich bedienen van het Engels of van de taal die bij de toetsing wordt gebruikt, waarbij de ECB zorgt voor simultaanvertaling. De verzoeker mag toestemming vragen een getuige of deskundige op te roepen om tijdens de hoorzitting een mondelinge verklaring te komen geven.

Advies

De ABoR moet binnen twee maanden na ontvangst van het toetsingsverzoek een advies over het betwiste besluit vaststellen. Dit advies moet onverwijld bij de Raad van Toezicht worden ingediend. Het ABoR-advies is voor de Raad van Toezicht noch voor de Raad van Bestuur bindend.

Nieuw besluit

Hoewel het advies van de ABoR niet bindend is, moet de Raad van Toezicht na de toetsing toch een volledig nieuw ontwerpbesluit voorleggen aan de Raad van Bestuur. Dit ontwerpbesluit kan:

- het betwiste besluit vervangen door een inhoudelijk identiek besluit;
- het betwiste besluit vervangen door een inhoudelijk aangepast besluit;
- het betwiste besluit intrekken.

In het eerste geval moet het nieuwe ontwerpbesluit binnen tien werkdagen na ontvangst van het advies worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur. In het tweede en derde geval moet het nieuwe ontwerpbesluit binnen twintig werkdagen na ontvangst van het advies worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

Toetsing door het Hof van Justitie

De hierboven beschreven interne toetsing van toezichtsbesluiten laat het recht om beroep in te stellen bij het Hof van Justitie van de Europese Unie onverlet. Een gerechtelijke procedure dient uiterlijk twee maanden na ontvangst van het definitieve besluit te zijn ingesteld. De verzoeker mag ook een procedure bij het Hof van Justitie aanhangig maken zonder eerst om een interne toetsing te verzoeken. De verzoeker mag bovendien tijdens of na de toetsing door de ABoR een procedure bij het Hof van Justitie aanhangig maken, in het laatste geval op basis van het nieuwe besluit van de Raad van Bestuur.

1.4 Samenwerking met andere instellingen en autoriteiten

1.4.1 Het kader voor samenwerking

De ECB werkt actief met andere instellingen samen, zowel aan beleidsontwikkeling als bij het dagelijks toezicht. De ECB neemt actief deel aan diverse mondiale en Europese fora, zoals de Europese Bankautoriteit (EBA), het Europees Comité voor systeemrisico's (European Systemic Risk Board – ESRB), het Bazels Comité voor Banktoezicht (BCBS) en de Raad voor Financiële Stabieleit (Financial Stability Board – FSB).

Bij het opstellen en actualiseren van samenwerkingsovereenkomsten kan de afdeling Toezichtsbeleid, maar ook het DG Juridische Zaken van de ECB, de JST's zo nodig aanvullende ondersteuning verlenen bij hun werk in de colleges van toezichthouders. Verder initieert en coördineert de afdeling Toezichtsbeleid de samenwerking met niet-deelnemende lidstaten en met landen van buiten de EU, bijvoorbeeld door memoranda van overeenstemming te sluiten.

1.4.2 Nauwe samenwerking tussen lidstaten

GTM-v, artikel 7

GTM-kv, artikel 118 en 119

Besluit van de ECB betreffende de nauwe samenwerking met de nationale bevoegde autoriteiten van deelnemende lidstaten die niet de euro als munt hebben (ECB/2014/5)

EU-lidstaten buiten het eurogebied kunnen deelnemen aan het SSM als zij dat willen. Volgens het mechanisme van de nauwe samenwerking houdt de NBA van de lidstaat van buiten het eurogebied zich in dat geval aan alle instructies, richtsnoeren en verzoeken van de ECB. Deze NBA van buiten het eurogebied is dan, net als de NBA's van lidstaten van het eurogebied, vertegenwoordigd in de Raad van Toezicht, bij de JST's en in andere netwerken en werkgroepen.

Er bestaan twee verschillen met lidstaten van het eurogebied. Ten eerste zijn lidstaten waarmee een nauwe samenwerking is aangegaan, niet vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur. Wel mogen zij de Raad van Bestuur informeren wanneer zij het oneens zijn met een ontwerpbesluit van de Raad van Toezicht. De Raad van Bestuur neemt hun argumenten in aanmerking en antwoordt schriftelijk binnen vijf werkdagen. Ten tweede kan een lidstaat van buiten het eurogebied uit het SSM treden, en de ECB kan de nauwe samenwerking onder bepaalde omstandigheden opschorten of beëindigen.

De procedure voor het aangaan van nauwe samenwerking met het SSM bestaat uit een verzoek daartoe van de lidstaat in kwestie, de beoordeling van dit verzoek door de ECB en ten slotte een ECB-besluit tot het aangaan van nauwe samenwerking met deze lidstaat.

- Voorafgaand aan haar besluit voert de ECB een juridische toetsing uit van de nationale wetgeving van de verzoekende lidstaat om te bepalen of de NBA in staat is uitvoering te geven aan instructies, verzoeken en richtsnoeren van de ECB.
- Verder kan de ECB een alomvattende beoordeling van de kredietinstellingen in de verzoekende lidstaat uitvoeren alvorens een besluit te nemen. Deze exercitie is bedoeld om tot een gedetailleerdere beoordeling te komen van de financiële toestand van de bankensector en van de groepen en kredietinstellingen in de toetredende lidstaat die waarschijnlijk als belangrijk zullen worden aangemerkt. Daartoe verschaft de lidstaat alle informatie over de in die lidstaat gevestigde kredietinstellingen die de ECB voor het uitvoeren van een alomvattende beoordeling van deze instellingen nodig zou kunnen hebben.

Een tot nauwe samenwerking strekkend ECB-besluit wordt gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie en treedt veertien dagen na publicatie in werking. In het besluit wordt bepaald op welke wijze de toezichtstaken aan de ECB worden overgedragen en op welke datum de nauwe samenwerking begint.

CRD, artikel 51 en 112 tot en met 116

GTM-kv, artikel 9 en 10

Uitvoeringsverordening (EU) Nr. 710/2014 van de Commissie met betrekking tot het gezamenlijke besluitvormingsproces

Gedelegeerde Verordening (EU) 2016/98 van de Commissie betreffende het functioneren van colleges van toezichthouders

Colleges van toezichthouders voor het banktoezicht

Colleges van toezichthouders zijn een middel tot samenwerking en coördinatie tussen de autoriteiten die betrokken zijn bij het toezicht op de verschillende entiteiten van grensoverschrijdende bankgroepen en belangrijke bijkantoren. De colleges vormen een kader voor de planning en uitvoering van de belangrijkste toezichtstaken. De Gedelegeerde en Uitvoeringsverordeningen van de Europese Commissie en de EBA-richtsnoeren inzake colleges van toezichthouders vormen het basiskader voor de werking van deze colleges.

In colleges van toezichthouders voor belangrijke bankgroepen kan de ECB de onderstaande rollen spelen.

- Consolidierend toezichthouder (van de lidstaat van herkomst) bij colleges waarin toezichthouders uit niet-deelnemende lidstaten of uit derde landen (d.w.z. van buiten de EU) zitting hebben.
- Lid (toezichthouder van de lidstaat van ontvangst) van colleges waarin de toezichthouder van de lidstaat van herkomst afkomstig is uit een niet-deelnemende lidstaat of een derde land.

De ECB als consoliderend toezichthouder

Als de ECB de consoliderend toezichthouder is, wordt het college voorgezeten door de JST-coördinator. In aanvulling op het basiskader voor de werking van colleges stelt elk college een schriftelijke coördinatie- en samenwerkingsregeling op voor de praktische aspecten van de werking van het college en de omgang tussen de leden.

NBA's van de deelnemende lidstaten waarin de bankgroep haar moedermaatschappij, dochterondernemingen of belangrijke bijkantoren heeft, hebben als waarnemers in de colleges zitting. Dat betekent dat de NBA's bijdragen aan de taken en werkzaamheden van de colleges en alle informatie ontvangen, maar geen rol spelen in de besluitvormingsprocedures. Om bij collegevergaderingen een gezamenlijk standpunt te kunnen innemen, bespreken de NBA's en de ECB relevante onderwerpen van tevoren binnen het JST.

De ECB als toezichthouder van de lidstaat van ontvangst

Als de consoliderende toezichthouder uit een niet-deelnemende lidstaat afkomstig is, hangen de regels voor zitting in colleges af van de significantie van de onder toezicht staande entiteiten in de deelnemende lidstaten:

- Als de onder toezicht staande entiteiten in deelnemende lidstaten allemaal belangrijke instellingen zijn, heeft de ECB als lid zitting in het college van

toezichthouders en zijn de NBA's gerechtigd als waarnemers zitting in de colleges te nemen.

- Als de onder toezicht staande entiteiten in deelnemende lidstaten zowel belangrijke als minder belangrijke instellingen zijn, hebben de ECB en de NBA's als lid zitting in het college van toezichthouders. De NBA's van de deelnemende lidstaten waarin de belangrijke onder toezicht staande entiteiten zijn gevestigd, zijn gerechtigd als waarnemers in het college van toezichthouders zitting te nemen.

In gevallen waarin de onder toezicht staande entiteiten in deelnemende lidstaten allemaal minder belangrijke instellingen zijn, hebben de NBA's als lid zitting in het college van toezichthouders en heeft de ECB er geen zitting in.

Bilaterale samenwerking met banktoezichthouders

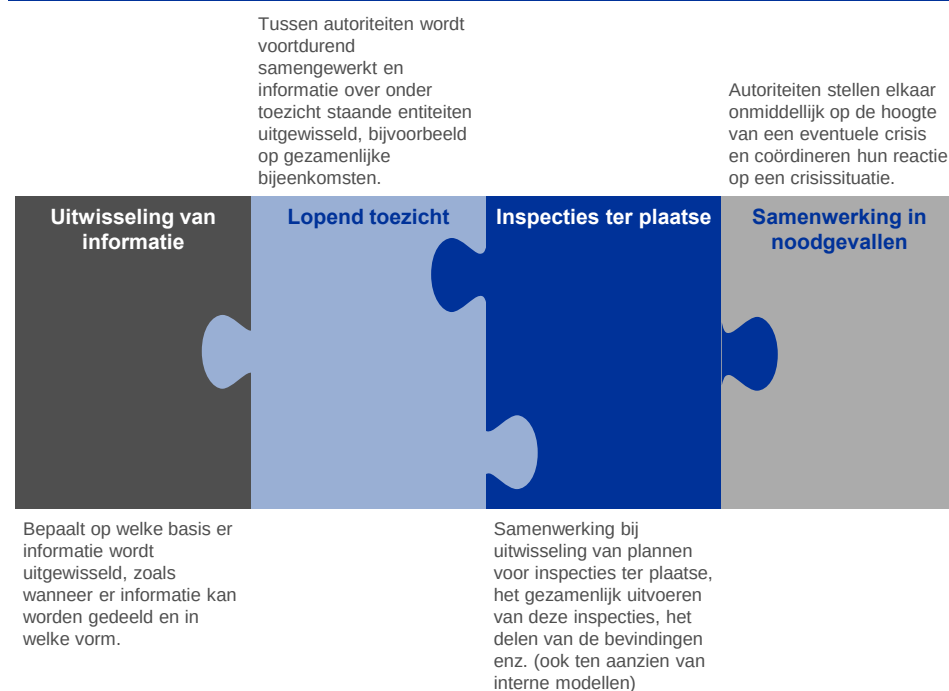

GTM-kv, artikel 3, 8 en 152
CRD, artikel 55 en 131

Voor bilaterale samenwerking tussen de ECB en een toezichthouder van buiten de EU zijn speciale regelingen nodig. Die kunnen variëren van niet-vertrouwelijk ad-hocoverleg tot structurele, in een memorandum van overeenstemming (Memorandum of Understanding – MoU) vastgelegde samenwerking. Deze MoU's hebben soms betrekking op één bank, soms op een bepaald onderwerp en dan zijn ze op meer onder toezicht staande entiteiten van toepassing. Bankspecifieke regelingen hebben betrekking op onderwerpen als de uitwisseling van vertrouwelijke informatie, de mogelijkheid inspecties ter plaatse uit te voeren en de goedkeuring van interne modellen. Regelingen per onderwerp hebben bijvoorbeeld betrekking op de uitwisseling van informatie over mondiaal systeemrelevante belangrijke financiële instellingen (G-SII's).

Figuur 8

Uitwisseling van informatie en samenwerking op grond van MoU's

Bron: ECB-Bankentoezicht.

De ECB en de NBA's van niet-deelnemende lidstaten sluiten een memorandum van overeenstemming waarin in hoofdlijnen wordt beschreven hoe zij bij de uitvoering van hun toezichthoudende taken gaan samenwerken. De ECB sluit een MoU met de NBA's van alle niet-deelnemende lidstaten waarin ten minste één G-SII is gevestigd. Daarin worden de procedures voor informatie-uitwisseling duidelijk uiteengezet en, waar van toepassing, ook de consultatiemechanismen. Verder bevatten ze de samenwerkingsprocedures voor noodgevallen.

De ECB moet bovendien administratieve afspraken maken met de toezichthoudende autoriteiten van derde landen ten behoeve van de samenwerking en de uitwisseling van vertrouwelijke informatie. Voordat die afspraken worden gemaakt, stelt de ECB vast of het regelgevend kader van het derde land voorziet in vertrouwelijkheidsvereisten die ten minste gelijk zijn aan de relevante EU-bepalingen.

1.4.4

FICOD, artikel 6 tot en met 17

GTM-kv, artikel 18

RTS betreffende het aanvullende toezicht op risicoconcentratie en intragroepstransacties (EU/2015/2303)

Gemeenschappelijke richtsnoeren van de Europese toezichthoudende autoriteiten (ESA) betreffende de coördinatieregelingen voor het toezicht op financiële conglomeraten (JC/GL/2014/01)

Samenwerking met niet-bancaire toezichthoudende autoriteiten

Net als bij MoU's met bankentoezichthouders vormen bi- of multilaterale MoU's met andere toezichthoudende autoriteiten een algemeen kader voor de samenwerking. Daarin worden de processen en procedures beschreven voor de uitwisseling van vertrouwelijke informatie over, bijvoorbeeld, autorisatie, toezicht ter plaatse en off site, en sancties. De MoU's bouwen voort op bestaande best practices en bevorderen een cultuur van samenwerking op alle niveaus binnen de organisaties. Om het contact tussen de autoriteiten te vergemakkelijken, kan in MoU's worden bepaald dat er speciale commissies worden ingesteld die fungeren als het belangrijkste orgaan voor de uitwisseling van informatie en de coördinatie van toezichtsactiviteiten.

Toezicht op financiële conglomeraten

Er zijn speciale regelingen getroffen voor de samenwerking in geval van een financieel conglomeraat. Dit zijn financiële bedrijven waarvan ten minste één entiteit actief is in de verzekeringssector en ten minste één in de bankensector of de sector beleggingsdiensten. Het maakt daarbij niet uit of de bedrijfsactiviteiten direct door de onderneming zelf worden uitgevoerd of via speciale dochterondernemingen.

Financiële conglomeraten brengen sectoroverstijgend toezicht met zich mee, dat op zijn beurt specifieke institutionele regelingen vereist. Binnen de EU is er sprake van aanvullend toezicht op kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beleggingsfirma's binnen een financieel conglomeraat, behoudens bepaalde ontheffingen. Aanvullend toezicht wordt gedefinieerd als toezicht dat het sectorale toezicht niet vervangt, maar erop voortbouwt en dat zich richt op de risico's die voortvloeien uit de sectoroverstijgende aard van de financiële activiteiten en de complexiteit van de groepsstructuren van een financieel conglomeraat.

Coördinator van het aanvullende toezicht

De JST's nemen deel aan het aanvullende toezicht op financiële conglomeraten in verband met hun SI's. Wanneer de SSM-bankentoezichthouder als coördinator wordt aangewezen, neemt de JST-coördinator de daarmee samenhangende taken ex artikel 11 van de Richtlijn Financiële Conglomeraten (Financial Conglomerates Directive – FICOD) op zich. Net als bij de toezichtscolleges voor het bankentoezicht mogen de NBA's als waarnemer zitting nemen als de kredietinstellingen die deel uitmaken van het financieel conglomeraat SI's zijn, en als lid wanneer die LSI's zijn.

Het is de taak van de coördinator om het aanvullende toezicht op de gereglementeerde entiteiten in een financieel conglomeraat te coördineren en uit te voeren. Samen met andere betrokken bevoegde autoriteiten zorgt de coördinator ervoor dat bij financiële conglomeraten regelmatig passende stresstests worden gehouden en dat herhaling of vervanging van het sectoraal toezicht wordt vermeden.

De benoemde coördinator is afkomstig van een van de bevoegde autoriteiten en zo nodig worden er speciale coördinatieregelingen getroffen. In het geval van een gereglementeerde entiteit is de coördinator doorgaans de autoriteit die verantwoordelijk is voor het toezicht op de moedermaatschappij van het financiële conglomeraat. Als de moedermaatschappij een gemengde financiële holding is, is de coördinator doorgaans de autoriteit die verantwoordelijk is voor het toezicht op de gereglementeerde entiteit in de belangrijkste financiële sector.

De betrokken autoriteiten werken nauw samen en delen alle informatie die van belang is voor de uitoefening van hun respectieve toezichtstaken. In de samenwerkingsovereenkomst kunnen de coördinator en de betrokken autoriteiten afspreken meer diepgaande informatie te verschaffen die het aanvullende toezicht op de gereglementeerde entiteiten ten goede zou komen.

1.4.5 Interactie met Europese instellingen

In het kader van een breder institutioneel kader werkt het SSM nauw samen met andere Europese instellingen en organen.

Europese Commissie

VwEU, artikel 4, 107 en 108
CRD, artikel 53 e.v.

GTM-v, artikel 19, 26, 32 en 37
en overweging 32

Mededeling van de Commissie
betreffende staatssteun aan
banken in het kader van de
financiële crisis (EU/2013/C
216/01)

Tot de doelstellingen van de Europese Commissie behoren onder andere het herstel van de financiële stabiliteit, het waarborgen van de kredietverlening aan de reële economie en de aanpak van het systeemrisico van eventuele insolventie. Waar publieke middelen worden ingezet, moet men zich aan de regels voor overheidssteun houden en moet het directoraat-generaal Mededinging (DG Comp) van de Europese Commissie worden geïnformeerd. DG Comp beschikt over het exclusieve mandaat en exclusieve bevoegdheden om te verzekeren dat overheidssteun verenigbaar is met het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VwEU) en dat aan de verstrekking ervan strikte voorwaarden worden verbonden.

Binnen de Europese Commissie bewaakt het directoraat-generaal Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarktenunie (DG FISMA) de effectiviteit van de hervormingen die na het uitbreken van de financiële crisis zijn doorgevoerd om de financiële stabiliteit te waarborgen en het toezicht op de financiële markten te verbeteren. Het DG zorgt er ook voor dat EU-wetgeving volledig ten uitvoer wordt gelegd en reageert op financiële risico's die zich aandienen. Het houdt zich verder bezig met de ontwikkeling van goed gereglementeerde, stabiele en mondiaal concurrerende financiële markten, in het belang van bedrijven en consumenten. Het heeft bovendien initiatieven ontplooid om een EU-kapitaalmarktenunie tot stand te brengen met als doel bedrijven, vooral kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), betere toegang tot kapitaal te geven en zo de groei en de werkgelegenheid te bevorderen.

De ECB kan desgevraagd input leveren aan DG FISMA ten aanzien van prudentiële kwesties die verband houden met de organisatie en uitvoering van haar toezichtstaken. De ECB neemt ook deel aan door DG FISMA georganiseerde openbare raadplegingen over onderwerpen die binnen haar bevoegdheden vallen, door middel van ECB-Adviezen en publieke bijdragen van de ECB of het Eurosysteem.

De Europese Commissie (en daarbinnen DG FISMA) heeft de opdracht elke drie jaar een rapport te publiceren over de toepassing van de GTM-verordening (de "SSMR Review"), waarbij de aandacht met name uitgaat naar de monitoring van mogelijke effecten op de soepele werking van de interne markt. De interactie van de Commissie met de ECB heeft vooral tot doel achtergrondinformatie te verzamelen voor de evaluatiewerkzaamheden van de Commissie. Overeenkomstig de geldende wettelijke beperkingen aan professionele geheimhouding en informatie-uitwisseling deelt de ECB informatie met de Commissie die betrekking heeft op i) de interne toezicht- en organisatieprocedures van de ECB en ii) haar toezichtsactiviteiten, die laatste in samengevatte en geaggregeerde vorm.

Bovendien kan een vertegenwoordiger van de Europese Commissie worden uitgenodigd om als waarnemer de vergaderingen van de Raad van Toezicht van de ECB bij te wonen. Dit zorgt er met name voor dat er met de Europese Commissie, die geen toegang heeft tot vertrouwelijke informatie over afzonderlijke instellingen, regelmatig gesproken wordt over beleidskwesties.

Europees Comité voor systeemrisico's

Het Europees Comité voor systeemrisico's (European Systemic Risk Board – ESRB) is een onafhankelijk EU-orgaan dat belast is met het toezicht op de risico's voor het financiële stelsel binnen de EU als geheel. De ECB ondersteunt het ESRB-Secretariaat en de President van de ECB is voorzitter van de Algemene Raad van het ESRB.

De ECB wordt in de Algemene Raad van het ESRB vertegenwoordigd door haar Vicepresident en maakt deel uit van het Technisch Adviescomité.

Nauwe samenwerking tussen de ECB en het ESRB maakt de ontwikkeling van informatiestromen mogelijk en is gunstig voor beide partijen: het ESRB is hierdoor beter in staat systeemrisico's binnen de gehele EU effectief te identificeren, te analyseren en te bewaken, terwijl het SSM kan profiteren van de bij het ESRB aanwezige kennis van het gehele financiële stelsel, inclusief andere financiële instellingen, markten en producten.

Europese Bankautoriteit

Het opstellen van ontwerpen voor technische normen, richtsnoeren en aanbevelingen om de convergentie van toezichtspraktijken te verbeteren en consistentie van de uitkomsten van het toezicht binnen de Europese Unie te

waarborgen, is toevertrouwd aan de Europese Bankautoriteit (EBA). Als banktoezichthouder dient de ECB haar taken uit te voeren conform de regels van de EBA. ECB-Banktoezicht is betrokken bij het werk van de EBA en levert een aanzienlijke bijdrage aan de convergentie van het toezicht door het toezicht voor verschillende jurisdicties te integreren. Het SSM wordt in de Raad van Toezichthouders van de EBA vertegenwoordigd door de NBA's als stemhebbende leden en de ECB als niet-stemhebbend lid en is lid van andere werkstructuren. Belangrijke gebieden waarop wordt samengewerkt, worden hieronder beschreven.

- **Single rulebook en Europees toezichtshandboek:** Het Europees Toezichtshandboek geldt voor alle andere toezichthoudende autoriteiten in de Europese Economische Ruimte (EER). Door convergente normen en procedures voor het toezicht in te voeren, bereikt het SSM een hoge mate van convergentie van de toezichtpraktijk in de deelnemende lidstaten.
- **Stresstests:** De EBA is samen met het ESRB verantwoordelijk voor het initiëren en de algehele coördinatie van EU-brede beoordelingen van de schokbestendigheid van kredietinstellingen en de ontwikkeling van gezamenlijke benaderingen en methoden voor deze beoordeling. De ECB is belast met de uitvoering van de beoordelingen in de deelnemende lidstaten en wordt daarin bijgestaan door de NBA's.
- **Uitwisseling van informatie:** Het SSM neemt deel aan het opstellen van ontwerpen voor technische normen, richtsnoeren en adviezen en aan een onderlinge uitwisseling van informatie met de EBA.
- **Mechanisme voor peerreview:** De ECB ondersteunt de EBA bij de ontwikkeling van een samenhangende methodiek voor peerreview, met als doel consistentie bij alle onder toezicht staande instellingen en naleving van het pakket richtsnoeren voor het toezicht te waarborgen.
- **Crisismanagement en andere toezichtstaken:** De EBA is verantwoordelijk voor een aantal specifieke taken op het gebied van crisismanagement. Als de Europese Raad bijvoorbeeld een situatie als noodgeval aanmerkt, kan de EBA aanbevelingen doen aan het SSM ten behoeve van de coördinatie van de Europese besluitvorming en, in sommige gevallen, de directe toepassing van de besluiten bij afzonderlijke instellingen. Daarnaast heeft de EBA de opdracht als bemiddelaar op te treden bij bepaalde geschillen tussen autoriteiten van lidstaten van herkomst en van ontvangst of bij overtredingen van EU-wetgeving. Tot de taken met betrekking tot het lopende toezicht behoren onder andere het monitoren van toezichtscolleges door daar direct zitting in te hebben.

Europees Systeem voor Financieel Toezicht

De ECB werkt niet alleen met de EBA, maar ook met de andere Europese toezichthoudende autoriteiten samen: de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) en de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA). Wanneer zich bij een financieel conglomeraat, een gemengde financiële

holding of andere financiële intermediairs een crisis voordoet met mogelijke doorwerking naar of vanuit de banksector, zorgen regelingen voor nadere samenwerking tussen het SSM en andere autoriteiten in het Europees Systeem voor Financieel Toezicht voor effectieve planning, besluitvorming en coördinatie met de betrokken autoriteiten op Europees en nationaal niveau.

Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme

SRM-v, artikel 7, 8 en 34

Het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme (Single Resolution Mechanism – SRM) centraliseert belangrijke bevoegdheden, mensen en middelen voor de beheersing van faillissementen van kredietinstellingen in de deelnemende lidstaten. Het SRM vormt een aanvulling op het SSM, het zorgt ervoor dat een onder SSM-toezicht staande bank die in ernstige problemen komt, efficiënt en met minimale kosten voor de belastingbetaler en de reële economie kan worden afgewikkeld.

Nauwe samenwerking en uitwisseling van informatie tussen de bankentoezichthouders en de bevoegde afwikkelingsautoriteiten zijn nodig om de afwikkelingsautoriteiten te voorzien van voor de afwikkelingsplanning noodzakelijke informatie over de betrokken instelling(en), om ervoor te zorgen dat alle betrokken partijen in normale tijden beter zijn voorbereid en dat ze, als er een mogelijke crisissituatie ontstaat, beter in staat zijn tijdig en effectief te reageren. Dat betekent vooral dat het SSM door de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (Single Resolution Board – SRB) wordt geraadpleegd over de afwikkelingsplannen en dat het toezichtsinformatie verschaft om dubbel werk te voorkomen.

Europees Stabiliteitsmechanisme

GTM-v, artikel 3, 4 en 33, lid 3
ESM-richtsnoer betreffende financiële steun voor de directe herkapitalisatie van instellingen

Het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) ondersteunt de financiële stabiliteit en is opgericht door de lidstaten van het eurogebied om aan ESM-leden die ernstige financieringsproblemen hebben of dreigen te krijgen financiële ondersteuning te verlenen, indien dat voor het waarborgen van de financiële stabiliteit in het gehele eurogebied en in de lidstaten onontbeerlijk is. Een van de instrumenten van het ESM is het toekennen van financiële ondersteuning voor directe herkapitalisatie van financiële instellingen, op voorwaarde dat aan de toelatingscriteria is voldaan en de SRM-verordening volledig wordt toegepast, inclusief de bail-in-bepalingen. Wil herkapitalisatie als instrument werken, dan is het nodig dat het SSM, het ESM en de nationale afwikkelingsautoriteiten effectief samenwerken en gedegen onderlinge informatiestromen ontwikkelen, overeenkomstig artikel 3 van de GTM-verordening. Als een noodlijdende instelling die onder direct toezicht van de ECB staat geherkapitaliseerd moet worden, is het de taak van ECB-Bankentoezicht om de noodzakelijke informatie samen te stellen. In het geval van instellingen die niet onder direct toezicht van de ECB staan, vraagt de Raad van Gouverneurs van het ESM de ECB om op grond van de GTM-verordening het directe toezicht op deze instellingen op zich te nemen.

Voorwaarde voor steun van het ESM aan herkapitalisatie van een instelling is dat DG Comp het herstructureringsplan van de desbetreffende instelling goedkeurt, conform de regels voor overheidssteun. Voor een soepele samenwerking is het dan ook nodig dat ECB-Banktoezicht, de NBA's en DG Comp onderling nauw contact onderhouden.

In sommige gevallen kan de controle op overheidssteun overlappen met de verantwoordelijkheden van de ECB. Zo kan de ECB van de respectieve entiteiten aanpassingen eisen die, bij instellingen die overheidssteun ontvangen, mogelijk vergelijkbaar zijn met voorwaarden uit hun door DG Comp goedgekeurde herstructureringsplannen. In dergelijke gevallen is coördinatie tussen de ECB en DG Comp essentieel voor een consistent optreden door de autoriteiten.

Europese Rekenkamer

Protocol (Nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB, artikel 27

De Europese Rekenkamer is opgericht om de financiën van de EU te controleren. Het uitgangspunt voor de controlewerkzaamheden van de Rekenkamer is de begroting en het beleid van de EU, hoofdzakelijk op gebieden die verband houden met groei en werkgelegenheid, toegevoegde waarde, openbare financiën, het milieu en klimaatmaatregelen. De Rekenkamer controleert zowel de inkomsten- als de uitgavenkant van de begroting.

Gezien de onafhankelijkheid van de ECB beperken de controlerende bevoegdheden van de Rekenkamer ten aanzien van de ECB zich tot onderzoek naar de doelmatigheid van het beheer van de ECB. Vanuit deze opdracht kan de Rekenkamer opmerkingen maken, met name in de vorm van speciale verslagen. Om de doelmatigheid van het beheer van ECB-Banktoezicht te verbeteren, kunnen deze verslagen aanbevelingen bevatten voor het functioneren van ECB-Banktoezicht. De Rekenkamer kan ook op verzoek van een andere EU-instelling adviezen uitbrengen.

1.4.6

Multilaterale samenwerking

VwEU artikel 127, lid 4

Statuten ESCB, artikel 25

Beschikking van de Raad betreffende de raadpleging van de Europese Centrale Bank door de nationale autoriteiten over ontwerpen van wettelijke bepalingen (98/415/EC)

De ECB is lid van een aantal Europese en internationale organisaties en van groepen toezichthouders die in multilaterale organisaties zijn georganiseerd. Door deze betrokkenheid, die verschillende vormen kan aannemen, kan de ECB internationale ontwikkelingen op het gebied van bancaire regelgeving beïnvloeden. Indien zowel de ECB als NBA's bij zo'n organisatie betrokken zijn, zal de afdeling Toezichtsbeleid proberen hun standpunten zo nodig te coördineren. Als de ECB geen lid is, kan zij, mits praktisch uitvoerbaar, worden vertegenwoordigd door NBA's die wel lid zijn.

Bazels Comité voor Banktoezicht

Het Bazels Comité voor het Banktoezicht (Basel Committee on Banking Supervision – BCBS) is de primaire internationale normstellende instelling voor de prudentiële regelgeving voor kredietinstellingen en een forum voor samenwerking op het gebied van het banktoezicht. Het BCSB heeft als opdracht de regelgeving voor, het toezicht op en de werkwijzen van kredietinstellingen over de hele wereld te verbeteren en zo de financiële stabiliteit te vergroten. De ECB en diverse NBA's zijn lid van het BCBS en wonen de bijeenkomsten van het comité en diens substructuren bij. De ECB is bovendien lid van het oversightorgaan van het Bazels Comité, te weten de groep van centralebankpresidenten en hoofden van toezichtsinstanties. De EBA en de Europese Commissie hebben bij het BCBS de status van waarnemer.

Internationaal Monetair Fonds

In het kader van het FSAP (Financial Sector Assessment Programme) voert het Internationale Monetaire Fonds (IMF) beoordelingen uit van de stabiliteit van het financiële stelsel voor IMF-lidstaten. De nationale autoriteiten nemen weliswaar het voortouw bij landenbeoordelingen, maar omdat de ECB uit hoofde van de GTM-verordening belangrijke taken vervult op het gebied van micro- en macroprudentieel banktoezicht, is zij in hoge mate betrokken bij deze beoordelingen in eurolanden. De aan het IMF aan te leveren informatie wordt binnen ECB-Banktoezicht gecoördineerd door de afdeling Toezichtsbeleid, die ook als belangrijkste aanspreekpunt optreedt.

De betrokkenheid van de ECB bij de nationale beoordelingen leidt ertoe dat de bankensectorcomponent van de FSAP's van de verschillende eurolanden vergelijkbaar en consistent is. De betrokkenheid van de ECB creëert synergie met de stresstests voor de banken binnen de EU/het eurogebied en maakt dat de belangrijkste kenmerken van het micro- en macroprudentiële kader voor het banktoezicht dat voortvloeit uit de oprichting van het SSM juist tot uiting komen in de documentatie die door de diverse werkstromen wordt geproduceerd. De betrokkenheid van de ECB helpt verder de elementen aan te wijzen – van het SSM-brede kader of op nationaal niveau – die verder ontwikkeld moeten worden om op juiste wijze in de IMF-aanbevelingen tot uiting te komen.

De SSM-brede dimensie van het banktoezicht in Europa zal blijken uit de FSAP's van het IMF voor de EU/het eurogebied, die naar verwachting na afronding van de huidige editie regelmatig zullen worden gehouden, overeenkomstig het officiële verzoek daartoe van de voorzitter van het Economisch en Financieel Comité in januari 2017. De FSAP's hebben tot doel in kaart te brengen wat er al is bereikt en de effectiviteit te beoordelen van de architectuur voor financiële oversight en crisismanagement in de EU/het eurogebied.

Het IMF organiseert naast de FSAP's jaarlijks artikel IV-consultaties met landen uit het eurogebied. Daarvoor bezoeken IMF-medewerkers de autoriteiten van de landen om daar de financieel-economische situatie en de beleidsuitdagingen te beoordelen. Voor deze consultaties worden door medewerkers van het IMF, ECB-Banktoezicht

en de NCA's teleconferenties gehouden waar SSM-kwesties worden besproken. In het kader van de artikel IV-consultatie over het eurogebied brengen IMF-medewerkers ook tweemaal per jaar een bezoek aan de ECB. De uitkomsten van het voornoemde FSAP voor de EU/het eurogebied worden gebruikt voor het financiële-sectordeel van de artikel IV-consultatie over het eurogebied.

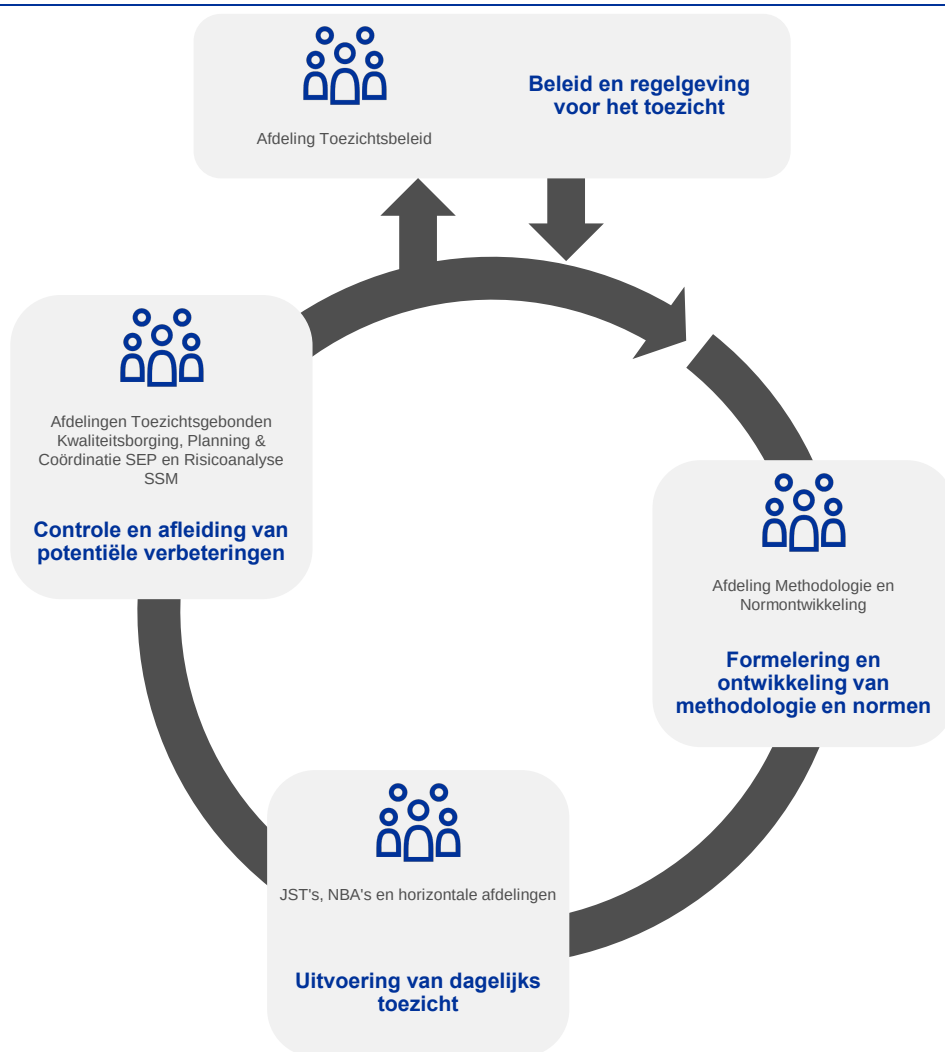
Raad voor Financiële Stabiliteit

De Raad voor Financiële Stabiliteit (FSB) is een internationaal orgaan ter bevordering van de internationale financiële stabiliteit. De Raad coördineert de activiteiten van zijn leden (centrale banken, ministeries van financiën, financiële toezichthouders van de grootste economieën en financiële centra in de wereld, mondiale normstellende organen en internationale financiële instellingen) bij de ontwikkeling van krachtig regelgevend, toezichts- en ander beleid voor de financiële sector. De FSB bevordert een gelijk speelveld door te stimuleren dat de desbetreffende autoriteiten in verschillende sectoren en jurisdicties dit beleid op coherente wijze toepassen. Conform het plenair besluit van de FSB van 21 juni 2016 is ECB-Bankentoezicht ook vertegenwoordigd in het plenum, het gemeenschappelijke besluitvormingsorgaan van de FSB. Verder is ECB-Bankentoezicht sinds 2015 lid van de SRC, de vaste commissie voor samenwerking op het gebied van toezicht en regelgeving, en heeft het sinds februari 2017 als toezichthoudende autoriteit zitting in de SCSI, de vaste commissie voor de implementatie van normen. Bovendien neemt de ECB, in de hoedanigheid van vaste genodigde, regelmatig deel aan vergaderingen van de Regionale Adviesgroep voor Europa.

2 Toezichtscyclus

Het proces van banktoezicht kan als cyclus worden weergegeven, zoals in **Figuur 9**. De afzonderlijke onderdelen van de toezichtscyclus worden in dit hoofdstuk toegelicht. Regelgevend en toezichtsbeleid (zie paragraaf 2.1) vormt de basis voor de toezichtswerkzaamheden en voor de ontwikkeling van toezichtsmethodologieën en -normen (zie paragraaf 2.2).

Figuur 9
De toezichtscyclus

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Op deze methodologieën en normen berust het dagelijks toezicht dat volgens dezelfde hoge normen bij alle kredietinstellingen wordt uitgevoerd (zie paragraaf 2.3). Van de inzichten die het toezicht en de kwaliteitsborgingscontroles (zie paragraaf 2.4) opleveren, wordt op allerlei manieren (waaronder de deelname van

het SSM aan Europese en internationale fora) gebruikgemaakt bij de verdere ontwikkeling van methodologieën, normen, beleid en regelgeving.

De ervaring die wordt opgedaan met de praktische toepassing van de methodologieën en normen wordt meegenomen in de planning van de toezichtswerkzaamheden voor de volgende cyclus. Deze planning omvat eveneens de analyse van de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden en de strategische prioriteitenstelling voor het toezicht.

2.1 Bijdrage aan regelgevend en toezichtsbeleid

Bazels Akkoord

CRR

CRD

BRRD

DGSD

Het regelgevend kader voor banken in Europa is gebaseerd op de Bazelse Akkoorden en wordt geharmoniseerd door middel van het single rulebook, dat voor alle financiële instellingen in de gemeenschappelijke markt geldt. Het single rulebook vormt de basis van de bankenunie. Het bestaat uit een reeks wetsteksten waaraan alle financiële instellingen in de EU (waaronder ongeveer 8.300 banken) zich moeten houden. Tot de belangrijkste onderdelen ervan behoren de Richtlijn kapitaalvereisten (CRD), de Verordening kapitaalvereisten (CRR), de Richtlijn inzake de depositogarantiestelsels (DGSD) en de Richtlijn herstel en afwikkeling van banken (BRRD).

ECB-Bankentoezicht draagt aan dit regelgevend kader actief bij in Europese en internationale instellingen en fora, zoals de [EBA](#), het [ESRB](#), het [Bazels Comité](#) en de [FSB](#), waarin het direct vertegenwoordigd is. Dit vraagt ook om nauwe samenwerking met de NBA's en de Europese Commissie (in coördinatie met het directoraat-generaal Internationale en Europese Betrekkingen en andere relevante organisatieonderdelen van de ECB).

Zoals uit [Figuur 9](#) blijkt, is de afdeling Toezichtsbeleid verantwoordelijk voor beleidscoördinatie en -ontwikkeling. Deze afdeling houdt zich bezig met kwesties rond regelgevend en toezichtsbeleid. Deze afdeling is verder het centrale punt voor de technische uitwisseling tussen ECB-Bankentoezicht en het IMF ten behoeve van de IMF-beoordelingen (met name FSAP's en artikel IV-consultaties).

Samen met vergelijkbare functies bij de NBA's ondersteunt de afdeling Toezichtsbeleid de JST's en de NBA's bij de toepassing van EU-regelgeving.

De afdeling Toezichtsbeleid helpt bij de beleidsontwikkeling door de afstemming van beleidsstandpunten tussen de ECB en de NBA's te vergemakkelijken en, waar afstemming onmogelijk blijkt, de uitwisseling van informatie over de uiteenlopende standpunten.

De afdeling Toezichtsbeleid adviseert het senior management van de ECB en ook de Raad van Toezicht, de Directie en de Raad van Bestuur over beleidskwesties en stelt ontwerpvoorstellen op, zodat zich gemeenschappelijke inzichten en een gecoördineerde aanpak ten aanzien van SI's ontwikkelen.

Dat advies kan onder andere inhouden dat speciale rapporten, memoranda en/of voorstellen worden opgesteld over:

- belangrijke regelgevende initiatieven op nationaal, Europees en internationaal niveau;
- belangrijke, door Europese en internationale werkgroepen genomen besluiten en/of ondervonden moeilijkheden;
- beleidsonderwerpen en regelgevings- en toezichtskwesties van algemeen belang die, gezien hun complexiteit of de diversiteit van de betrokken belangen, niet gemakkelijk aan te pakken zijn en waarvoor de regels misschien gewijzigd moeten worden;
- andere beleidsmatige belemmeringen of ontwikkelingen met algehele relevantie voor het bankentoezicht.

De afdeling Toezichtsbeleid heeft niet alleen zitting in Europese en internationale fora, zij ondersteunt ook het werk van de JST's door bijvoorbeeld samenwerkingsverbanden met niet-deelnemende lidstaten en met landen van buiten de EU aan te gaan en te coördineren, onder andere door memoranda van overeenstemming te sluiten en andere ad-hocsamenwerkingsverbanden aan te gaan die de uitwisseling van informatie en inspecties ter plaatse vergemakkelijken.

2.2 Definiëren en ontwikkelen van methodologieën en normen

Voor consistente en efficiënte toezichtresultaten is het van essentieel belang dat de bij het toezicht gebruikte methodologieën en normen van de hoogste kwaliteit zijn. Binnen ECB-Bankentoezicht zorgt de afdeling Methodologie en Normontwikkeling voor regelmatige evaluaties en voor de ontwikkeling van toezichtsmethodologieën voor Pijler 2. Deze methodologieën en normen voor het toezicht maken gebruik van best practices en worden voortdurend verbeterd. Ze ontwikkelen zich bovendien door het werk van de internationale normstellende organen (bv. het BCBS) aan harmonisatie van de regelgeving in de financiële sector en het werk van de EU-autoriteiten (met name de EBA).

Voor gebieden die buiten de door de internationale normstellende organen opgestelde regelgeving vallen, of als bij het dagelijks toezicht de behoefte ontstaat om gemeenschappelijke inzichten en een gecoördineerde aanpak te ontwikkelen, kan de ECB, voor zover dit valt onder de haar opgedragen toezichtstaken, eigen verordeningen, richtsnoeren en instructies over methodologieën en gemeenschappelijke normen voor het toezicht uitvaardigen, behoudens en overeenkomstig het relevante EU-recht en behoudens bindende EBA-normen. Om binnen het SSM ook op termijn geharmoniseerde toezichtspraktijken en consistente toezichtresultaten te waarborgen, dient de ECB eveneens rekening te houden met de ontwikkelingen in de Europese en internationale regelgeving en de rol van de EBA.

De verzameling gemeenschappelijke methodologieën en normen heeft onder andere betrekking op onderwerpen als de SREP, die verderop in dit handboek aan de orde komt (zie paragraaf 4.6).

Zo heeft het SSM voor de uitvoering van de SREP een gemeenschappelijke methodologie ontwikkeld voor de doorlopende beoordeling van de risico's, governance-regelingen en de kapitaal- en liquiditeitspositie van onder toezicht staande entiteiten. Dat de ECB deze gemeenschappelijke methodologie van het SSM bij alle belangrijke instellingen toepast, vergemakkelijkt onderlinge vergelijkingen en grootschalige kruiselingse analyses. De methodologie zorgt dus voor een gelijk speelveld voor de onder toezicht staande instellingen en houdt tegelijkertijd rekening met hun specifieke kenmerken.

De SSM SREP wordt naar evenredigheid toegepast bij belangrijke instellingen, zodat de hoogste, meest consistente toezichtsnormen worden gehandhaafd.

De afdeling Methodologie en Normontwikkeling is niet als enige verantwoordelijk voor de methodologieontwikkeling. De verantwoordelijkheid voor autorisaties, handhaving en sancties, inspecties ter plaatse, interne modellen, gemeenschappelijke normen en aanbevelingen voor minder belangrijke instellingen, maar ook voor verordeningen, richtsnoeren en algemene instructies die op grond van artikel 6, lid 5, onder a, van de GTM-verordening worden vastgesteld, berust bij de desbetreffende organisatieonderdelen van ECB-Bankentoezicht (zie hieronder).

De afdeling Autorisatie ontwikkelt de methodologie voor de beoordeling van: vergunningaanvragen, voorstellen voor de intrekking van vergunningen, voorstellen voor de verwerving van gekwalificeerde deelnemingen in een kredietinstelling, en de deskundigheids- en betrouwbaarheidsprocedures, die in hoofdstuk 3 en paragraaf 4.4 van dit handboek aan bod komen. Daarbij dient echter te worden opgemerkt dat deze afdeling doorgaans niet het initiatief neemt tot het verlenen of intrekken van vergunningen. Het opstellen van een ontwerpbesluit voor het verlenen van een vergunning, voor de overname van een gekwalificeerde deelneming en voor de meeste gevallen waarin vergunningen worden ingetrokken, is de verantwoordelijkheid van de NBA's. Zij onderhouden contact met de afdeling Autorisatie, die de voorstellen beoordeelt en ervoor zorgt dat aan alle geldende eisen is voldaan en dat de gemeenschappelijke procedures zijn gevolgd.

De afdeling Autorisatie is bovendien verantwoordelijk voor de beoordelingen in het kader van de in paragraaf 4.4 beschreven deskundigheids- en betrouwbaarheidsprocedures. Dat betekent dat bij een nieuwe benoeming in een leidinggevend orgaan van een belangrijke instelling de afdeling Autorisatie een voorlopige beoordeling uitvoert in verband met de vereisten van het EU-recht, die naar de betrokken JST-coördinator wordt gestuurd. Dan wordt met de JST-coördinator een gezamenlijk voorstel opgesteld dat door de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur moet worden goedgekeurd.

Er is een speciale afdeling Interne Modellen in het leven geroepen om de consistentie te waarborgen van de methodologieën en processen voor het toetsen van interne modellen voor de berekening van de minimum kapitaalvereisten

(Pijler 1), met inbegrip van de toepassing van het in het single rulebook vastgelegde beleid voor modelwijzigingen en -uitbreidingen. De afdeling Interne Modellen speelt, met de afdeling Methodologie en Normontwikkeling, een leidende rol bij de ontwikkeling van toezichtsnormen en -methodologieën binnen het SSM waar het de goedkeuring van modellen en het doorlopend toezicht op interne modellen betreft, zoals beschreven in paragraaf 4.7 van dit handboek. Daarnaast volgt Interne Modellen de ontwikkeling van internationale normen voor interne modellen in internationale fora (zoals het Bazels Comité) en onderhoudt daartoe contacten met de afdeling Toezichtsbeleid.

De afdeling Gecentraliseerde Inspecties ter plaatse is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en actualisering van de methodologie voor de inspecties ter plaatse. Zij werkt daarbij samen met de JST's, de andere horizontale afdelingen van de ECB, de inspectieteams, de missieleiders en de NBA's. De afdeling coördineert haar werkzaamheden met de afdeling Methodologie en Normontwikkeling en de NBA's, met name wat betreft het bijhouden van de methodologie voor de inspecties ter plaatse.

2.3 Uitvoering van het dagelijks toezicht

Het dagelijks toezicht berust op het beleid, de methodologieën en de normen voor het SSM en wordt bij alle onder toezicht staande instellingen in het eurogebied uitgevoerd volgens dezelfde normen, gebaseerd op de SREP (zie verder paragraaf 4.6).

Het dagelijks toezicht op de belangrijke instellingen is in handen van de JST's, die bestaan uit medewerkers van de NBA's en de ECB en die worden ondersteund door de horizontale en specialistische afdelingen van DG MS IV en hun tegenhangers bij de NBA's (bv. deskundigen op het gebied van interne modellen).

Er bestaan diverse instrumenten voor de uitvoering van toezichtswerkzaamheden. Voor het dagelijks toezicht analyseren de JST's de toezichtsrapportages, de jaarrekening en de interne documentatie van de onder toezicht staande entiteiten. De JST's houden reguliere en ad-hocbijeenkomsten met medewerkers op verschillende niveaus binnen de onder toezicht staande entiteiten. Ze voeren doorlopende risicoanalyses uit van de goedgekeurde risicomodellen en analyseren en beoordelen de herstelplannen van onder toezicht staande entiteiten.

Alle hierboven genoemde werkzaamheden maken deel uit van de door de JST's uitgevoerde SREP, die in paragraaf 4.6 uitgebreider wordt beschreven.

2.4 Verbetering van het banktoezicht

Eerder in dit hoofdstuk werd al beschreven dat de ECB ernaar streeft steeds mogelijke verbeteringen te ontdekken die kunnen worden gebruikt bij het opstellen van methodologieën, normen, beleid en verordeningen. Potentiële verbeteringen

komt de ECB op verschillende manieren op het spoor, bijvoorbeeld door de deelname van het Europese banktoezicht aan Europese en internationale fora en door de ervaring met de praktische toepassing van de methodologieën en normen. Mogelijke verbeteringen komen ook naar voren uit het reguliere proces van identificatie en beoordeling van de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden (zie ook paragraaf 2.4.1). Deze zijn ook opgenomen in de strategische prioriteiten voor het toezicht (zie verder paragraaf 4.2). De wisselwerking tussen micro- en macroprudentieel toezicht (zie paragraaf 2.4.2) en het houden van kwaliteitsborgingscontroles (zie paragraaf 2.4.3) spelen eveneens een rol bij de identificatie van mogelijkheden voor verdere verbetering.

2.4.1 Identificatie en beoordeling van risico's

Het reguliere proces waarmee de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden worden geïdentificeerd en beoordeeld bestaat in hoofdzaak uit vier complementaire onderdelen (zie ook paragraaf 4.2):

- (i) regelmatige monitoring en analyse van bestaande en opkomende risico's;
- (ii) diepgaande analyse van de gesignaleerde potentiële risico's;
- (iii) reguliere en ad-hocstresstests;
- (iv) impactanalyse van bestaande of aanstaande regelgevende initiatieven.

De logische volgende stap nadat bestaande en opkomende risico's geïdentificeerd zijn, is een beoordeling om te bepalen of de uitkomsten van het identificatieproces kloppen en wat de juiste toezichtsmaatregelen zijn om ze te beperken.

Risico's hebben meestal een horizontale dimensie, vooral als ze van belang zijn voor alle of een aanzienlijk deel van de onder toezicht staande kredietinstellingen. Het is zelfs vaak moeilijk een duidelijke grens te trekken tussen de micro- en macroprudentiële aspecten, en nauwe samenwerking tussen beide functies is dan ook geboden.

2.4.2 Micro- en macroprudentieel toezicht met elkaar verbinden

GTM-v, artikel 5

Bij het identificeren van de belangrijkste risico's werken de micro- en macroprudentiële functies van de ECB nauw samen door inzichten over risico's en kwetsbaarheden uit te wisselen.

Bij het microprudentieel toezicht wordt rekening gehouden met macrofactoren, terwijl microfactoren als input in het macroprudentieel toezicht worden gebruikt. Macrofactoren worden in aanmerking genomen bij het vaststellen van de toezichtsprioriteiten en de operationele planning, bij het SREP-besluit en bij het oversight op minder belangrijke instellingen. Omgekeerd profiteert de macroprudentiële risicoanalyse van informatie en signalen vanuit het microprudentieel

toezicht. Microprudentieel toezicht is in staat om in een vroeg stadium opkomende risico's te signaleren die hun oorsprong vinden bij afzonderlijke systeemrelevante instellingen, en ook risico's die voortvloeien uit veranderende bedrijfspraktijken of financiële innovatie.

Een ander gebied waarop de micro- en macroprudentiële perspectieven elkaar aanvullen, is bij de micro- en macroprudentiële stresstests. Microprudentiële stresstests richten zich op één instelling en de uitkomsten worden gebruikt bij de SREP-beoordeling van die instelling. Daarom ligt bij deze stresstests sterk de nadruk op horizontale consistentie. Macroprudentiële stresstests vormen hierop een aanvulling, omdat ze ook kijken naar netwerkeffecten tussen kredietinstellingen en naar terugkoppelingseffecten, bijvoorbeeld negatieve effecten van het stressscenario op de kredietverlening en de staat van de economie (zie paragraaf 4.2.3).

Voor de coördinatie van de micro- en macroprudentiële taken bestaat er een deugdelijke governancestructuur (zie paragraaf 1.2.1). Deze garandeert een volledig overzicht van de wijze waarop risico's gemitigeerd worden, zodat op holistische wijze complementair en effectief toezicht wordt bereikt. Dat is ook nodig om overlapping van micro- en macroprudentiële instrumenten en het eventueel dubbel tellen van risico's te vermijden.

De ECB werkt verder nauw samen met andere Europese instellingen en organen, zoals de Europese Toezichthoudende Autoriteiten, waaronder de EBA en het ESRB, aan de ontwikkeling van de toezichts-, regelgevings- en afwikkelingskaders van de EU. De ECB levert daarnaast een bijdrage aan beleidsdiscussies over regelgeving en toezicht, op zowel internationaal als Europees niveau.

Ten behoeve van risicomonitoring en impactanalyses waarvoor toegang tot bepaalde informatie nodig is (zie paragraaf 1.2.1), coördineert de afdeling Risicoanalyse SSM ook de bijbehorende dataverzamelingen en de processen voor het verzamelen, de kwaliteitsborging en de aggregatie van deze informatie. De afdeling werkt daarbij nauw samen met het DG Statistiek.

2.4.3 Kwaliteits- en planningscontrole

Voor het toezicht op SI's en LSI's zijn overkoepelende mechanismen nodig, zodat de toezichtsaanpak bij alle onder toezicht staande entiteiten steeds consistent en van de hoogste kwaliteit is. Dat betekent dat vermeden moet worden dat de toezichtsaanpak voor deze twee groepen instellingen uiteenloopt, terwijl de toezichtsaanpak en het evenredigheidsbeginsel systematisch moeten worden toegepast.

Planning en coördinatie

Wat de SI's betreft, de afdeling Planning en Coördinatie SEP controleert regelmatig of de JST's de in de SEP's vastgelegde taken hebben uitgevoerd en vraagt hun zo nodig herstelmaatregelen te nemen.

De toezichtsplanning voor de LSI's is een taak van de NBA's, zo nodig onder supervisie van DG MS III.

De SEP's worden opgesteld en geactualiseerd aan de hand van de bevindingen uit eerdere perioden. De bevindingen worden met de betrokkenen besproken, met als doel gemeenschappelijke inzichten en een gecoördineerde aanpak van toekomstige activiteiten te bevorderen en verder te ontwikkelen.

Kwaliteitsborging

De afdeling Toezichtsgebonden Kwaliteitsborging maakt deel uit van de tweede verdedigingslinie van het internebeheersingskader van de ECB voor de taken die op grond van de GTM-verordening aan de ECB zijn toegewezen.

De werkzaamheden van Toezichtsgebonden Kwaliteitsborging omvatten:

- (i) de uitvoering van het direct toezicht door DG MS I en II en de werkzaamheden van de NBA's voor zover die betrokken zijn bij het toezicht op SI's;
- (ii) het oversight door DG MS III op het toezicht van de NBA's op LSI's;
- (iii) DG MS IV, dat belast is met de horizontale functies;
- (iv) het directoraat-generaal Secretariaat van de Raad van Toezicht;
- (v) de bijdragen van andere eenheden binnen de ECB aan de toezichtswerkzaamheden van de ECB.

Het doel van de afdeling is te waarborgen, met name tegenover de hoofden van de organisatieonderdelen van de ECB, maar ook tegenover de Raad van Toezicht, de Raad van Bestuur en de Directie van de ECB, dat het banktoezicht door de ECB consequent en volgens de GTM-verordening wordt uitgeoefend en aan de hoogste kwaliteitsnormen voldoet.

Daartoe doet de afdeling Toezichtsgebonden Kwaliteitsborging het volgende:

- de soliditeit, tijdigheid en doelmatigheid beoordelen en bevorderen van het banktoezicht dat de ECB op grond van de GTM-verordening uitoefent;
- de onpartijdigheid beoordelen van toezichthoudende werkzaamheden bij alle JST's en bij het toezicht op zowel SI's als LSI's;
- feedback geven over het juiste gebruik en de noodzaak tot verbetering van het methodologisch kader van het SSM;
- normen en aanbevelingen opstellen voor de operationele eenheden, inclusief de horizontale functies, door feedback te geven op hun toezichtspraktijken, met inbegrip van het aanwijzen van best practices op toezichtsgebied;
- risico's (ook juridische risico's), tekortkomingen en zwakke punten in de werking van het SSM-toezichtskader identificeren.

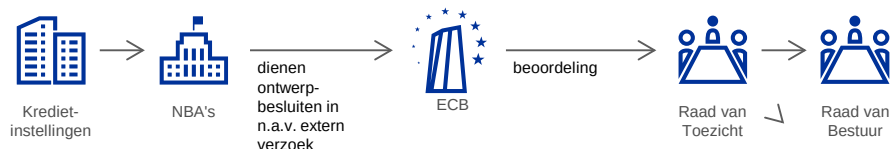
Het belangrijkste instrument van de afdeling Toezichtsgebonden Kwaliteitsborging zijn de kwaliteitsborgingscontroles, die (waar van toepassing) samen met de kwaliteitsborgingsfuncties van de NBA's worden uitgevoerd.

3 Uitvoering van het SSM-toezicht op alle onder toezicht staande instellingen

De toezichtsverantwoordelijkheden van de ECB variëren, afhankelijk van het feit of het om een belangrijke of minder belangrijke entiteit gaat. Er zijn echter enkele procedures, die de **gemeenschappelijke procedures** worden genoemd, waarvoor de ECB altijd bevoegd is, ongeacht de significantie van de betrokken instelling. Die procedures worden in het eerste deel van dit hoofdstuk beschreven. In het tweede deel worden de procedures en criteria behandeld waarmee de significantie van de instellingen wordt beoordeeld, zowel op regelmatige als ad-hocbasis.

Figuur 10
Gemeenschappelijke procedures

Vergunningen voor en overnames van gekwalificeerde deelnemingen

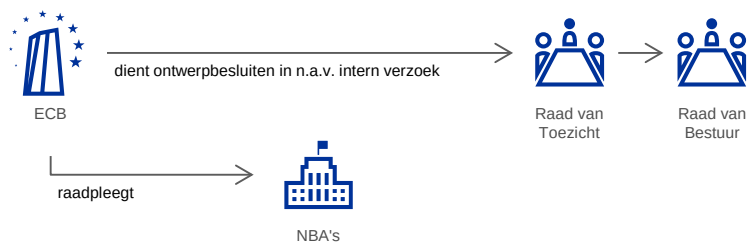

Intrekken vergunning

Op initiatief van NBA

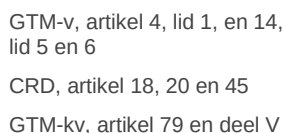

Op initiatief van ECB

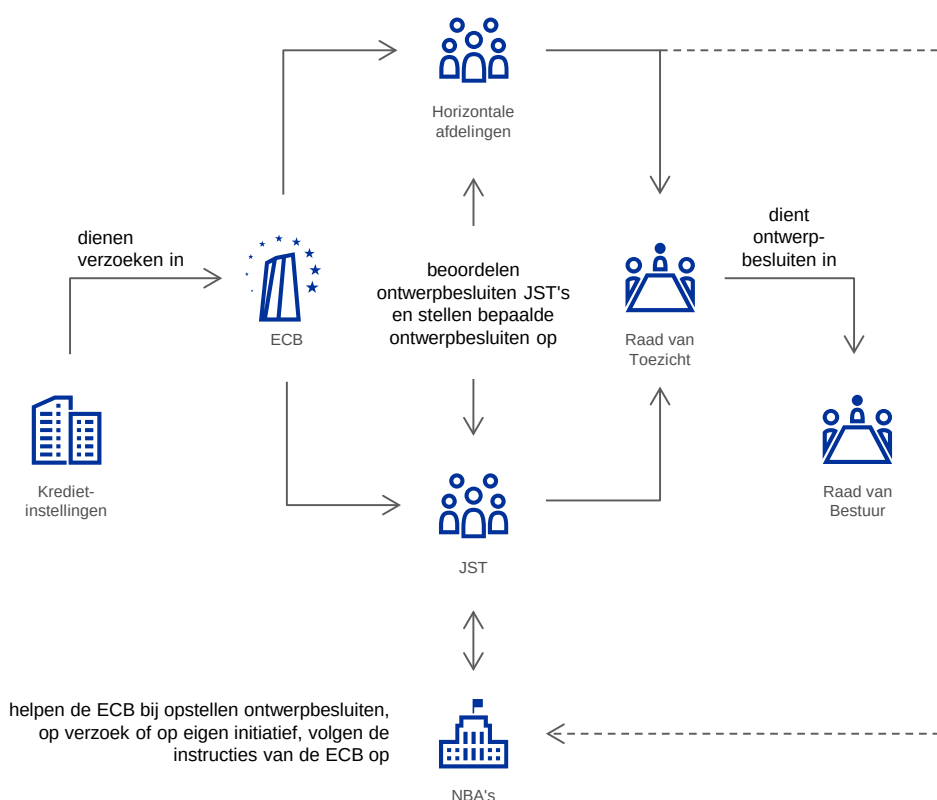
Bron: ECB-Bankentoezicht.

3.1

Onder de gemeenschappelijke procedures waarvoor het uiteindelijke besluit bij de ECB ligt, vallen de procedures voor de verstrekking van een nieuwe of uitgebreidere bankvergunning (de termen "vergunning" en "autorisatie" worden door elkaar gebruikt) aan aanvragers en de intrekking van vergunningen. De overige gemeenschappelijke procedures (zie paragraaf 3.1.2) hebben betrekking op de procedures voor de autorisatie van voorgenomen verwervingen of uitbreidingen van gekwalificeerde deelnemingen in kredietinstellingen. In deze paragraaf wordt verder de procedure beschreven die een instelling waaraan in een lidstaat een bankvergunning is verleend, moet volgen om gebruik te kunnen maken van het recht van vestiging en de vrijheid diensten aan te bieden in de lidstaten van de Europese Unie ("paspoortprocedure").

Figuur 11
Gemeenschappelijke procedures (het algemene proces voor verzoeken, kennisgevingen en aanvragen)

Bron: ECB-Bankentoezicht.

3.1.1 Het verlenen, intrekken en verlopen van vergunningen

Om in een deelnemende lidstaat als kredietinstelling actief te kunnen worden, moet een instelling een bankvergunning aanvragen. De aanvraag voor een bankvergunning moet worden gedaan bij de NBA van de lidstaat waar de instelling zich wil vestigen, overeenkomstig de vereisten die de desbetreffende nationale wetgeving daaraan stelt. De aanvraag wordt vervolgens beoordeeld, zodat alleen entiteiten die voldoen aan de toepasselijke wettelijke vereisten van zowel het land in kwestie als de EU, als kredietinstelling de markt kunnen betreden.

Instellingen vragen onder verschillende omstandigheden een bankvergunning aan. Een kredietinstelling die al onder toezicht staat kan een vergunning aanvragen om nieuwe activiteiten te mogen ontplooiën of bestaande te herstructureren. Ook entiteiten/personen zonder vergunning die een bankbedrijf willen voeren kunnen, behoudens het bepaalde in de nationale wetgeving, een vergunningsaanvraag indienen voor het uitoefenen van het bedrijf van kredietinstelling.

Reikwijdte

CRR, artikel 4, lid 1, onder 1)

CRD, Bijlage 1

GTM-kv, artikel 88

De aan de ECB toevertrouwde autorisatieprocedure voor het uitoefenen van het bedrijf van kredietinstelling is van toepassing op alle activiteiten die zijn voorbehouden aan kredietinstellingen en die vergunningplichtig zijn. Daar vallen activiteiten onder waarvoor wederzijdse erkenning ex artikel 1 van de CRD geldt, maar ook andere gereguleerde activiteiten waarvoor naar nationaal recht een vergunning van de toezichthouder nodig is. Dit betekent dat de SSM-autorisatieprocedure ook van toepassing is op situaties waarin een kredietinstelling, zoals bedoeld in artikel 4, lid 1, onder 1), van de CRR die al beschikt over een bankvergunning, een uitgebreidere vergunning nodig heeft om nieuwe gereguleerde activiteiten te kunnen ondernemen, wanneer het nationaal recht een dergelijke vergunning voorschrijft. Dit geldt ongeacht of het een nieuwe activiteit ex artikel 1 van de CRD betreft of een gereguleerde activiteit waarvoor slechts een vergunning nodig is uit hoofde van het nationale recht dat ten grondslag ligt aan een prudentiële toezichtsfunctie.

De aanvraag wordt door de NBA en de ECB beoordeeld. De NBA is het aanspreekpunt voor de aanvrager. De NBA beoordeelt de aanvragen op grond van de eisen die het nationaal recht stelt en betreft hier zo nodig de relevante JST bij. De ECB beoordeelt de aanvraag op grond van de eisen die het EU-recht stelt. De beoordeling van de NBA en de ECB hangen nauw samen. Door gezamenlijk tot een beoordeling te komen, is gewaarborgd dat de aanvragende entiteit aan de relevante vereisten voldoet, met name op het gebied van governance, bedrijfsvoering, prudentiële vereisten en het bedrijfsmodel. Ook is hiermee zeker dat aan de toepasselijke nationale vereisten wordt voldaan. De NBA en de ECB hebben beide het recht van de aanvrager te eisen dat deze alle voor de beoordeling eventueel benodigde aanvullende informatie verstrekt. De ECB en de NBA delen alle informatie en gegevens in verband met de aanvraag.

Als tijdens de beoordeling door de NBA blijkt dat niet is voldaan aan de eisen die het nationaal recht aan een vergunning stelt, wijst de NBA de aanvraag af.

Als de aanvrager voldoet aan alle eisen voor een vergunning die het nationaal recht stelt, geeft de NBA haar eindbeoordeling aan de ECB en stelt voor dat de ECB de vergunning verleent. In het voorgestelde besluit kunnen voorwaarden, verplichtingen en/of aanbevelingen voor de desbetreffende instelling zijn opgenomen. De ECB kan instemmen met of bezwaar maken tegen het ontwerpbesluit van de NBA. Als de ECB de vergunning weigert of aan verlening ervan voorwaarden en/of verplichtingen verbindt die eerder niet met de aanvrager waren afgesproken, krijgt de aanvrager [het recht gehoord te worden](#). Het definitieve besluit van de ECB dient te worden genomen binnen tien werkdagen nadat de NBA het ontwerpbesluit heeft ingediend, al kan deze periode eenmalig met nog eens tien werkdagen worden verlengd.

Een vergunning om een kredietinstelling te vestigen kan door de ECB worden ingetrokken, ofwel op haar eigen initiatief ofwel op basis van een voorstel van de NBA van de lidstaat waarin de instelling is gevestigd. Hierbij is de toepasselijke procedure voor de samenwerking tussen de NBA en de ECB grotendeels dezelfde als die voor het verlenen van een vergunning. Wel wijkt ze op bepaalde punten af, afhankelijk van de vraag of de intrekking op verzoek van de onder toezicht staande entiteit gebeurt of op instigatie van de toezichthouder (de NBA of de ECB).

Als de onder toezicht staande entiteit om intrekking van haar vergunning heeft gevraagd, bijvoorbeeld omdat zij geen bankbedrijf meer voert, beoordelen de NBA en de ECB of aan de in het nationale en EU-recht gestelde, toepasselijke voorwaarden voor intrekking van een vergunning is voldaan. Met name is duidelijke en onbetwistbare bevestiging vereist van het feit dat de entiteit niet langer deposito's of andere terugbetaalbare gelden aanhoudt.

Wanneer de vergunning van een kredietinstelling wordt ingetrokken op instigatie van de toezichthouder, bijvoorbeeld omdat de instelling niet langer aan de prudentiële vereisten voldoet of men er niet langer op kan vertrouwen dat zij haar verplichtingen jegens haar crediteuren nakomt, vindt er een volledige en gedetailleerdere beoordeling plaats. Deze dient om de rechtvaardiging van de intrekking te onderbouwen en houdt rekening met de toezichtsgeschiedenis van de instelling en met de relevante betrokken belangen, zoals het risico voor depositohouders. Bij dergelijke gevallen kunnen ook de afwikkelingsautoriteiten betrokken zijn. Als de intrekking op instigatie van de ECB geschiedt, raadpleegt de ECB de NBA ruim voordat ze het besluit neemt. Voordat de ECB een intrekkingsbesluit vaststelt, wordt de onder toezicht staande entiteit doorgaans de mogelijkheid geboden gehoord te worden. Als een [dringend besluit](#) nodig wordt geacht, mag de ECB een besluit nemen zonder de instelling de mogelijkheid te bieden vooraf gehoord te worden.

Van het verlopen van een vergunning is sprake wanneer de vergunning van een kredietinstelling ophoudt te bestaan. Dit kan zich voordoen om specifieke nationale en wettelijk gedefinieerde redenen, waarbij over het algemeen geen sprake is van een oordeel van de toezichthouder of van een besluit door de bevoegde autoriteit. Er zijn drie standaardsituaties waarin een vergunning kan verlopen omdat het nationaal recht dit vereist, te weten:

- De kredietinstelling maakt twaalf maanden lang geen gebruik van de vergunning.
- De kredietinstelling doet uitdrukkelijk afstand van de vergunning.
- De kredietinstelling voert al langer dan zes maanden geen bedrijf meer.

Afhankelijk van het nationale recht kan zich een effect voordoen dat overeenkomt met het verlopen van een vergunning. Dit is het geval als de kredietinstelling zelf ophoudt te bestaan, bijvoorbeeld ten gevolge van een fusie met een andere onderneming. In dergelijke gevallen houdt de vergunning op te bestaan op hetzelfde moment dat de instelling ophoudt te bestaan. In die gevallen is dezelfde procedure van toepassing als bij het verlopen van een vergunning.

De ECB stuurt altijd een kennisgeving van een verleende, ingetrokken of verlopen vergunning hetzij direct aan de betrokken entiteit (als een vergunning is ingetrokken of verlopen) hetzij aan de betrokken NBA (als een vergunning is verleend), en aan de EBA. De [SSM-lijst van onder toezicht staande entiteiten](#) wordt dan dienovereenkomstig bijgewerkt. Over het algemeen neemt de betrokken NBA de nodige maatregelen om het besluit conform de vereisten van het relevante nationale recht te publiceren.

3.1.2 Gekwalificeerde deelnemingen

GTM-v, artikel 4, lid 1, onder c), en 15

GTM-kv, artikel 85-88

CRD, artikel 3, lid 1 en 33, en artikel 22-27

Guidelines for the prudential assessment of acquisitions and increases in holdings in the financial sector (CEBS/2008/214)

Gemeenschappelijke richtsnoeren inzake de prudentiële beoordeling van verwervingen en vergrotingen van gekwalificeerde deelnemingen in de financiële sector (JC/GL/2016/01)

Voorgenomen verwervingen dan wel verdere vergrotingen van gekwalificeerde deelnemingen in kredietinstellingen als gevolg waarvan de relevante drempelwaarden zouden worden bereikt of overschreden, dienen te worden gemeld bij de NBA van de deelnemende lidstaat waar de kredietinstelling waarin de gekwalificeerde deelneming wordt verworven of vergroot, is gevestigd. De NBA voert de aanvankelijke beoordeling uit en bereidt een ontwerpvoorstel voor de ECB voor. De ECB voert een eigen beoordeling uit, waarbij ze samenwerkt met de NBA, en neemt een besluit over de voorgenomen verwerving. Deze procedure vervult een poortwachtersfunctie, om de verwerving van kredietinstellingen door ongeschikte kopers te voorkomen.

De beoordeling is met name bedoeld om te waarborgen dat de kandidaat-verwerver een goede reputatie geniet en financieel voldoende solide is, dat alle leden van het leidinggevend orgaan die het bedrijf van de te verwerven instelling zullen leiden te allen tijde een voldoende reputatie genieten en over voldoende kennis, vaardigheden en ervaring beschikken voor hun taken, dat de te verwerven instelling blijft voldoen aan de prudentiële vereisten die aan haar worden gesteld en dat de transactie niet wordt gefinancierd met geld dat afkomstig is van criminele activiteiten.

De officiële beoordelingsperiode is maximaal 60 werkdagen na ontvangstbevestiging van een volledige kennisgeving. Als tijdens de officiële beoordelingsperiode aanvullende informatie van de kandidaat-verwerver wordt gevraagd, kan deze periode maximaal 20 werkdagen (voor gereguleerde verwervers) of in sommige

gevallen maximaal 30 werkdagen (voor niet-gereguleerde en in derde landen gevestigde verwerwers) worden opgeschort.

Als een kandidaat-verwerver van plan is belangen te verwerven in een kredietinstelling die dochterondernemingen in andere deelnemende lidstaten heeft, of die een gekwalificeerde deelneming bezit in kredietinstellingen die in andere deelnemende lidstaten zijn gevestigd, coördineren de NBA's van alle rechtstreeks en middellijk te verwerven instellingen hun beoordelingen met de ECB, zodat over alle voorgenomen verwervingen tegelijkertijd een besluit kan worden genomen.

De criteria voor de beoordeling worden op Europees niveau geharmoniseerd. De CRD beschrijft de vijf criteria waaraan voorgenomen verwervingen worden beoordeeld en die in nationale wetgeving zijn omgezet:

Reputatie van de kandidaat-verwerver

De kandidaat-verwerver moet beschikken over de noodzakelijke integriteit en betrouwbaarheid, hetgeen wordt aangetoond door bijvoorbeeld het ontbreken van een strafblad of van gerechtelijke procedures die de reputatie van de kandidaat-verwerver negatief zouden beïnvloeden. Een ander aspect is de professionele competentie van de verwerver, dat wil zeggen diens staat van dienst bij het leiding geven aan en/of beleggen in de financiële sector.

Reputatie, kennis, vaardigheden en ervaring van de nieuwe kandidaat-leden van het leidinggevend orgaan van de te verwerven instelling

Als de kandidaat-verwerver van zins is veranderingen door te voeren in de leidinggevende organen van de te verwerven instelling, moet er in het kader van de procedure voor gekwalificeerde deelnemingen een deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeoordeling van de nieuwe leden van deze organen worden uitgevoerd.

Financiële soliditeit van de kandidaat-verwerver

De kandidaat-verwerver moet in staat zijn de voorgenomen verwerving te financieren en in de afzienbare toekomst een gedegen financiële structuur in stand te houden. Daaronder valt ook dat de verantwoordelijke(n) moet(en) worden aangewezen die de te verwerven instelling na de verwerving ondersteunt/ondersteunen, bijvoorbeeld door bij te dragen aan eventuele kapitaalopslagen ten behoeve van de te verwerven instelling.

Gevolgen voor de te verwerven instelling

De te verwerven instelling moet na de verwerving nog steeds in staat zijn aan de prudentiële vereisten te voldoen. Zo mag haar winstgevendheid niet onder al te grote

druk komen te staan doordat de verwerving deels gefinancierd wordt met overmatige schuld die door de te verwerven instelling zelf moet worden terugbetaald. Verder dient de verwerver of de groep waarvan de te verwerven instelling deel gaat uitmaken niet zo complex gestructureerd te zijn dat het voor de toezichthouder niet mogelijk is effectief toezicht op de betreffende instellingen te houden.

Risico van een verband met witwassen of financiering van terrorisme

De voor de verwerving gebruikte gelden mogen geen opbrengsten van misdrijven zijn en niet in verband staan met terrorisme. Bij de beoordeling wordt ook bekeken of de verwerving het risico van witwassen of financiering van terrorisme zou kunnen vergroten.

Het is de taak van de nationale autoriteiten voor de bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme om deze risico's te identificeren. De ECB beschikt niet over de onderzoeksbevoegdheid om dergelijke tekortkomingen op te sporen. Pas nadat dergelijke wetsovertredingen door de betreffende nationale autoriteiten zijn vastgesteld, kan de ECB deze feiten in aanmerking nemen bij de uitvoering van haar eigen taken.

Om ervoor te zorgen dat aan de vijf bovenstaande criteria wordt voldaan, mag de ECB op grond van een voorstel van de NBA of op eigen initiatief voorwaarden of verplichtingen opleggen aan de kandidaat-verwerver. Aan kandidaat-verwervers opgelegde voorwaarden of verplichtingen moeten echter verband houden met deze vijf criteria en mogen niet verder gaan dan nodig is om aan de criteria te voldoen. Als de kandidaat-verwerver niet instemt met de voorwaarden of verplichtingen of als deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor de rechten van de kandidaat-verwerver, heeft deze het recht te worden gehoord en commentaar te leveren. Hetzelfde geldt als de ECB voornemens is zich tegen de voorgenomen verwerving te verzetten.

3.1.3

Paspoortregime

GTM-v, overweging 51 en artikel 4, lid 2, en 17, lid 1

GTM-kv, artikel 11-17

CRD, artikel 35-39

RTS ter specificatie van de informatie die de bevoegde autoriteiten van de lidstaten van herkomst en van ontvangst aan elkaar verstrekken (EU/524/2014)

ITS betreffende informatie-uitwisseling tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten van herkomst en van ontvangst (EU/620/2014)

ITS betreffende de uitoefening van het recht van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting (EU/926/2014)

Een instelling waaraan in een lidstaat een bankvergunning is verleend, kan het recht van vestiging en de vrijheid diensten te verrichten in de lidstaten van de Europese Unie uitoefenen ("paspoortregime"). Een paspoort wordt verkregen door ofwel een bijkantoor te vestigen in een andere lidstaat of door diensten te verrichten in een andere lidstaat. De bevoegde autoriteit van de desbetreffende lidstaat van herkomst dient van een paspoort in kennis te worden gesteld.

Paspoortregime binnen het SSM

Een SI in een deelnemende lidstaat die een bijkantoor wil vestigen in een andere deelnemende lidstaat, dient de NBA van haar lidstaat van herkomst over dit voornemen te informeren en de NBA informatie te verschaffen in overeenstemming met de vereisten van de CRD. De NBA van de lidstaat van herkomst informeert onverwijld de ECB. Het JST beoordeelt vervolgens of aan de vereisten voor de vestiging van een bijkantoor is voldaan. Zo ja, dan stuurt het zijn beoordeling naar de Raad van Toezicht, die er nota van neemt. DGSSB geeft vervolgens vóór het verstrijken van de termijn de relevante paspoortinformatie betreffende het bijkantoor door aan de SI en aan de NBA's van de lidstaat van herkomst en ontvangst. Na deze kennisgeving mag de SI het bijkantoor vestigen en met haar activiteiten beginnen. Als het JST concludeert dat niet aan de vereisten wordt voldaan, stelt het krachtens de geen-bezwaarprocedure een besluit op en krijgt de SI het recht gehoord te worden.

Als de instelling die een bijkantoor in een andere deelnemende lidstaat wil vestigen een LSI is, dient zij de NBA van haar lidstaat van herkomst hiervan in kennis te stellen, overeenkomstig de vereisten van de CRD. De NBA beoordeelt of aan de vereisten voor de vestiging van een bijkantoor is voldaan en neemt een besluit in overeenstemming met de interne besluitvormingsprocedure van de NBA. Zo niet, dan stelt de NBA de aanvragende instelling van de afwijzing op de hoogte. Wanneer de NBA binnen de voor ontvangst van de kennisgeving gestelde termijn geen afwijzende beslissing heeft genomen, mag het bijkantoor worden gevestigd en met zijn activiteiten beginnen. Deze informatie wordt door de NBA van de lidstaat van herkomst doorgestuurd naar de NBA van de deelnemende lidstaat waar het bijkantoor wordt gevestigd en naar de ECB.

Een SI in een deelnemende lidstaat die van zins is gebruik te maken van de vrijheid diensten te verrichten door haar werkzaamheden voor het eerst in een andere deelnemende lidstaat uit te voeren, dient de NBA van haar lidstaat van herkomst hiervan in kennis te stellen, in overeenstemming met de vereisten van de CRD. De NBA van de lidstaat van herkomst laat de ECB weten de kennisgeving te hebben ontvangen en stuurt deze door naar de NBA van de lidstaat van ontvangst. Als de instelling die de vrijheid wenst uit te oefenen om diensten te verrichten, een LSI is, dient zij de NBA van haar lidstaat van herkomst van dit voornemen in kennis te stellen, in overeenstemming met de vereisten van de CRD. De kennisgeving wordt aan de ECB doorgestuurd.

Inkomend paspoort

Een instelling uit een niet-deelnemende lidstaat die voornemens is om in een deelnemende lidstaat een bijkantoor te vestigen, dient de NBA van haar lidstaat van herkomst hiervan in kennis te stellen. Die NBA beoordeelt of aan de vereisten voor een paspoort is voldaan. Zo ja, dan informeert de NBA van de lidstaat van herkomst de NBA van de lidstaat van ontvangst. Zodra de NBA van de lidstaat van ontvangst deze kennisgeving heeft ontvangen, informeert zij de ECB, die dan de significantie van het bijkantoor vaststelt.

Als het bijkantoor als minder belangrijk wordt aangemerkt, informeert DG MS III de Raad van Toezicht door middel van een nota over de uitkomst van zijn beoordeling (de procedure waarbij de Raad van Toezicht "nota neemt"). Het toezicht op het LSI-bijkantoor wordt verzorgd door de NBA van de lidstaat van ontvangst die zo nodig voorwaarden stelt waaraan het bijkantoor moet voldoen om in de lidstaat van ontvangst haar bedrijfsactiviteiten te mogen uitoefenen. De NBA van de lidstaat van ontvangst informeert de NBA van de lidstaat van herkomst en de aanvragende instelling. Als het bijkantoor belangrijk is, stelt DG MS III een ontwerpbesluit op volgens de geen-bezwaarprocedure. Het toezicht op het belangrijke bijkantoor van de SI wordt uitgevoerd door de ECB, die zo nodig voorwaarden stelt waaraan het bijkantoor moet voldoen om in de lidstaat van ontvangst haar bedrijfsactiviteiten te mogen uitoefenen. Het DGSSB informeert de NBA's van de lidstaat van herkomst en ontvangst en de aanvragende instelling.

Een instelling uit een niet-deelnemende lidstaat die diensten wil verrichten in een deelnemende lidstaat stelt de NBA van haar lidstaat van herkomst daarvan in kennis. Deze NBA informeert vervolgens de NBA van de lidstaat van ontvangst. Zodra de NBA van de lidstaat van ontvangst deze kennisgeving heeft ontvangen, informeert zij de ECB, en zij informeert verder de aanvrager over de voorwaarden waaronder de vrijheid tot het verrichten van diensten uitgeoefend kan worden, met inachtneming van het nationaal recht en het algemeen belang. De ECB voert de taken uit van de bevoegde autoriteit van de lidstaat van ontvangst voor instellingen die in niet-deelnemend lidstaten zijn gevestigd en die de vrijheid uitoefenen om diensten te verrichten in deelnemende lidstaten.

Uitgaand paspoort

Een SI die in een niet-deelnemende lidstaat een bijkantoor wil vestigen of de vrijheid wenst uit te oefenen om diensten te verrichten, dient de desbetreffende NBA van haar voornemen in kennis te stellen. Zodra de NBA de kennisgeving heeft ontvangen, informeert zij de ECB, die de bevoegdheden uitoefent van de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst, met name de beoordeling door het JST of aan de vereisten voor vestiging van een bijkantoor is voldaan.

Als aan de vereisten is voldaan, informeert het JST de Raad van Toezicht door middel van een nota over de uitkomst van zijn beoordeling (de procedure waarbij de Raad van Toezicht "nota neemt"). DGSSB informeert vervolgens binnen drie

maanden na de positieve uitslag van de beoordeling de NBA van de lidstaat van ontvangst, die daarop de aanvragende instelling de voorwaarden duidelijk maakt waaronder, om redenen van algemeen belang, de activiteiten van bijkantoor moeten worden uitgevoerd in de lidstaat van ontvangst. Als het JST concludeert dat niet aan de vereisten is voldaan, stelt het een afwijzend besluit op dat door de Raad van Toezicht moet worden goedgekeurd en door de Raad van Bestuur moet worden vastgesteld volgens de geen-bezwaarprocedure. Het recht om gehoord te worden geldt. Zodra het besluit is vastgesteld, stelt DGSSB de aanvragende instelling van de afwijzing in kennis en het informeert tevens de NBA van de lidstaat van herkomst.

Een LSI die een bijkantoor wil vestigen in een niet-deelnemende lidstaat, dient de NBA van de lidstaat van herkomst over haar voornemen te informeren. De NBA van de lidstaat van herkomst informeert de NBA van de niet-deelnemende lidstaat en stuurt deze kennisgeving tegelijkertijd door naar de ECB.

Als een SI de vrijheid wenst uit te oefenen om diensten te verrichten in een niet-deelnemende lidstaat, stuurt het JST binnen één maand een kennisgeving naar de NBA van de niet-deelnemende lidstaat waar de diensten verricht zullen worden. Als een LSI de vrijheid wenst uit te oefenen om diensten te verrichten in een niet-deelnemende lidstaat, dient zij de NBA van de lidstaat van herkomst over haar voornemen te informeren, waarop de NBA van de lidstaat van herkomst de NBA van de niet-deelnemende lidstaat informeert en deze kennisgeving doorstuurt naar de ECB.

Kennisgevingen van wijzigingen in de gegevens van een bijkantoor en in de uitoefening van de vrijheid diensten te verrichten

Indien zich bij bijkantoren van SI's wijzigingen voordoen, doordat een bijkantoor nieuwe diensten gaat verrichten, de verrichting van bepaalde diensten beëindigt, zijn bedrijfsactiviteiten staakt of veranderingen doorvoert in de leiding van het bijkantoor of in de officiële naam of het adres van het bijkantoor, dient de NBA van de deelnemende lidstaat waarin het hoofdkantoor van de SI is gevestigd, de NBA van de lidstaat van ontvangst en de ECB daarvan in kennis te stellen.

Zodra zich wijzigingen voordoen in de diensten die SI's verrichten op grond van de vrijheid om diensten te verrichten, dient de ECB daarvan in kennis te worden gesteld. De kennisgeving aan de NBA van de lidstaat van ontvangst blijft op het niveau van de NBA. De ECB hoeft niet geïnformeerd te worden over wijzigingen bij bijkantoren van LSI's en in diensten die LSI's verrichten op grond van de vrijheid om in niet-deelnemende lidstaten diensten te verrichten; deze procedure blijft eveneens op het niveau van de NBA.

3.2

Vaststelling van de significantie van instellingen

GTM-v, artikel 6, lid 4 alsmede lid 5, onder b)

GTM-kv, artikel 39-72 en 98-100

In hoeverre de ECB verantwoordelijk is voor het toezicht op een kredietinstelling hangt af van de significantie van de instelling, die vastgesteld wordt op het hoogste consolidatieniveau in de deelnemende lidstaten. De ECB beschikt over procedures om de significantie van onder toezicht staande instellingen te beoordelen op basis van de in de GTM-verordening vastgestelde criteria en om een eventuele statusverandering van een onder toezicht staande instelling, van belangrijk (SI) naar minder belangrijk (LSI) of omgekeerd, te constateren. Als zich een dergelijke statusverandering voordoet, dienen de verantwoordelijkheden voor het toezicht goed te worden overgedragen van de ECB aan de NBA of omgekeerd, zodat continu en effectief toezicht op de instelling gegarandeerd is. Op grond van de GTM-kaderverordening is de ECB verplicht een lijst van onder toezicht staande entiteiten te publiceren en bij te houden. De lijst wordt bijgehouden door DGSSB, dat daarbij samenwerkt met de DG's MS I-IV.

Reguliere classificatie van instellingen

De procedure voor de significantiebeoordeling van alle instellingen die onder het Europees banktoezicht staan, wordt eenmaal per jaar doorlopen. De beoordelingsprocedure richt zich op de in de GTM-verordening en de GTM-kaderverordening vastgelegde criteria. De status van een instelling verandert van LSI in SI wanneer aan een van de kwantitatieve criteria uit de GTM-verordening en de GTM-kaderverordening wordt voldaan.

De kwantitatieve criteria zijn:

- (i) de omvang, gemeten naar de totale activa en het aandeel van de totale activa in het bbp van de deelnemende lidstaat van vestiging;
- (ii) het aantal deelnemende lidstaten waarin een bank dochterbanken heeft (een van de factoren voor het criterium belang van de grensoverschrijdende activiteiten);
- (iii) grensoverschrijdende activa en grensoverschrijdende passiva (alleen indien nodig om de grensoverschrijdende activiteiten te bepalen).

Daarnaast kan een kredietinstelling binnen het SSM-gebied op grond van diverse kwalitatieve criteria als significant worden aangemerkt.

- (i) Het toezicht wordt verplicht van de NBA overgedragen aan de ECB wanneer de onder toezicht staande instelling van het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESB) directe financiële steun heeft gevraagd of gekregen.
- (ii) De NBA mag aan de ECB voorstellen dat deze een onder toezicht staande groep als belangrijk voor de binnenlandse economie aanmerkt, ook als deze geen van de kwantitatieve drempelwaarden haalt. De ECB voert daarop een eigen beoordeling uit om te bepalen of zij het met de NBA eens is en of zij na

een alomvattende beoordeling een besluit kan nemen dat de significantie bevestigt.

- (iii) De ECB is gerechtigd de significantiestatus van een instelling te wijzigen indien zich een uitzonderlijke en aanzienlijke verandering in omstandigheden voordoet die van belang is voor de vaststelling van de significantie volgens het omvangscriterium of het belang voor de economie van de EU of een deelnemende lidstaat. De ECB kan dit doen op verzoek van de NBA of op grond van de significantie van de grensoverschrijdende activiteiten van de instelling. Ook kan een instelling enkele kwantitatieve drempels overschrijden en op grond van specifieke, feitelijke omstandigheden als bedoeld in de GTM-kaderverordening, toch worden aangemerkt als een LSI.
- (iv) Volgens de GTM-verordening is de ECB gerechtigd om, op eigen initiatief of op verzoek van de NBA, de toezichtsverantwoordelijkheden en beslissingsbevoegdheden ten aanzien van een individuele LSI over te nemen van de NBA als dit nodig wordt geacht om de consequente toepassing van hoge toezichtsnormen te waarborgen.

Ad-hocclassificatie van instellingen

Omdat de in de GTM-verordening en de GTM-kaderverordening bedoelde significantiecriteria betrekking hebben op gebeurtenissen die ook ad hoc kunnen plaatsvinden, moet de significantiestatus van een bank soms buiten de reguliere classificatieprocedure om herzien worden, via een ad-hocclassificatie dus. Het is daarom cruciaal dat de verantwoordelijke functies binnen de ECB van de relevante informatie worden voorzien zodra aan een van de significantiecriteria wordt voldaan, zodat een tijdige ad-hocsignificantiebeoordeling, en zo nodig een besluit, over de overdracht van het directe toezicht mogelijk is.

Een ad-hoc-herbeoordeling van de significantiestatus kan bovendien noodzakelijk worden als gevolg van gebeurtenissen, veranderende omstandigheden en wijzigingen in de structuur van onder toezicht staande entiteiten, zoals fusies, overnames, de vestiging van nieuwe entiteiten of de intrekking van vergunningen.

Tenuitvoerlegging van besluiten om het toezicht op een LSI aan de ECB over te dragen

Zodra de ECB, vanwege hetzij een reguliere, hetzij een ad-hoc-herclassificatie, heeft besloten het toezicht op een LSI aan de ECB over te dragen, wordt begonnen met maatregelen om dit besluit ten uitvoer te leggen en wordt de ECB binnen de voorziene termijn verantwoordelijk voor het directe toezicht op deze instelling.

Om de ECB in staat te stellen de verantwoordelijkheden voor het toezicht over te nemen, moet er een nieuw JST worden gevormd. Nadat het besluit is genomen, moeten de samenstelling en personele bezetting van het JST worden besloten, pas daarna kan met de overdracht van het toezicht worden begonnen. Samen met de

afdeling Planning en Coördinatie SEP van DG MS IV wordt dan het proces voor de toezichtsplanning in gang gezet, en er wordt contact onderhouden en samengewerkt met NBA's en andere autoriteiten of instellingen die een rol spelen bij het beoordelen of beheersen van de toestand van de kredietinstelling.

Overdracht van toezichtsverantwoordelijkheden van de ECB aan de NBA's

Een verandering van SI- naar LSI-status vindt niet meteen plaats wanneer een instelling eenmalig niet aan één significantiecriterium voldoet. Voor herclassificatie moet een groep of kredietinstelling drie opeenvolgende kalenderjaren niet aan de relevante criteria voldoen. Dit driejarencriterium is ingesteld om te voorkomen dat het toezicht snel of herhaaldelijk tussen de NBA's en de ECB moet worden overgedragen. Er bestaan echter wel enkele uitzonderingen op dit criterium:

- (i) wanneer de ECB het directe toezicht op zich heeft genomen om de consistente toepassing van hoge toezichtsnormen te garanderen;
- (ii) wanneer directe publieke financiële steun vanuit het ESM is geweigerd, volledig is terugbetaald of beëindigd;
- (iii) in het geval van een uitzonderlijke en aanzienlijke verandering van omstandigheden die van belang is bij de significantiebepaling op grond van het omvangscriterium.

In die omstandigheden kan de ECB, na raadpleging van de betrokken NBA's, te allen tijde besluiten dat direct toezicht door de ECB niet of niet langer nodig is.

De ECB neemt het besluit over overdracht van het toezicht. Vanaf de overdrachtsdatum gaat de verantwoordelijkheid voor de belangrijkste toezichtstaken van de JST's over op de betrokken NBA('s) en wordt DG MS III verantwoordelijk voor het indirecte toezicht. Om bepaalde lopende procedures af te kunnen ronden, is het mogelijk dat de ECB bevoegd blijft voor bepaalde taken. Dit hangt af van de afgesproken overgangsregelingen.

4 Toezicht op belangrijke instellingen

Het bankentoezicht begint met de planning van de reguliere toezichtswerkzaamheden, die worden vastgelegd in het SEP. Het SEP omvat de taken en werkzaamheden voor het lopende toezicht en de missies ter plaatse, in overeenstemming met de beschikbare mensen en middelen. De identificatie en beoordeling van belangrijke risico's en kwetsbaarheden die van invloed zijn op entiteiten die onder het Europees bankentoezicht vallen, vormt een essentieel onderdeel van de rol van de ECB bij het bankentoezicht, ligt ten grondslag aan de formulering van de toezichtsprioriteiten en werkt door in het dagelijks werk van de JST's.

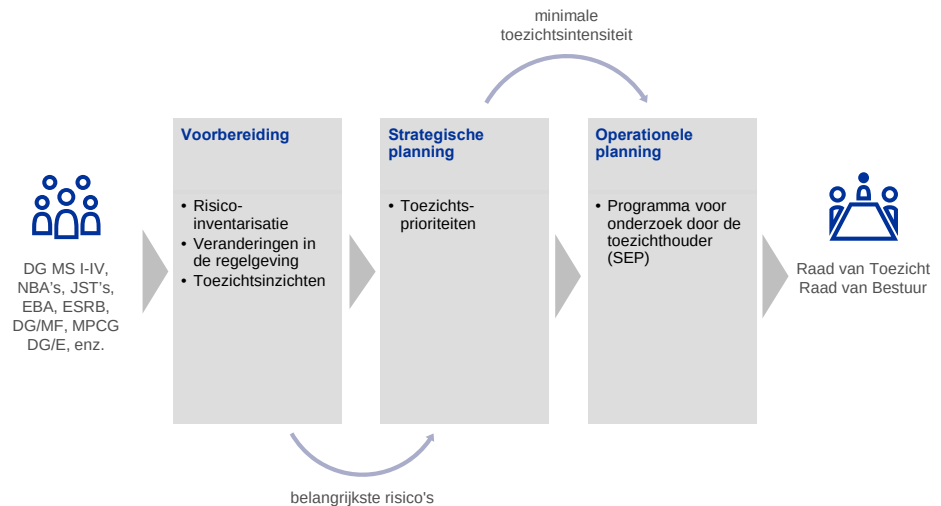
Het lopende toezicht omvat een aantal regelmatige en ad-hocwerkzaamheden die tot doel hebben de geschiktheid te beoordelen van de leden van leidinggevende organen, de naleving van prudentiële regelgeving te controleren, het risicoprofiel te beoordelen en de SREP toe te passen. Waar deze taken belangrijke instellingen binnen het SSM betreffen, vallen ze onder de verantwoordelijkheid van de JST's. Naast het lopende toezicht kunnen ook grondige evaluaties van bepaalde onderwerpen nodig zijn, waarvoor een speciale missie ter plaatse wordt georganiseerd, bv. een inspectie of een interne-modellenonderzoek. De inspecties ter plaatse worden doorgaans gehouden door een inspectieteam dat weliswaar organisatorisch onafhankelijk is maar wel nauw samenwerkt met de respectieve JST.

De verschillende toezichtswerkzaamheden resulteren doorgaans in aan de desbetreffende instelling gerichte toezichtsmaatregelen. Toezichtswerkzaamheden en besluiten worden meestal gevolgd door een aantal standaardstappen, zoals monitoring van de naleving en zo nodig handhaving en sancties.

4.1 Strategische en operationele planning

Toezichtswerkzaamheden worden in twee fasen gepland: de strategische en de operationele planning. Onder de strategische planning wordt het vaststellen van de toezichtsprioriteiten voor het komende één tot anderhalf jaar verstaan en de verwachtingen ten aanzien van significante werkzaamheden voor de komende drie jaar. Het bepalen van de minimale toezichtsintensiteit maakt eveneens deel uit van de strategische planning. Het strategisch plan schetst de aard, diepgang en frequentie van de werkzaamheden die in de SEP's moeten worden opgenomen.

Figuur 12
Jaarlijkse planning SSM

Bron: ECB-Bankentoezicht.

De operationele planning houdt het opstellen van de individuele SEP's in. In het SEP worden de belangrijkste werkzaamheden voor de komende twaalf maanden, indicatieve tijdschema's en doelen en eventueel noodzakelijke inspecties ter plaatse of interne-modellenonderzoeken vastgelegd. Opdat de JST's over voldoende capaciteit beschikken voor de jaarlijkse toezichtstaken en -werkzaamheden, wordt op grond van de omvang, complexiteit en de mate van risico van instellingen bepaald hoeveel mensen en middelen er nodig zijn.

4.1.1 Toezichtsprioriteiten vaststellen

Zoals hierboven is beschreven, maakt het vaststellen van toezichtsprioriteiten deel uit van de strategische planning. De toezichtsprioriteiten worden elk jaar door de Raad van Toezicht vastgesteld en omvatten de aandachtsgebieden waarop het Europees bankentoezicht zich de komende een à anderhalf jaar gaat richten en een vooruitblik op de belangrijkste werkzaamheden in de komende drie jaar. De prioriteiten zijn gebaseerd op een beoordeling van de belangrijkste risico's voor de banken die onder het Europees bankentoezicht staan, waarbij rekening wordt gehouden met de relevante ontwikkelingen in de economie, de regelgeving en het toezicht. Bij het vaststellen van de belangrijkste risico's wordt specifiek rekening gehouden met de beoordeling van risico's en kwetsbaarheden in de financiële sector en met informatie die afkomstig is van andere Europese instellingen, met name het ESRB en de EBA. De inzichten die de JST opdoet bij het lopende toezicht en input vanuit de NBA's worden eveneens meegenomen.

De [toezichtsprioriteiten](#) worden op de website van het bankentoezicht van de ECB gepubliceerd. Zij vormen een essentieel instrument om de toezichtswerkzaamheden bij onder toezicht staande entiteiten op elkaar af te stemmen en om een

geharmoniseerde benadering te bevorderen, wat de efficiëntie van het toezicht vergroot. De toezichtsprioriteiten helpen de samenhang en consistentie van met name de SEP's voor de belangrijke instellingen te garanderen. Ze helpen bovendien de NBA's om naar evenredigheid hun eigen prioriteiten voor het toezicht op LSI's te stellen.

4.1.2 Naar evenredigheid de toezichtsintensiteit bepalen: de intensiteit en de minimale werkzaamheden voor het intensiteitsniveau

CRD artikel 97 en 99

Het toezicht dient risicogericht te zijn en in verhouding te staan tot het soort onder toezicht staande entiteit. Bij de toewijzing van het geheel aan mensen en middelen voor het Europees banktoezicht dient daarom met deze twee doelen rekening gehouden te worden. Dat levert verschillende gradaties van toezichtsintensiteit op: bij ongelijke instellingen is ook de frequentie en intensiteit van het toezicht niet gelijk. Er bestaat een direct verband tussen het algehele risicoprofiel van een instelling en de toezichtsintensiteit.

Bij het vaststellen van de toezichtsintensiteit voor een SI wordt met twee aspecten rekening gehouden.

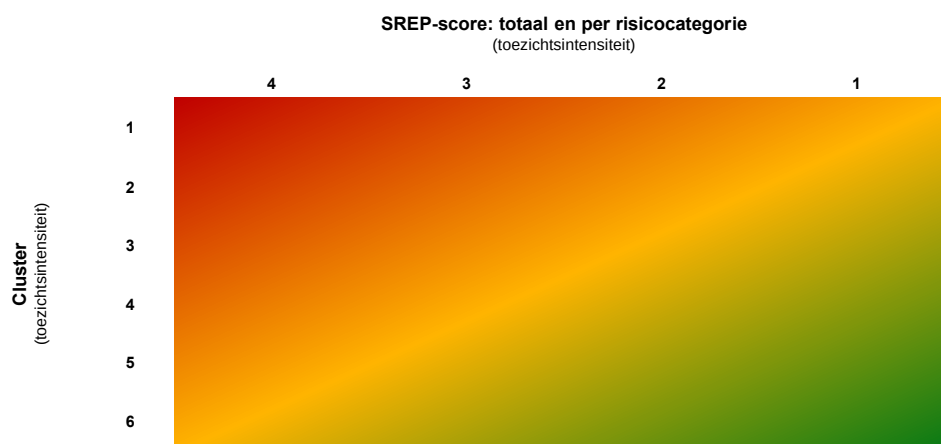
Om te beginnen wordt naar zowel de omvang als de complexiteit van de instelling gekeken. Omvang en complexiteit tellen onder andere mee bij de indeling van onder toezicht staande instellingen in clusters, waarbij 'cluster 1' de grootste en meest complexe instellingen omvat.

Ten tweede wordt er rekening gehouden met de mate van inherent risico van een instelling, zoals dat uit de meest recente algehele risicobeoordeling door het JST naar voren komt. De uitkomst van deze beoordeling is een cijfer tussen één (minst riskant) en vier (meest riskant) dat aan alle onder toezicht staande instellingen wordt toegekend. De beoordelingsprocedure wordt gedetailleerd beschreven in paragraaf 4.6.

De algehele toezichtsintensiteit van een SI wordt bepaald op grond van de cluster waarin zij is ingedeeld en haar algehele SREP-score, zodat de toezichtsintensiteit bij grotere en meer risicovolle SI's groter is dan bij kleinere en minder risicovolle SI's (zie **Figuur 13**).

Figuur 13

Vaststelling van de toezichtsintensiteit voor SI's

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Voor elke SI wordt aan de hand van haar totale SREP-score en cluster een algehele toezichtsintensiteit vastgesteld. Behalve de algehele toezichtsintensiteit worden er voor elke SI bovendien specifieke intensiteitsniveaus vastgesteld voor elk van de volgende acht risicocategorieën:

- (i) bedrijfsmodelrisico;
- (ii) interne governance en risicomanagement;
- (iii) kredietrisico;
- (iv) operationeel risico;
- (v) marktrisico;
- (vi) renterisico in het bankboek (IRRBB);
- (vii) liquiditeitsrisico;
- (viii) kapitaaltoereikendheid.

Een SI kan voor verschillende risicocategorieën verschillende intensiteitsniveaus toegewezen krijgen, afhankelijk van de desbetreffende SREP-score, wat een gerichte, op risico's gebaseerde benadering garandeert. Afhankelijk van de respectieve intensiteitsniveaus worden er voor het algehele risico en voor de acht specifieke risicocategorieën een set basiswerkzaamheden en een frequentie vastgesteld (het minimale intensiteitsniveau) die de basis vormen voor het SEP van die SI.

De vastgestelde toezichtsintensiteit (gebaseerd op risico's en impact) en de lijst met minimumwerkzaamheden voor die toezichtsintensiteit worden jaarlijks herzien en zo nodig geactualiseerd.

CRD artikel 97, 98 en 99

Richtsnoeren inzake gemeenschappelijke procedures en methoden voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder (EBA/GL/2014/13)

4.1.3

Programma voor onderzoek door de toezichthouder (SEP)

Het SEP voor een SI omvat de lopende off-site-werkzaamheden van de JST's en de werkzaamheden die een team van deskundigen bij de onder toezicht staande instelling ter plaatse uitvoert.

Het JST stelt jaarlijks, in nauwe samenwerking met de afdeling Planning en Coördinatie SEP, een SEP op voor elk van de SI's waarop het toezicht houdt. Voor het werk aan het SEP wordt gebruikgemaakt van de bestaande regelgevende voorschriften, deze toezichtshandleiding en de toezichtsprioriteiten van het SSM.

Daarnaast kunnen JST's, indien daar aanleiding toe is, altijd ad hoc, buiten het SEP om, taken uitvoeren, vooral om snel veranderende risico-ontwikkelingen bij afzonderlijke instellingen of op breder systeemniveau het hoofd te bieden.

Het SEP voor de lopende werkzaamheden bestaat uit drie onderdelen.

1. **De werkzaamheden op het minimale intensiteitsniveau (MEL)** vormen het minimumpakket aan risicogerichte werkzaamheden voor het lopende toezicht dat de JST's dienen uit te voeren. De reikwijdte en frequentie van deze werkzaamheden zijn direct afhankelijk van de intensiteit van het toezicht op de betreffende SI (zie paragraaf 4.1.2). Het minimale intensiteitsniveau bestaat uit: i) basiswerkzaamheden die regelmatig terugkeren (bv. de SREP); ii) de “diepe duiken”, d.w.z. analyses van door de JST's gekozen onderwerpen naar aanleiding van specifieke kwesties rond de SI; iii) themaonderzoeken en -analyses, waarin de focus van de toezichtsprioriteiten direct tot uiting komt.
2. De **overige reguliere werkzaamheden voor het SEP** hebben betrekking op **organisatorische**, administratieve of juridische vereisten en kunnen van tevoren gepland worden. De reikwijdte en frequentie hiervan worden centraal vastgesteld.
3. **Aanvullende werkzaamheden voor het SEP** worden door de JST's ingepland als aanvulling op de MEL-werkzaamheden en om het SEP verder aan te passen aan de specifieke kenmerken van de onder toezicht staande groep of entiteit. Hierbij wordt rekening gehouden met de mensen en middelen waarover het JST kan beschikken (bv. analyse van specifieke risicoposities of extra vergaderingen).

De volgende werkzaamheden ter plaatse maken deel uit van het SEP:

1. **inspectie ter plaatse:** worden op verzoek van de JST's gehouden volgens een evenredige en risicogerichte benadering;
2. **interne-modellenonderzoeken:** worden gehouden als onder toezicht staande entiteiten om goedkeuring van hun modellen vragen of als de JST's er aanleiding toe zien.

De SEP's worden volgens vaststaande schema's uitgevoerd en de uitvoering wordt gemonitord.

Aan het begin van het jaar voorzien de JST's de onder toezicht staande entiteiten van een vereenvoudigd SEP, d.w.z. een voorlopige, ruwe schets van de belangrijkste geplande toezichtswerkzaamheden (zowel ter plaatse als off-site) waarvoor de directe medewerking van de instelling is vereist.

De afzonderlijke SEP's kunnen het gehele jaar door worden aangepast als onvoorziene omstandigheden daar aanleiding toe geven.

Naast de werkzaamheden voor het SEP moeten de JST's andere werkzaamheden uitvoeren die niet van tevoren gepland kunnen worden (**niet-SEP-gerelateerde werkzaamheden**), zoals deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeoordelingen, management van crisissituaties, en werkzaamheden in het kader van overnames en onverwacht toenemende risico's.

4.2 Identificatie en beoordeling van de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden met behulp van risicoanalyses

De identificatie en beoordeling van de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden bij onder toezicht staande entiteiten binnen het SSM is een essentieel onderdeel van het werk van ECB-Bankentoezicht. Het ligt ten grondslag aan de formulering van de toezichtsprioriteiten en vindt zijn weerslag in het dagelijks werk van de JST's. In aanvulling op de identificatie en regelmatige monitoring van bestaande en opkomende risico's (paragraaf 4.2.1) worden er diepgaande analyses of themaonderzoeken over specifieke onderwerpen gehouden (paragraaf 4.2.2 en 4.5.3), alsmede stresstests (paragraaf 4.2.3) en impactanalyses van bestaande of op handen zijnde prudentiële initiatieven (paragraaf 4.2.4).

4.2.1 Identificatie van opkomende risico's

GTM-v artikel 3, 4 en 10

De beoordeling van de meest relevante risico's waaraan onder toezicht staande instellingen blootstaan en met name het vroegtijdig onderkennen van nieuwe, opkomende risico's is een belangrijke voorwaarde voor succesvol bankentoezicht. Het is ook het uitgangspunt bij de reguliere strategische planning, het proces waarin de toezichtsprioriteiten worden vastgesteld. De afdeling Risicoanalyse SSM voert hiertoe horizontale analyses uit en geeft een algehele beoordeling van de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden in de deelnemende lidstaten. Het is de taak van Risicoanalyse SSM om:

1. opkomende risico's te signaleren en veranderingen in het risicolandschap van het SSM te volgen;
2. met verschillende methodes en verschillende frequenties diepgaande horizontale risicoanalyses van alle relevante risicocategorieën en -onderwerpen uit te voeren;

3. de JST's en andere afdelingen deskundigheid en ondersteuning te bieden bij hun toezichtswerkzaamheden (waaronder de ontwikkeling en levering van instrumenten voor monitoring en analyse, analyses van belangrijke risicogebieden bij vergelijkbare banken en deskundige ondersteuning bij risicoanalyses).

De risicoanalyses bij het Europees banktoezicht profiteren van: i) de directe toegang tot de JST's, die een belangrijke bron van instellingsspecifieke informatie vormen en ii) analyses vanuit andere organisatieonderdelen van de ECB, zoals de in paragraaf 2.4.1 beschreven macroprudentiële analyses.

In nauwe samenwerking met een netwerk van deskundigen en de vergelijkbare horizontale functies bij de NBA's wordt er elk jaar een veelomvattende risicobeoordeling uitgevoerd. De uitkomsten daarvan en van andere vaste analysewerkzaamheden worden regelmatig aan de JST's doorgegeven.

De uitkomsten van de analyses van de huidige risico's en kwetsbaarheden worden meegenomen bij de planning van de algehele toezichtsstrategie voor het SSM en vormen input voor de algehele SEP (zie paragraaf 4.1). Ze worden aangevuld met diepteanalyses (paragraaf 4.2.2), stresstests (paragraaf 4.2.3), impactanalyses van bestaande of op handen zijnde regelgeving (paragraaf 4.2.4) en bepaalde themaonderzoeken (paragraaf 4.5.3).

4.2.2 Diepteanalyses

Op bepaalde horizontale onderwerpen, met name de belangrijkste risico's die uit het risico-identificatieproces naar voren zijn gekomen, voert de afdeling Risicoanalyse SSM een diepteanalyse uit, waar het ad hoc verzamelen van gegevens deel van kan uitmaken. Die diepteanalyses leveren doorgaans horizontale rapporten en instellingsspecifieke instrumenten op, zoals benchmarks met vergelijkbare bedrijven, die de JST's gebruiken bij het lopende toezicht.

4.2.3 Stresstests

GTM-v, artikel 4, lid 1, onder f)
CRD, artikel 100
EBA-verordening, overweging
43 en artikel 21, 22, en 32

Stresstests zijn een belangrijk instrument om één risico of een combinatie van risico's te meten bij bepaalde stress-scenario's. Binnen ECB-Banktoezicht is de afdeling Risicoanalyse SSM verantwoordelijk voor de horizontale werkzaamheden ten behoeve van microprudentiële stresstests door de toezichthouder. Dit houdt ten aanzien van de SI's vooral in dat de afdeling de door de CRD voorgeschreven jaarlijkse prudentiële stresstests ten behoeve van de SREP uitvoert en de deelname coördineert van de onder Europees banktoezicht staande instellingen aan de EU-brede stresstests die door de EBA worden geïnitieerd en gecoördineerd.

Daartoe behoort onder andere het ontwerpen van de methodologie en templates voor de stresstests, het ontwerpen en toepassen van de kwaliteitsborgingsstrategie waarmee de stresstestprognoses van instellingen op de proef worden gesteld en het toezicht op de ontwikkeling van de bijbehorende modellen en IT-infrastructuur. Deze

taken worden zo nodig samen met andere afdelingen van de ECB, de EBA en/of de NBA's uitgevoerd.

Microprudentiële stresstests worden vaak aangevuld met macroprudentiële uitbreidingen om rekening te houden met terugkoppelings- of netwerkeffecten. Er kunnen bijvoorbeeld terugkoppelingseffecten optreden wanneer zich ongunstige veranderingen in het economische klimaat voordoen als gevolg van een stress-scenario met een negatief effect op de kredietverlening. Netwerkeffecten verspreiden zich in een dergelijk scenario, bijvoorbeeld via kredietverlening of financiële banden tussen instellingen. Terugkoppelings- en netwerkeffecten worden beide vaak aangepakt met behulp van top-downmodellen die zijn ontwikkeld voor de analyse van de macroprudentiële en financiële stabiliteit. Ze vormen een aanvulling op de eerder microprudentiële bottom-up stresstests, waarvoor banken doorgaans eigen modellen hanteren en het er vooral om gaat uiterst gevoelige risico's in beeld te brengen en de vergelijkbaarheid van de uitkomsten van de verschillende instellingen te garanderen. Dat laatste aspect is vooral daarom van belang, omdat de uitkomsten doorgaans als input voor de SREP dienen.

De afdeling Risicoanalyse SSM levert niet alleen een bijdrage aan de systeembrede stresstests, zij voert ook gevoeligheids- en andere kwantitatieve analyses uit waarmee de toezichthouder bij zijn besluitvorming rekening moet houden.

4.2.4 Kwantitatieve impactstudies

Bij het identificeren en monitoren van de risico's van onder toezicht staande instellingen ten behoeve van het Europees bankentoezicht hoort ook dat wordt beoordeeld in hoeverre SSM-instellingen zich houden aan bestaande micro- en macroprudentiële maatregelen en op handen zijnde initiatieven op het gebied van regelgeving.

In het kader van die opdracht draagt de afdeling Risicoanalyse SSM enerzijds bij aan terugkerende monitoringactiviteiten om te bepalen in hoeverre onder toezicht staande instellingen zich houden aan bestaande en op handen zijnde micro- en macroprudentiële vereisten en voert zij anderzijds bepaalde kwantitatieve impactstudies uit naar initiatieven op het gebied van toezicht en regelgeving.

Typische voorbeelden van het werk van de afdeling SSM Risicoanalyse zijn periodieke rapportages over het risicoprofiel van onder toezicht staande instellingen en ad-hoc-impactanalyses over toezichtsbeleidsonderwerpen..

4.3 Verzameling van toezichtsgegevens

Voor de toezichtswerkzaamheden, zowel ter plaatse als off-site, moet relevante informatie verkregen, verwerkt en geanalyseerd worden. De coördinatie van de toezichtswerkzaamheden tussen de ECB en de NBA's en de communicatie met de rapporterende instellingen zijn gebaseerd op de beschikbaarheid en uitwisseling van

CRR, artikel 6, 24, 99, 100, 101, 394, 98, 415 en 430

GTM-v, artikel 10 en overweging 47

GTM-kv, artikel 139, 140 en 141

ITS betreffende de rapportage aan de toezichthoudende autoriteit (EU/680/2014)

Verordening van de ECB betreffende rapportage van financiële toezichtsinformatie (ECB/2015/13)

ITS voor sjablonen, definities en IT-oplossingen voor rapportage aan de EBA (EU/2016/2070)

Besluit van de ECB betreffende de verstrekking aan de ECB van toezichtgegevens die de onder toezicht staande entiteiten aan de NBA's gerapporteerd hebben (ECB/2014/29)

Besluit van de ECB betreffende de rapportage van financieringsplannen van kredietinstellingen door NBA's aan de ECB (ECB/2017/21)

informatie, waaronder cijfermatige gegevens. Nadat de NBA's en de ECB hebben vastgesteld wat de toezichthouders nodig hebben en een procedure hebben ingevoerd om bij de onder toezicht staande instellingen de nodige gegevens te verzamelen, voeren ze kwaliteitscontrole op die gegevens uit om zeker te stellen dat die aan bepaalde minimumnormen voldoen.

Vaststelling van de behoeften aan toezichtsinformatie

Om de taken voor het lopende toezicht te kunnen uitvoeren, moeten de JST's tijdig en gemakkelijk kunnen beschikken over alle relevante informatie over een onder toezicht staande instelling.

Prudentiële rapportage behelst gestandaardiseerde prudentiële informatie over de financiële en prudentiële staat van onder toezicht staande instellingen en omvat een grote hoeveelheid periodieke prudentiële gegevens en rapportages. Naast de reguliere rapportages worden middels **aanvullende gegevensverzamelingen** noodzakelijke specifieke gegevens bijeengebracht.

De hierbij nauw met de JST's samenwerkende afdelingen Risicoanalyse SSM en Methodologie en Normontwikkeling spelen een belangrijke rol bij het vaststellen van de gegevens die voor het toezicht gerapporteerd moeten worden en ze coördineren de procedures waarmee deze gegevensbehoeften omgezet kunnen worden in rechtshandelingen.

De GTM-verordening stelt: "Om haar taken doeltreffend te kunnen uitoefenen, moet de ECB alle noodzakelijke informatie kunnen eisen en onderzoeken en inspecties ter plaatse kunnen verrichten, in voorkomend geval in samenwerking met de nationale bevoegde autoriteiten."

De ECB mag van natuurlijke of rechtspersonen eisen dat zij alle informatie verstrekken die nodig is om de haar krachtens de GTM-verordening toebedeelde taken uit te voeren, met inbegrip van informatie die periodiek en in specifieke formats moet worden aangeleverd ten behoeve van het toezicht en daarmee samenhangende statistische doeleinden. Informatie die de ECB direct van natuurlijke of rechtspersonen betreft, stelt zij ter beschikking aan de betrokken NBA's. De GTM-kv stelt dat de ECB van onder toezicht staande instellingen mag eisen dat zij aanvullende toezichtsinformatie rapporteren wanneer die informatie nodig is voor de uitoefening van haar toezichtstaken. De ECB dient daarbij aan te geven uit welke categorieën informatie gerapporteerd moet worden, volgens welke procedures, in welke vorm, hoe vaak en binnen welke termijn.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- (i) reguliere rapportage op basis van een EU-Verordening/EBA-richtsnoer of een Verordening/Besluit van de ECB; en
- (ii) ad-hocrapportage (ofwel aanvullende gegevensverzameling) op basis van toezichtsbesluiten.

EBA-richtsnoeren betreffende financieringsplannen (EBA/GL/2014/04)

ITS voor sjablonen, definities en IT-oplossingen voor rapportage aan de EBA (EU/2016/2070)

Reguliere rapportage

De Uitvoeringsverordening van de Commissie inzake **technische uitvoeringsnormen (Implementing Technical Standards – ITS)** voor de rapportage van toezichtsinformatie door instellingen bevat gedetailleerde rapportagevereisten voor het eigen vermogen ('own funds') en financiële informatie, waaronder COREP, FINREP, de liquiditeitsdekkingsratio (LCR), de NSFR, de grote risicoposities en de leverage-ratio. In de ITS betreffende de toezichtsrapportage zijn reikwijdte, format, frequentie, aanleverdata en expliciete definities voor de verschillende rapportagevereisten vastgelegd. De ITS bepalen hoe de wettelijke vereisten van de CRR moeten worden omgezet in voor analyse geschikte data. Daartoe zijn verschillende templates ontwikkeld die de instellingen moeten invullen en insturen naar de betrokken NBA. De ITS zijn de grootste set rapportagevereisten op EU-niveau voor de beoordeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen door de toezichthouder. Aanvullende rapportagevereisten staan in de Richtsnoeren inzake financieringsplannen en de technische uitvoeringsnormen voor het benchmarken van portefeuilles, beide van de EBA.

In de **ECB-verordening betreffende rapportage van financiële toezichtsinformatie** worden de ITS-rapportagevereisten uitgebreid om de consistentie te verzekeren en onder toezicht staande instellingen in de deelnemende lidstaten beter met elkaar te kunnen vergelijken. De Verordening regelt met name de uitbreiding van de geharmoniseerde, reguliere verslaggeving naar de geconsolideerde verslagen van banken die volgens nationale verslaggevingskaders rapporteren en naar verslagen op soloniveau, bijvoorbeeld van onder toezicht staande instellingen die geen groep zijn.

De afdeling Risicoanalyse SSM is belast met vraagstukken omtrent toezichtsrapportering waar het de vaststelling van toezichtsbehoeften betreft en de omzetting daarvan in rechtshandelingen, terwijl de afdeling Banktoezichtsgegevens van DG/S is belast met de operationalisering van het proces voor de verzameling en verspreiding van de desbetreffende gegevens.

Aanvullende of ad-hocgegevensverzamelingen

De ECB verzamelt naast de reguliere gegevens voor de toezichtsrapportage aanvullende gegevens voor specifieke doeleinden.

Zo worden er op ad-hocbasis gegevens verzameld in het kader van de zogenoemde **Short-Term Exercise (STE)**, die speciaal is ontwikkeld om het Europees banktoezicht aanvullende gegevens ten behoeve van de SREP te verschaffen en die zich richt op Pijler 2. Een STE wordt gehouden op het hoogste consolidatieniveau van een SI en ook bij bepaalde dochters van SI's die op grond van artikel 10 van de GTM-v door de JST's worden aangewezen. STE's worden middels een ECB-besluit aan de instellingen gecommuniceerd. Welke aanvullende gegevens een STE moet opleveren, wordt elk jaar voorafgaand aan de SSM-SREP opnieuw bepaald.

Bij het verzamelen van gegevens voor de STE wordt uitgegaan van het evenredigheidsbeginsel. Het aantal datapunten dat moet worden gerapporteerd, hangt af van de complexiteit van de instelling. Dat betekent dat de kleinere instellingen minder datapunten hoeven te rapporteren in de diverse templates waarmee voor de STE gegevens worden verzameld. Daar komt bij dat er per productiecycclus doorgaans tweemaal rapporten over de gegevenskwaliteit worden opgesteld, één vlak nadat de gegevens zijn aangeleverd, voor een eerste overzicht, en het tweede bij wijze van afronding, meestal zes tot acht weken na de vastgestelde aanleverdatum, wanneer de geaggregeerde verzamelde gegevens geacht worden min of meer definitief te zijn. Vijf tot tien werkdagen nadat gegevens zijn aangeleverd, krijgen de toezichthouders er toegang toe, zodat er tijd is om de gegevens te verwerken en te valideren. Opnieuw aangeleverde gegevens en geactualiseerde indicatoren worden eenmaal per week bijgewerkt en op verzoek zelfs vaker.

Bovendien verzamelt de ECB nog **aanvullende gegevens** die in de bovenstaande verzamelingsexercities niet aan bod komen. Daarbij valt te denken aan gegevens over beloningen en over instellingen met veel NPL's. Daarnaast kunnen aan instellingen **individuele rapportagevereisten** worden opgelegd. Dit wordt per geval beoordeeld. De afdelingen Methodologie & Normontwikkeling en Risicoanalyse SSM van DG MS IV zijn betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van de rapportagebehoeften en het rapportageformat. Zij werken daarbij samen met de afdeling Banktoezichtsgegevens van DG/S. Het uitgangspunt bij het verzamelen van aanvullende gegevens is dat zij aansluiten bij bestaande, actuele rapportagenormen, zoals vastgelegd in de technische uitvoeringsnormen voor toezichtsrapportage, die een sterke, geharmoniseerde basis vormen. De ECB maakt graag en op grote schaal gebruik van deze normen. Zo controleert de ECB bijvoorbeeld altijd of benodigde gegevens al in ITS-format beschikbaar zijn of in een andere voor de gehele EU afgesproken vorm. Dat verlicht de administratieve last voor onder toezicht staande instellingen en voorkomt dat er dubbel wordt gerapporteerd.

Om het verzamelen van aanvullende gegevens terug te dringen, streeft de ECB ernaar om op (middel)lange termijn met voorstellen te komen voor toepasselijke wijzigingen van de ITS betreffende de toezichtsrapportage.

Verwerking van toezichtsgegevens

EBA-richtsnoeren betreffende financieringsplannen (EBA/GL/2014/04)

ITS betreffende de rapportage aan de toezichthoudende autoriteit (EU 680/2014)

ITS betreffende beoordelingsnormen voor referentieportefeuilles (EU 2017/180)

De verplicht te verstrekken gegevens, met name op grond van de technische uitvoeringsnormen voor toezichtsrapportage en de ECB-verordening betreffende rapportage van financiële toezichtsinformatie, worden door de NBA's van de rapporterende instellingen aan de ECB doorgegeven. De NBA's verzamelen de gegevens van de onder toezicht staande instellingen die in hun rechtsgebied zijn gevestigd. De afdeling Banktoezichtgegevens van DG/S heeft tot taak de gegevens bij de NBA's te verzamelen. Gegevens die op de technische uitvoeringsnormen voor toezichtsrapportage zijn gebaseerd, waaronder de uitgebreide FINREP, worden door de NBA's in XBRL-format geüpload naar het

SUBA (Supervisory Banking Data System). Als een bestand in goede orde is ontvangen en in het SUBA geüpload (d.w.z. dat het voldoet aan de bestandsvoorschriften van de EBA en de ECB), voert het systeem een beoordeling uit in de vorm van een aantal uitgebreide, automatische validatiecontroles.

Die controles zijn tweeledig. Ten eerste worden aan de hand van de XBRL-validatieregels in grote lijnen de consistentie en juistheid van de data binnen een bepaalde module gecontroleerd. Die regels worden [regelmatig door de EBA gepubliceerd](#). Ten tweede voert de ECB volledigheidscntroles uit, waarbij wordt vastgesteld of er in een gerapporteerde module templates ontbreken of juist onverwacht zijn toegevoegd. Zodra een correctie wordt ontvangen, worden de hierboven beschreven procedures voor de overdracht en kwaliteitscontrole van gegevens opnieuw doorlopen. Daarnaast voert de ECB aanvullende controles uit in het kader van het ECB-beoordelingskader voor datakwaliteit.

Gerapporteerde toezichtsgegevens worden in- en extern verspreid. Overeenkomstig het EBA-besluit inzake rapportage aan de EBA door de bevoegde autoriteiten, worden de ITS-gegevens op het hoogste consolidatieniveau van een op de EBA-website gepubliceerde steekproef van instellingen direct na ontvangst naar de EBA doorgestuurd (externe verspreiding). Dit gebeurt getrapt, om te voorkomen dat de NBA's gegevens aan zowel de ECB als de EBA moeten sturen en om ervoor te zorgen dat in de databases van de NBA's, de ECB en de EBA allemaal dezelfde gegevens terechtkomen.

Door het SUBA ontvangen ITS-gegevens worden binnen het SSM via verschillende formats en instrumenten beschikbaar gemaakt (interne verspreiding). 's Nachts worden alle modules die het SUBA gedurende de dag voor SI's en [LSI's met een hoge prioriteit](#) heeft binnengekregen, in Excel-tabellen omgezet en geüpload naar het IMAS (het informatiemanagementsysteem van het SSM). Deze procedure geeft toezichthouders toegang tot de gegevens op de dag nadat de ECB ze heeft ontvangen. Bovendien worden alle risico-indicatoren voor SI's meteen geactualiseerd wanneer er in SUBA ten minste één module binnenkomt die van invloed is op de berekeningen.

Beoordeling van de kwaliteit van de gegevens

De beschikbaarheid van toereikende en hoogwaardige gegevens is cruciaal voor zowel de instellingen als de toezichthouder. De kwaliteit van de gegevens en de capaciteit om de risico's voor de hele instelling te aggregeren zijn essentiële voorwaarden voor deugdelijke, op risico's gebaseerde besluitvorming, en derhalve voor goede risico-governance. De eerste kwaliteitsbeoordeling is een taak van de NBA's. Behalve met geharmoniseerde validatiecontroles (bv. de EBA XBRL-validatieregels voor ITS-data) die op nationaal niveau moeten worden uitgevoerd, kunnen de NBA's de kwaliteit van de aangeleverde gegevens ook op andere manieren verbeteren. De tweede kwaliteitsbeoordeling is de taak van de ECB. Die voert daartoe aanvullende checks uit, die in sommige gevallen alleen op de volledige dataset kunnen worden uitgevoerd, zoals analyses van peergroups,

plausibiliteitscontroles en vergelijkingen tussen landen. Als uit deze tweede beoordelingsronde fouten en plausibiliteitskwesaties naar voren komen, nemen de NBA's die op met de instellingen.

De ECB beoordeelt de kwaliteit van de gegevens aan de hand van een aantal vaste criteria.

- **Juistheid** is de mate waarin de gerapporteerde waarde het onderliggende toezichtsconcept benadert. In de context van de toezichtsstatistiek wordt juistheid gedefinieerd als: het ontbreken van fouten en het exact overeenkomen van de gerapporteerde waarde met het onderliggende concept voor elk datapunt.
- **Betrouwbaarheid** is de mate waarin herziene waarden van een bepaald datapunt de oorspronkelijk opgegeven waarde benaderen. Dit criterium is gebaseerd op de definitie van significante heraanleveringen en wordt beoordeeld door opnieuw aangeleverde gegevens te onderzoeken.
- **Volledigheid** betekent dat de benodigde informatie beschikbaar is. De volledigheidchecks hebben tot doel ontbrekende informatie op te sporen.
- **Consistentie** houdt in dat er logische verbanden bestaan tussen verschillende datasubsets (bv. tussen verschillende templates) en dat deze subsets overeenkomen met de masterdata van de instelling en met andere gepubliceerde gegevens.
- **Plausibiliteit** wordt gecontroleerd om uitschieters in de gerapporteerde gegevens te ontdekken. Dat gebeurt door de tijdreeksen van de betreffende variabele te bestuderen en vast te stellen of er waarden zijn die significant afwijken van het gebruikelijke patroon of dat bepaalde waarden bijzonder hoog of juist laag zijn ten opzichte van vergelijkbare instellingen.
- **Punctualiteit** is het verschil tussen de voorgeschreven aanleverdatum en de datum waarop de NBA de gegevens feitelijk aan de ECB verstrekt.

Op grond van deze criteria stelt DG/S diverse dashboards en rapporten op, zoals een driemaandelijks rapport over de gegevenskwaliteit van de ITS-gegevens voor elke SI. DG/S deelt de rapporten over de gegevenskwaliteit met de NBA's en informeert ze over de ontwikkelingen. De rapporten zijn gericht aan het JST, dat ze gebruikt om de gegevenskwaliteit te bewaken. Als uit het rapport significante problemen met de gegevenskwaliteit naar voren komen en het JST, na een evenredige analyse, overtredingen van de regelgevende voorschriften constateert, neemt het JST toezichtsmaatregelen. Die maatregelen kunnen de vorm aannemen van een operationele handeling, gericht op de onder toezicht staande instelling, of afspraken voor overleg met het management van de instelling. Een andere mogelijkheid is dat het JST de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur voorstelt gebruik te maken van [toezichtsbevoegdheden](#). Bovendien zullen de uitkomsten waarschijnlijk voor nadere analyse worden meegenomen bij de risicobeoordeling van de betrokken instelling.

4.4 Beoordeling van de geschiktheid van leden van leidinggevende organen (deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeoordeling)

4.4.1 Doelstellingen

De leidinggevende organen van kredietinstellingen moeten geschikt zijn voor het uitvoeren van hun taken en door hun samenstelling bijdragen aan het effectieve beheer van de kredietinstelling en een evenwichtige besluitvorming. Dat is niet alleen van invloed op de veiligheid en soliditeit van de instelling zelf, maar ook op de banksector in ruimere zin, omdat het het vertrouwen van het grote publiek versterkt in de mensen die leiding geven aan de financiële sector in het eurogebied.

Dat er voor het leidinggevend orgaan leden worden geselecteerd en benoemd die voldoen aan de eisen van deskundigheid en betrouwbaarheid ("geschiktheid") is primair de verantwoordelijkheid van de onder toezicht staande entiteiten. Zij moeten hun eigen due diligence en beoordeling van de leden van het leidinggevend orgaan uitvoeren, niet alleen vóór de benoeming maar continu (bijvoorbeeld wanneer de verantwoordelijkheden van een lid van het leidinggevend orgaan sterk veranderen). Daarbij moeten de onder toezicht staande entiteiten ervoor zorgen dat ze de volledig transparante medewerking van de betrokken personen hebben.

4.4.2 Reikwijdte

De ECB besluit over de geschiktheid van alle leden van het leidinggevend orgaan, in zowel bestuursfuncties ("executives", d.w.z. uitvoerende bestuurders) als toezichthoudende functies ("non-executives", d.w.z. niet-uitvoerende bestuurders), van alle instellingen die onder direct toezicht van de ECB vallen (SI's), of dit nu kredietinstellingen of (gemengde) financiële holdings zijn en in het geval van vergunningverlening of gekwalificeerde deelnemingen ook van LSI's. De NBA's zijn verantwoordelijk voor reguliere benoemingen bij LSI's (dat wil zeggen anders dan bij vergunningverlening of gekwalificeerde deelnemingen).

Het is de verantwoordelijkheid van de ECB om als poortwachter op te treden. De ECB heeft de taak ervoor te zorgen dat belangrijke onder toezicht staande entiteiten voldoen aan de eisen voor gedegen governanceregelingen, waaronder begrepen de eisen aan de deskundigheid en betrouwbaarheid van de personen die verantwoordelijk zijn voor het bestuur van deze instellingen. Verder is de ECB, onder de voorwaarden en binnen de grenzen die het nationaal recht daaraan stelt, direct bevoegd tot uitoefening van de toezichtsbevoegdheden die voortvloeien uit het nationaal recht en die niet uitdrukkelijk worden genoemd in het EU-recht inzake de goedkeuring en benoeming van functionarissen met een sleutelrol bij SI's.

4.4.3

Juridisch kader

CRR

CRD, artikel 88, 91 en 121

GTM-v, artikel 4, 6 en 9

Voor het vervullen van de haar opgedragen toezichtstaken zal de ECB alle toepasselijke EU-wetgeving toepassen en, waar deze richtlijnen betreft, ook de nationale wetgeving waarbij die richtlijnen zijn omgezet. De geschiktheidsvereisten worden beknopt beschreven in de CRD. Deze Richtlijn behandelt de normen voor deskundigheid en betrouwbaarheid inhoudelijk, maar geeft geen details over de verschillende criteria en zegt niets over de aard van de te volgen toezichtsprocedure (bv. de keuze tussen ex-ante-goedkeuring van een benoeming door de toezichthouder of ex-post-kennisgeving van een benoeming aan de toezichthouder).

Dientengevolge zal de ECB, bij in het kader van het SSM te nemen besluiten over deskundigheid en betrouwbaarheid, de inhoudelijke deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten uit het bindend nationaal recht dat de CRD ten uitvoer legt, toepassen. Aangezien de deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten uit de CRD als de minimumnormen voor de harmonisatie moeten worden beschouwd, is men bij de omzetting ervan in de negentien eurolanden op verschillende manieren te werk gegaan. Zo zijn enkele landen verder gegaan dan de CRD.

Naast de nationale wetgeving voldoet de ECB tevens aan de EBA-richtsnoeren inzake geschiktheid en de EBA-richtsnoeren inzake interne governance. Deze Richtsnoeren laten de NBA's en de ECB enige ruimte om vereisten nader te specificeren. De ECB houdt bij haar geschiktheidsbeoordelingen rekening met de definities en concepten uit deze Richtsnoeren.

De regelgevende voorschriften moeten in de praktijk door de bevoegde autoriteiten worden toegepast bij de beoordeling van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan. Voor een consistente toepassing van is enige verduidelijking van de interpretatie van die vereisten nodig; ook dienen gemeenschappelijke toezichtspraktijken en -procedures ontwikkeld te worden.

Hiertoe heeft de ECB, samen met de NBA's, beleid betreffende deskundigheids- en betrouwbaarheidscriteria alsmede toezichtspraktijken en -processen ontwikkeld. Hierin wordt uitgebreider toegelicht hoe het SSM de CRD en de EBA-richtsnoeren in afzonderlijke gevallen toepast. Dit beleid wordt vastgesteld zonder afbreuk te doen aan nationale wetgeving en in overeenstemming met de EBA-richtsnoeren. Tenzij bindend nationaal recht anders bepaalt, dienen de ECB en de NBA dit beleid te volgen. De NBA's hebben ermee ingestemd de nationale wetgeving zoveel mogelijk in overeenstemming met dit beleid te interpreteren en te ontwikkelen.

Het beleid en de toezichtspraktijk van de ECB rond deze onderwerpen worden uitgebreider behandeld in de ECB-gids voor de beoordeling van deskundigheid en betrouwbaarheid [op de website van ECB-Bankentoezicht](#).

4.4.4

Beoordelingscriteria

De deskundigheid en de betrouwbaarheid van de leden van het leidinggevend orgaan worden beoordeeld aan de hand van vijf criteria: (i) ervaring; (ii) reputatie; (iii)

belangenconflicten en onafhankelijkheid van geest; (iv) te besteden tijd; en (v) collectieve geschiktheid.

Het evenredigheidsbeginsel is van toepassing op de gehele deskundigheids- en betrouwbaarheidsprocedure. Dit betekent dat de toepassing van de geschiktheidscriteria in overeenstemming dient te zijn met de omvang van de entiteit, met de aard, omvang en complexiteit van haar activiteiten en met de te vervullen functie. De toepassing van het evenredigheidsbeginsel op de geschiktheidscriteria kan geen aanleiding zijn om geschiktheidsnormen te verlagen, maar kan wel resulteren in een gedifferentieerde benadering ten aanzien van de beoordelingsprocedure of de toepassing van geschiktheidscriteria (bv. wat betreft kennis-, vaardigheids- en ervaringsniveaus of -gebieden, of wat betreft de door leden van het leidinggevend orgaan in zijn bestuurlijke respectievelijk toezichhoudende functie te besteden tijd). In alle gevallen komt de beoordeling daarom neer op een individuele analyse en oordeelsvorming door de toezichthouder.

Ervaring

De leden van het leidinggevend orgaan moeten beschikken over voldoende kennis, vaardigheden en ervaring voor de vervulling van hun taken. De term "ervaring", die hierna in brede zin wordt gebruikt, dekt zowel praktische beroepservaring die is opgedaan bij eerdere werkzaamheden als theoretische ervaring (kennis en vaardigheden) die is opgedaan door middel van opleiding en training.

Van alle leden van het leidinggevend orgaan wordt verwacht dat zij ten minste beschikken over theoretische bancaire basiservaring die hen in staat stelt de activiteiten en de belangrijkste risico's van de instelling te doorgronden. Er kan een verschil bestaan tussen het niveau en de aard van de vereiste ervaring waarover een lid van het leidinggevend orgaan in zijn bestuursfunctie moet beschikken en de ervaring waarover een lid van het leidinggevend orgaan in zijn toezichhoudende functie moet beschikken, vooral als deze functies door afzonderlijke lichamen worden vervuld. Aanvullende ervaring kan noodzakelijk worden geacht op grond van relevante factoren, zoals de functie waarop gesolliciteerd wordt, de aard, omvang en complexiteit van de entiteit of andere factoren waarmee in het specifieke geval rekening moet worden gehouden.

Reputatie

Om een gezonde en prudente bedrijfsvoering van de onder toezicht staande entiteit te waarborgen, dienen de leden van het leidinggevend orgaan steeds als voldoende betrouwbaar bekend te staan. Aangezien iemand ofwel een goede ofwel een slechte reputatie kan hebben, kan het evenredigheidsbeginsel niet van toepassing zijn op het reputatievereiste, noch op de beoordeling van het reputatievereiste, die voor alle instellingen op gelijke wijze dient te geschieden.

Een te benoemen persoon wordt geacht als voldoende betrouwbaar bekend te staan als er geen bewijs van het tegendeel is en als er geen aanleiding is voor gerede twijfel aan zijn of haar goede reputatie. Als het persoonlijke of zakelijke gedrag van de te benoemen persoon aanleiding geeft tot twijfel omtrent zijn of haar vermogen de gezonde en prudente bedrijfsvoering van de kredietinstelling te waarborgen, dient de onder toezicht staande entiteit en/of de te benoemen persoon de bevoegde autoriteit daarvan in kennis te stellen, en deze zal dan de materialiteit van de omstandigheden beoordelen.

Lopende – evenals afgeronde – bestuursrechtelijke of strafzaken kunnen van invloed zijn op de reputatie van de te benoemen persoon en de onder toezicht staande entiteit, zelfs wanneer de te benoemen persoon is of wordt benoemd in een ander land dan dat waar de betreffende gebeurtenissen zich hebben voorgedaan. Lopende rechtszaken kunnen ook van invloed zijn op het vermogen van het lid voldoende tijd aan zijn of haar taken te besteden, en dienen ook op grond hiervan te worden beoordeeld.

Belangenconflicten

De leden van leidinggevende organen dienen in staat te zijn juiste, objectieve en onafhankelijke besluiten te nemen (d.w.z. onafhankelijk van geest te handelen). Onafhankelijkheid van geest kan worden beïnvloed door belangenconflicten.

De onder toezicht staande entiteit dient te beschikken over governancebeleid voor het identificeren, melden, mitigeren, beheeren en voorkomen van belangenconflicten, of het nu om werkelijke, mogelijke (d.w.z. redelijkerwijze voorspelbare) of vermeende belangenconflicten (d.w.z. in de ogen van het grote publiek) gaat. Er is sprake van een belangenconflict als de verwezenlijking van de belangen van een lid de belangen van de onder toezicht staande entiteit negatief kan beïnvloeden.

Het bestaan van een belangenconflict betekent niet noodzakelijkerwijs dat een te benoemen persoon niet geschikt kan worden bevonden. Van ongeschiktheid is uitsluitend sprake indien het belangenconflict een materieel risico oplevert en indien het niet mogelijk is het op grond van het schriftelijk vastgelegde beleid van de onder toezicht staande entiteit te voorkomen, afdoende te mitigeren of te beheersen.

Indien daarnaast in het nationaal materieel recht specifieke formele criteria inzake onafhankelijkheid voor bepaalde leden van het leidinggevend orgaan ("onafhankelijke bestuurders") zijn opgenomen, dienen deze criteria eveneens in acht te worden genomen.

Te besteden tijd

Alle leden van het leidinggevend orgaan moeten in staat zijn voldoende tijd te besteden aan de vervulling van hun taken bij de instelling. Verschillende factoren kunnen van invloed zijn op de tijd die een bestuurder aan zijn of haar functies kan

besteden, zoals het aantal bestuursfuncties dat hij of zij vervult (kwantitatieve beoordeling). Daarnaast moeten ook kwalitatieve aspecten worden beoordeeld.

Het aantal bestuursfuncties dat een lid van het leidinggevend orgaan van een belangrijke instelling mag vervullen is op grond van de CRD beperkt tot één uitvoerende bestuursfunctie in combinatie met twee niet-uitvoerende bestuursfuncties, of vier niet-uitvoerende bestuursfuncties. Er zijn echter twee uitzonderingen op deze regel.

Kwalitatieve factoren die bepalen hoeveel tijd een bestuurder aan zijn of haar functie kan besteden, zoals: i) de grootte en omstandigheden van de instellingen waarbij de bestuursfuncties worden vervuld en de aard, omvang en complexiteit van hun activiteiten; ii) de plaats of het land waar de instellingen zijn gevestigd; iii) andere professionele of persoonlijke verplichtingen en omstandigheden (bv. een rechtszaak waarbij de te benoemen persoon betrokken is). Bij het beoordelen of de te benoemen persoon in staat zal zijn voldoende tijd te besteden aan de vervulling van zijn/haar taken dient de onder toezicht staande entiteit tevens rekening te houden met de behoefte aan doorlopende educatie en ontwikkeling en met de noodzakelijke extra tijd in verband met onverwachte omstandigheden. Onder onverwachte omstandigheden worden niet alleen crisissituaties betreffende de instelling verstaan, maar ook omstandigheden die onverwacht van invloed zouden kunnen zijn op de te besteden tijd (bijvoorbeeld een rechtszaak).

Collectieve geschiktheid

De onder toezicht staande entiteit heeft in eerste instantie de verantwoordelijkheid lacunes in de collectieve geschiktheid vast te stellen door middel van de zelfevaluatie van haar leidinggevend orgaan, bijvoorbeeld aan de hand van een geschiktheidsmatrix. De onder toezicht staande entiteit dient deze lacunes te rapporteren aan en te bespreken met het JST, aangezien het toezicht op de collectieve geschiktheid van het leidinggevend orgaan deel uitmaakt van het lopende toezicht op de governance. Hoe een te benoemen persoon aan de collectieve geschiktheid zal bijdragen, is een van de criteria voor de aanvankelijke deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeoordeling.

Beoordelingsprocedure

De ECB neemt uitsluitend besluiten over benoemingen bij belangrijke kredietinstellingen, behalve wanneer benoemingen deel uitmaken van procedures voor vergunningverlening of een gekwalificeerde deelneming (dit zijn gemeenschappelijke procedures voor zowel belangrijke als minder belangrijke instellingen).

Benoemingen worden door de kredietinstellingen (of, bij wijze van uitzondering, door de te benoemen persoon) aan de betrokken NBA meegedeeld met behulp van nationale kennisgevingsformulieren. De NBA informeert vervolgens de ECB. Samen

verzamelen zij de benodigde informatie, voeren de beoordeling uit en stellen een gedetailleerd ontwerpbesluit op.

Na elke deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeoordeling neemt de ECB binnen de daarvoor eventueel door het nationaal recht gestelde termijn een officieel besluit. Een te benoemen persoon wordt deskundig en betrouwbaar geacht of niet. De ECB heeft echter de bevoegdheid positieve besluiten vergezeld te doen gaan van aanbevelingen, voorwaarden of verplichtingen. Wanneer punten van zorg door deze instrumenten niet op adequate wijze kunnen worden weggenomen, moet een negatief besluit worden genomen. De ECB is bevoegd om leden van het leidinggevend orgaan van een belangrijke instelling die niet aan de geschiktheidsvereisten voldoen, te allen tijde uit hun functie te ontheffen.

De onder toezicht staande entiteit (of bij uitzondering de te benoemen persoon) wordt van het door de ECB genomen besluit in kennis gesteld. De onder toezicht staande entiteit en de te benoemen persoon moeten eveneens voldoen aan andere vereisten die het nationaal recht stelt, zoals registratie in een nationaal register (indien van toepassing).

De te benoemen persoon of de onder toezicht staande entiteit heeft de mogelijkheid een herziening door de Administratieve Raad van Toetsing aan te vragen of kan het besluit direct aanvechten bij het Hof van Justitie van de Europese Unie.

4.5 Uitvoering van het lopende toezicht

De JST's voeren het lopende toezicht op de SI's uit en worden daarin bijgestaan door de horizontale afdelingen van de ECB en de NBA's. Het lopende toezicht behelst reguliere en ad-hocmaatregelen alsmede de implementatie van het SEP (paragraaf 4.1) en de uitvoering van de SREP (paragraaf 4.6). De JST's verzorgen daarnaast de coördinatie met de teams voor de inspecties ter plaatse en onderhouden contacten met de nationale toezichthouders.

De JST's houden zich continu bezig met het verzamelen van informatie over en het voeren van een toezichtsdialoog met de instelling.

4.5.1 Verzameling van informatie

GTM-v, artikel 10 en 11

Het JST maakt bij de doorlopende beoordeling van het risicoprofiel van de instelling gebruik van een breed scala aan kwantitatieve en kwalitatieve informatiebronnen. De JST's fungeren als aanspreekpunt voor alle communicatie met onder toezicht staande entiteiten en andere toezichtsautoriteiten binnen het SSM. De JST-coördinator zorgt ervoor dat informatie onder alle betrokken partijen wordt verspreid. Alle informatie wordt opgeslagen in de centrale database van het SSM of in het informatiemanagementsysteem.

Om juridische en technische redenen zijn er echter uitzonderingen op dit één-aanspreekpunt-beleid. Voor het verzamelen van de meeste kwantitatieve informatie

bestaan speciale procedurele regels. Voor de reguliere rapportage, zoals COREP en FINREP, wordt gebruikgemaakt van bestaande platformen en procedures (zie paragraaf 4.3).

Over het algemeen kan de ECB eisen dat onder toezicht staande entiteiten documenten aanleveren en daarop schriftelijk of mondeling toelichting geven. Daarbij valt te denken aan interne gegevens en managementrapportages, zoals risico- of interne auditrapporten, strategiedocumenten of bedrijfs- en kapitaalplannen. Voor het monitoren van bepaalde onderwerpen en risico's mag de ECB ook aanvullende gegevens die in de loop van het toezicht zijn verkregen en informatie uit externe bronnen gebruiken.

4.5.2 Voortdurende toezichtsdialoog

CRD, artikel 10, 97, 104 en 105

Richtsnoeren inzake gemeenschappelijke procedures en methoden voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder (EBA/GL/2014/13)

Tijdens het dagelijks toezicht houden de JST's reguliere en ad-hocbijeenkomsten met medewerkers op verschillende niveaus binnen de onder toezicht staande entiteiten. Deze voortdurende toezichtsdialoog is essentieel om risico's vroegtijdig te signaleren en tijdig toezichtsmaatregelen te kunnen nemen om ze tegen te gaan. De toezichtsdialoog bevordert bovendien wederzijds begrip bij de onder toezicht staande instellingen en de toezichthouders met betrekking tot de kernelementen en belangrijkste factoren van de uitkomsten van toezichtsprocedures, zoals de SREP en de stresstests door de toezichthouder.

Elk jaar bij het opstellen van het SEP maken de JST's voor alle onder toezicht staande entiteiten een jaaragenda met de belangrijkste vergaderingen. Die agenda kan in de loop van het jaar steeds worden aangepast. Bovendien kunnen er op verzoek van de toezichthouder of de onder toezicht staande entiteit ook ad-hocvergaderingen worden gehouden. Dat neemt niet weg dat de NBA's en lokale besturen van instellingen vergaderingen kunnen beleggen over toezichtstaken die buiten het SSM vallen zonder dat het betreffende JST daarbij betrokken is. Het JST wordt echter wel geïnformeerd.

Er wordt regelmatig vergadert met de leiding van zowel de groep als de significante dochterondernemingen. Doorgaans wordt er minstens één vergadering per jaar belegd met de CEO, de Chief Risk Officer en de CFO, plus de voorzitter van de Raad van Commissarissen en het hoofd van de interne auditdienst op het niveau van de groep en van relevante dochterondernemingen. Verder kunnen er vergaderingen worden gehouden met de hoofden van de belangrijkste activiteitensegmenten, compliance en ondersteunende diensten, aangevuld met speciale bijeenkomsten over technische onderwerpen.

Een kernelement van de toezichtsdialoog is standaard dat de JST-coördinator een vergadering belegt met het leidinggevend orgaan van de instelling om de conclusies van de SREP en de redenen achter het SREP-ontwerpbesluit te presenteren. Zo krijgt de instelling inzicht in de beoordelingswijze en de verbeterpunten.

De ECB organiseert bovendien af en toe speciale bijeenkomsten met de sector, zoals workshops voor CEO's over specifieke onderwerpen.

4.5.3 SSM-themaonderzoeken

CRD, artikel 99

GTM-v, artikel 4, 6, lid 1, 9, lid 1, en 10

De ECB voert themaonderzoeken uit, doorgaans naar onderwerpen die van belang zijn voor groepen instellingen uit meerdere landen, met verschillende bedrijfsmodellen en ook verschillend in grootte en complexiteit (bv. het [Themaonderzoek naar governance en risicobereidheid](#)). Opdat de steekproef van instellingen waarnaar themaonderzoek wordt gedaan, waardevolle inzichten in de risicopatronen in de deelnemende lidstaten oplevert, wordt deze zo getrokken dat gedegen horizontale analyse en benchmarking mogelijk is. Het doel van de themaonderzoeken is diepgaande kennis van de gekozen onderwerpen op te doen door feitenmateriaal te verzamelen. Afhankelijk van het onderwerp en de bevindingen kunnen de uitkomsten van themaonderzoeken worden gebruikt bij de ontwikkeling van SSM-richtsnoeren, kunnen ze helpen best practices te signaleren en/of te bevorderen en kunnen ze zelfs leiden tot instellingsspecifieke kwalitatieve of kwantitatieve maatregelen. Voor instellingen die deel uitmaken van de steekproef geldt dat de uitkomsten van de analyse worden meegenomen bij de jaarlijkse SREP.

De onderwerpen van de themaonderzoeken worden bepaald door de Raad van Toezicht, die de toezichtsprioriteiten voor het komende jaar goedkeurt en daarmee ook aangeeft welke onderwerpen grondig beoordeeld moeten worden. Welke onderwerpen eventueel in aanmerking komen voor een themaonderzoek, wordt bepaald onder coördinatie van de afdeling Planning en Coördinatie SEP, in overleg met andere betrokkenen binnen het SSM, zoals de DG's, de JST's of andere organisatieonderdelen van de ECB, de horizontale afdelingen van NBA's en internationale instellingen (bv. de EBA en het BCBS).

De JST's communiceren de bevindingen of verbeterpunten in speciale vervolgbrieven of toezichtsbesluiten. Soms kan er om een plan van aanpak of specifieke corrigerende maatregelen worden gevraagd, afhankelijk van de ernst van de gesignaleerde tekortkomingen. De geaggregeerde uitkomsten van de themaonderzoeken kunnen ook in de vorm van verwachtingen van het SSM aan de sector worden gecommuniceerd.

4.5.4 Periodieke beoordelingen op grond van de regelgeving

CRD

EBA-richtsnoeren

Bij periodieke beoordelingen op grond van de regelgeving gaat het om de toezichtstaken die voortvloeien uit de CRR, de CRD en de BRRD. Daaronder vallen bijvoorbeeld de reguliere beoordeling van de herstelplannen en het [bezoldigingsbeleid](#) van instellingen, de beoordeling van de naleving van de Pijler 3-publicatievereisten of het dividenduitkeringsbeleid.

Zo is het de taak van elk JST om van de onder toezicht staande instelling informatie te verzamelen over het beleid en de werkwijze rondom de bezoldiging en om de naleving van de relevante vereisten uit de CRD aan een betekenisvolle analyse te onderwerpen. Met deze beoordeling wordt rekening gehouden bij de SREP-besluiten (zie paragraaf 4.7).

In verband met het voeren van gedegen bezoldigingsbeleid en naar aanleiding van verzoeken van onder toezicht staande instellingen is het de taak van de JST's om verzoeken tot voorafgaande toestemming voor niet-toepassing van het vermoeden dat personeelsleden het risicoprofiel van een instelling materieel beïnvloeden (zogenoemde “aangewezen medewerkers”) dan wel verzoeken om de verhouding tussen variabele en vaste componenten van de bezoldigingen te vergroten, te beoordelen. In het eerste geval vaardigt de Raad van Bestuur, overeenkomstig de besluitvormingsprocedure van de ECB, een besluit uit op grond van een voorstel van de Raad van Toezicht. In het tweede geval, als te voorzien is dat de kapitaalpositie gezond blijft, is er over het algemeen geen specifiek besluit van de bevoegde autoriteit nodig.

Een ander voorbeeld is de verantwoordelijkheid van het JST om te beoordelen in hoeverre er wordt voldaan aan de uit de CRD, de CRR, de EBA-richtsnoeren en het nationaal recht voortvloeiende Pijler 3-publicatievereisten. Daartoe beoordeelt het JST niet alleen openbare documenten, maar ook interne regelingen en methoden voor besluitvorming en activiteiten rondom informatieverschaffing. De uitkomsten van deze beoordelingen kunnen eveneens in het SREP-besluit worden meegenomen.

4.6 Uitvoering van de SREP

4.6.1 Het SREP-kader

CRD, artikel 97, 98, 104, 105 en 110

GTM-v, artikel 4 en 16

Uitvoeringsverordening (EU) Nr. 710/2014 van de Commissie met betrekking tot het gezamenlijke besluitvormingsproces

Gedelegeerde Verordening (EU) 2016/98 van de Commissie betreffende het functioneren van colleges van toezichthouders

ITS betreffende het functioneren van colleges van toezichthouders (EU/2016/99)

Richtsnoeren inzake gemeenschappelijke procedures en methoden voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder (EBA/GL/2014/13)

EBA-advies over Pijler 1-, Pijler 2- en gecombineerde buffers

EBA-toelichting op het gebruik van de uitkomsten van de EU-brede stresstests bij het SREP-proces

Leidraad voor banken inzake niet-renderende leningen

Zoals in de CRD is bepaald, dienen de JST's in het kader van de [SREP](#) ten minste eenmaal per jaar de regelingen, strategieën, processen en mechanismen van de onder hun toezicht staande instellingen te evalueren. Het is de taak van de horizontale instellingen daarvoor geschikte methoden te ontwikkelen, horizontale analyses uit te voeren en het proces te coördineren. De evaluatie van de SREP is een doorlopend proces, dat de basis vormt voor een besluit over de toereikendheid van de kapitaal- en liquiditeitsniveaus en voor aanvullende toezichtsmaatregelen die ten minste jaarlijks vastgesteld en zodra dat nodig is geactualiseerd moeten worden.

Het SREP-proces en de SREP-methodologie van het SSM komen voort uit de SREP-Richtsnoeren van de EBA en worden dienovereenkomstig geactualiseerd, en ook nieuwe regelgeving wordt erin opgenomen. Om gelijke tred met de zich ontwikkelende praktijk te houden en voortdurende verbetering te garanderen, put de SREP van het SSM uit de toonaangevende werkwijzen die binnen het SSM worden gebruikt en door internationale organen worden aanbevolen.

Doorlopende, toekomstgerichte en evenredige beoordelingen

Evenredigheid vormt een integraal element in de uitvoering van de SREP: uit de frequentie, de reikwijdte en de diepgang van de SREP blijkt de toezichtsintensiteit die, afhankelijk van het risicoprofiel, voor een instelling nodig wordt geacht (en die formeel wordt vastgelegd in het SEP van de instelling, zie paragraaf 4.1.3).

De SREP resulteert in toezichtsmaatregelen voor kapitaal, liquiditeit of anderszins. De door het SSM gehanteerde methodiek voor de SREP volgt de EBA-richtsnoeren voor de SREP en maakt gebruik van de best practices binnen het SSM en aanbevelingen van andere internationale organen. Bij de SREP zijn ervaren toezichthouders van de ECB en de NBA's betrokken en 26 nationale autoriteiten uit 19 lidstaten leveren er een bijdrage aan. De SREP profiteert van het gezamenlijke, geïntegreerde IT-systeem en de beveiligde informatiestroom tussen alle toezichthouders. Dit garandeert optimaal profijt van de kennis die bij zowel de NBA's als de ECB aanwezig is. De beoordeling en beheersing van de gegevenskwaliteit vindt bijvoorbeeld bij zowel de NBA's als de ECB plaats.

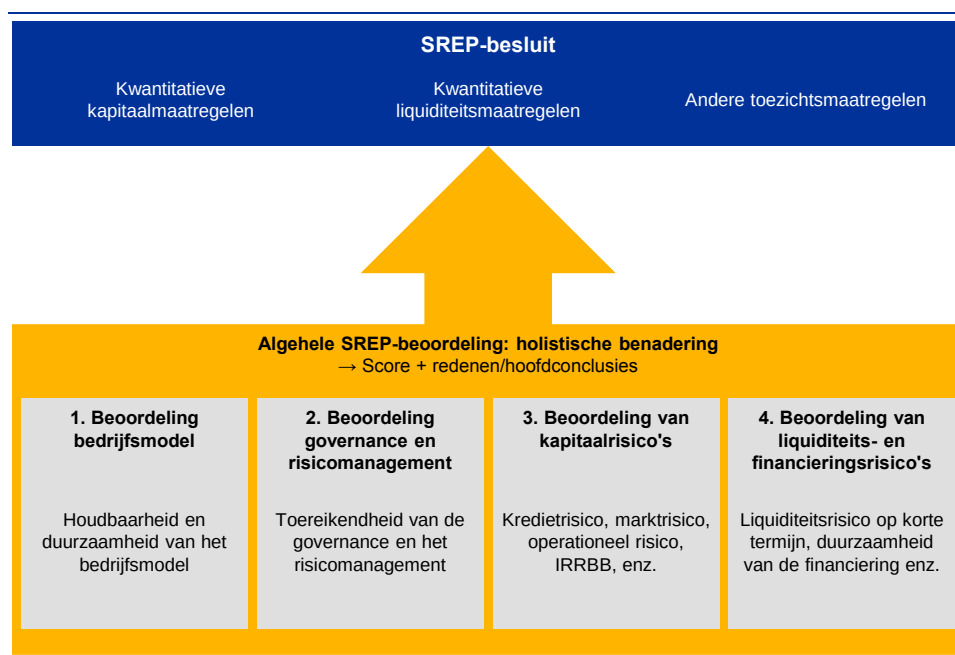
De SREP wordt als kernproject geleid en wordt gecoördineerd door DG MS IV. Dat houdt een gemeenschappelijke tijdplanning aan en maakt, met name bij de ontwikkeling van de methodiek, maximaal gebruik van de bij de ECB en NBA's aanwezige deskundigheid door middel van het expertisenetwerk, de themaworkshops en de speciale vraag-en-antwoordsessies die door DG MS IV worden georganiseerd. Daarnaast wordt consistentie bij de beoordelingen gewaarborgd doordat gedurende de SREP speciale horizontale functies binnen DG MS IV diverse horizontale analyses uitvoeren.

Aan de hand van de SSM-SREP-methodiek en het SEP werken de JST's het hele jaar door aan de uitvoering van de SREP. Ten behoeve van de traceerbaarheid en de verantwoording worden de analyses en uitkomsten van de beoordelingen, eventuele stappen door de toezichthouder, opgelegde maatregelen en de resultaten daarvan vastgelegd in een speciaal IT-systeem voor het toezicht.

Holistische benadering

De beoordeling in het kader van de SREP is bedoeld om een zo goed mogelijk totaalbeeld te krijgen van het risicoprofiel van een instelling, rekening houdend met risico's en mitigerende factoren. Aan het risicoprofiel van een instelling zitten per definitie vele kanten en veel risicofactoren hangen met elkaar samen. Daarmee wordt rekening gehouden bij een eventueel besluit om op grond van het risicoprofiel toezichtsmaatregelen te nemen. Om die reden moeten bij het formuleren van de algehele SREP-beoordeling en de voorbereiding van het SREP-besluit de vier kernelementen van de SSM-SREP (zie **Figuur 14** hieronder) in samenhang worden gezien.

Figuur 14
Overzicht SREP

Bron: ECB-Bankentoezicht.

De vier kernelementen van de SSM-SREP zijn:

- (i) een beoordeling van het bedrijfsmodel en de winstgevendheid (Element 1), waarbij wordt gekeken naar de aard van het bedrijfsmodel en de eventuele negatieve gevolgen daarvan voor het vermogen van de instelling winst en groei te genereren;

- (ii) een beoordeling van de interne governance en het interne risicomanagement (Element 2), waarbij wordt gekeken naar de interne organisatie van de instelling en de wijze van bedrijfsvoering en risicomanagement;
- (iii) een beoordeling van de afzonderlijke risico's voor het kapitaal (kredietrisico, marktrisico, operationeel risico en renterisico in het bankboek) onder normale omstandigheden en onder stress (Element 3); deze afzonderlijke beoordelingen worden gebruikt bij de voorlopige vaststelling van de hoeveelheid kapitaal die moet worden aangehouden om deze risico's te dekken en bij de beoordeling van de kapitaaltoereikendheid;
- (iv) een beoordeling van de afzonderlijke risico's voor de liquiditeit en de financiering (op korte en lange termijn) onder normale omstandigheden en onder stress (Element 4); deze afzonderlijke beoordelingen worden gebruikt bij de voorlopige vaststelling van de hoeveelheid liquiditeit die moet worden aangehouden om deze risico's te dekken en bij de beoordeling van de liquiditeitstoereikendheid.

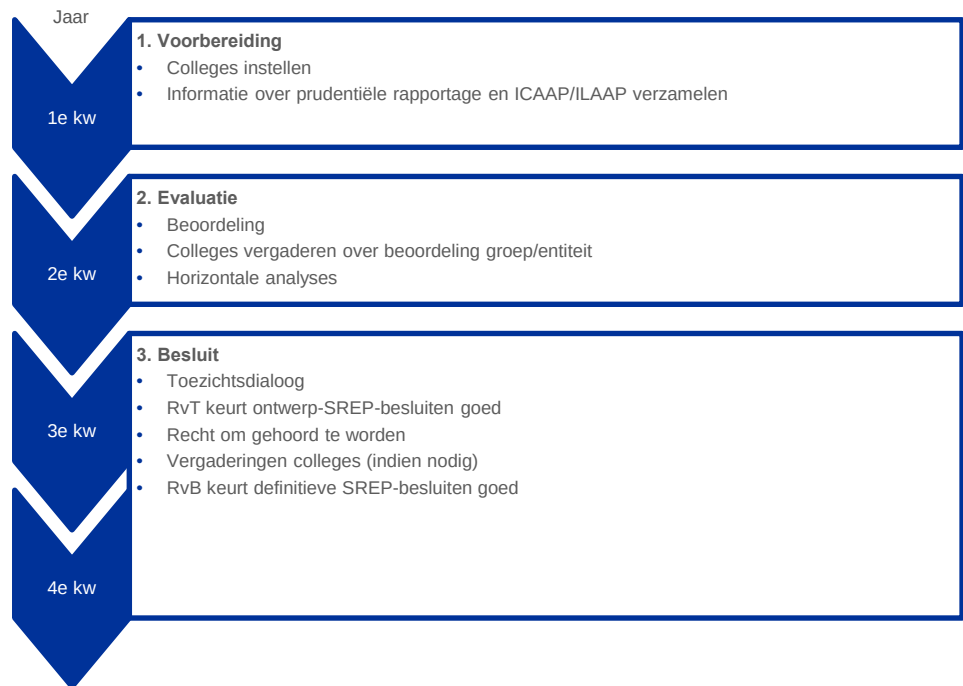
Elk JST heeft tot taak om bij de onder zijn toezicht staande entiteiten de SREP uit te voeren teneinde via de gedetailleerde processtappen een actueel beeld te krijgen van hun levensvatbaarheid. Alle processtappen staan beschreven in de gemeenschappelijke tijdlijn voor de SSM-SREP, die jaarlijks door de Raad van Toezicht wordt vastgesteld (zie **Figuur 15**) en vervolgens voor aanvang van de beoordelingsfase aan de JST's ter beschikking wordt gesteld.

Het verloop van de hoofdfasen van het proces kan variëren, afhankelijk van de vraag of de SI-groep dochterondernemingen buiten het SSM of belangrijke bijkantoren heeft. Zo ja, dan moet er een college van toezichthouders worden gevormd (zie paragraaf 1.4.3). Deze nauwere samenwerking tussen autoriteiten, zowel binnen de EU als op wereldschaal, is van groot belang voor de versterking van het toezicht op grensoverschrijdende bankgroepen. De colleges zijn permanente maar flexibele coördinatiestructuren waarin de toezichthoudende autoriteiten zitting hebben die bij het toezicht op een bankgroep betrokken zijn. In de praktijk zijn het mechanismen voor de uitwisseling van informatie tussen de autoriteiten uit de lidstaten van herkomst en ontvangst, zodat de belangrijkste toezichtstaken gezamenlijk en gecoördineerd gepland en uitgevoerd kunnen worden, inclusief aspecten van het lopende toezicht. Daarnaast faciliteren de colleges de voorbereiding en afhandeling van noodsituaties. Tot de basistaken van de toezichtsautoriteiten in hun functie van collegelid behoort de besluitvorming over de risicogebaseerde kapitaaltoereikendheid van grensoverschrijdende groepen en hun dochters in de EER.

Voor de SREP-tijdlijn en het gehele hieronder beschreven proces wordt ervan uitgegaan dat de ECB als consoliderende toezichthouder optreedt (d.w.z. als toezichthouder van de lidstaat van herkomst). Er gelden mogelijk andere tijdschema's en processen wanneer de ECB als toezichthouder van de lidstaat van ontvangst fungeert.

Figuur 15

Vereenvoudigde SREP-tijdslijn voor de SREP-besluitvorming

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Driefasenbenadering

De beoordeling van de SREP-elementen kapitaalrisico en liquiditeitsrisico wordt gekenmerkt door een driefasenbenadering van zowel de risiconiveaus als de risicobeheersingsmaatregelen. Bij de beoordeling van het SREP-element “bedrijfsmodel en winstgevendheid” wordt uitsluitend gekeken naar de risiconiveaus, terwijl de bij de beoordeling van het element “interne governance en risicomanagement” alleen met de risicobeheersingsmaatregelen rekening gehouden kan worden.

De benadering bestaat uit de volgende drie fasen:

- (i) **fase 1:** informatie en data verzamelen, waarbij rapportages aan de toezichthouder de belangrijkste bron vormen, maar bijvoorbeeld ook informatie uit themaonderzoeken, “diepe duiken” en bijeenkomsten met de leiding van de instelling (zie paragraaf 4.5.3);
- (ii) **fase 2:** automatisch genereren van een voorlopige verankeringsscore voor het risiconiveau en een officiële compliancecontrole van de risicobeheersing;
- (iii) **fase 3:** beperkte beoordeling door de toezichthouder op grond van aanvullende factoren en rekening houdend met de specifieke kenmerken en de complexiteit van de instelling.

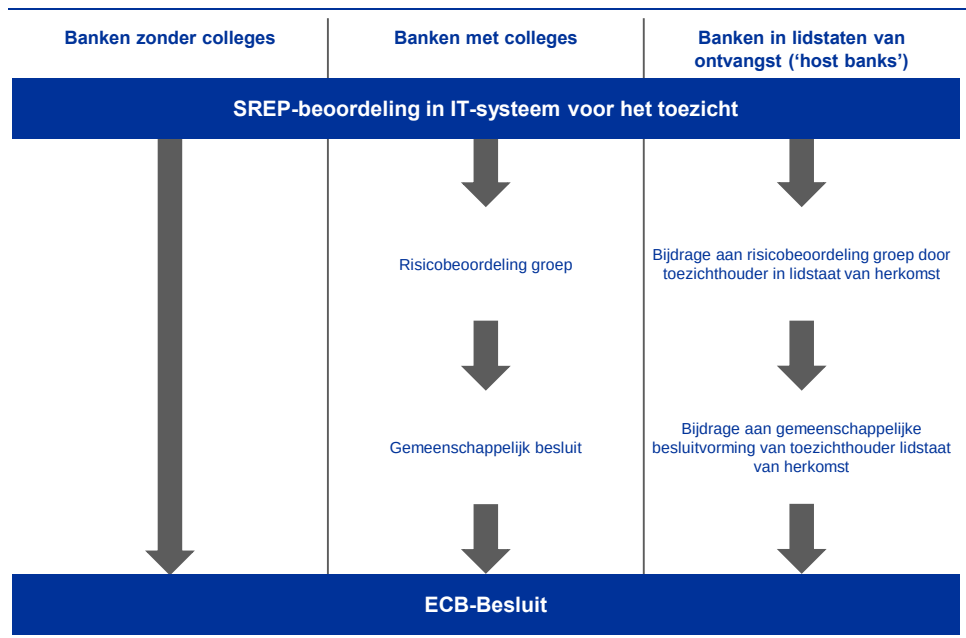
EBA-richtsnoeren inzake triggers voor het gebruik van vroegtijdige interventie maatregelen (EBA/GL/2015/03)

Op basis van alle beschikbare informatie en van de SREP-tijdslijn stellen de JST's de rapporten op over de beoordeling van groepsrisico's en van het liquiditeitsrisico van de groep. Daarbij houden ze rekening met eventuele relevante informatie van na de referentiedatum. Als er een college is gevormd, dient het JST ook rekening te houden met de afzonderlijke bijdragen van toezichthouders uit lidstaten van ontvangst, zoals bedoeld in de CRD.

Het JST formuleert een voorlopige visie op kapitaal-, liquiditeits- en kwalitatieve maatregelen. Conform de EBA-richtsnoeren inzake vroegtijdige interventie maatregelen moet het JST overwegen of vroegtijdige interventie maatregelen nodig zijn als de instelling niet goed presteert en dus een hoog risicoprofiel heeft.

Figuur 16

Verband tussen de SREP-procedure en SREP-besluiten

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Toelichting: voor banken in lidstaten van ontvangst geldt dat het ECB-besluit dat deel van het gezamenlijke besluit voor de groep implementeert dat van toepassing is op de SSM-entiteit

4.6.2

SREP: algehele beoordeling en besluit

GTM-v, artikel 16 en 22

Op basis van de algehele SREP-beoordeling besluit het JST welke toezichtsmaatregelen het meest geschikt zijn om de zwakke punten van een instelling aan te pakken. Onder normale omstandigheden wordt daarbij de SREP-tijdslijn gevolgd. Maar het kan voorkomen dat bevindingen uit bijvoorbeeld het lopende toezicht of andere toezichtswerkzaamheden, zoals themaonderzoeken, in de SREP-beoordeling moeten worden meegenomen, zodat ze meegewogen worden in het SREP-besluit. In dat geval dient het JST de SREP-beoordeling zo snel mogelijk bij te werken en vaststelling van een nieuw SREP-besluit voorstellen.

Er worden voor de gehele groep beoordelingen opgesteld op geconsolideerd, gesubconsolideerd en soloniveau, waarbij rekening wordt gehouden met het perspectief van de groep en de dochterondernemingen. Deze beoordelingen fungeren als input voor de SREP-besluiten.

De uitkomsten van de SREP-beoordelingen worden in twee stappen gecontroleerd. Allereerst worden ze regelmatig bediscussieerd en bevraagd in het kern-JST of het voltallige JST. Eventuele wijzigingen en ondersteunende argumenten worden in het IT-systeem voor het toezicht vastgelegd. Ten tweede worden de intermediaire structuren van de ECB regelmatig geïnformeerd over de laatste beoordelingsresultaten en ook zij kunnen hier op- en aanmerkingen bij maken. In het kader van de jaarlijkse SREP-cyclus verzorgt de afdeling Methodologie en Normontwikkeling diverse horizontale analyses, als hulpmiddel voor vergelijkingen met andere banken en de besluitvorming (zie **Figuur 17**).

Figuur 17
Horizontale SREP-analyses van meerdere aspecten

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Uit de lopende SREP-beoordeling kan blijken dat er vanwege tekortkomingen bij een kredietinstelling onmiddellijk toezichtsmaatregelen moeten worden genomen. Dergelijke bevindingen worden samengevat in tussentijdse rapporten en tijdig doorgegeven aan de intermediaire structuren binnen de ECB. De rapporten worden, afhankelijk van hun aard, als operationele handeling naar de kredietinstelling gestuurd of door de Raad van Bestuur/Toezicht vastgesteld als toezichtsbesluit, bijvoorbeeld bij een geactualiseerd SREP-besluit of bij een besluit tot sancties of handhavingsmaatregelen. (In het laatste geval werkt het JST samen met de afdeling Handhaving en Sancties.) De uitkomsten van deze procedure worden eveneens meegenomen in de lopende SREP-beoordeling.

In de laatste fasen van de SREP-cyclus houdt het JST met het leidinggevend orgaan van de onder toezicht staande moederinstelling en de relevante dochterondernemingen een informele dialoog over de SREP-beoordeling.

Daarna moet het JST een SREP-besluit opstellen. Als er een toezichtcollege is, moet het JST bovendien rekening houden met de afzonderlijke bijdragen van de toezichthouders van de lidstaat van ontvangst en conform de wettelijke vereisten overeenstemming met hen bereiken.

De ontwerp-SREP-besluiten worden vervolgens ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd, na juridische en kwaliteitscontroles te hebben doorlopen. Na goedkeuring door de Raad van Toezicht krijgen de onder toezicht staande instellingen de gelegenheid commentaar op de ontwerpbesluiten te leveren en gaat de termijn van twee weken van start waarin zij het recht hebben te worden gehoord, zoals bedoeld in de GTM-kv (zie paragraaf 1.3.3). De onder toezicht staande instellingen worden, indien van toepassing, in hun eigen taal van de ontwerpbesluiten op de hoogte gesteld. Inachtneming van het taalbeleid en coördinatie van de taalversies worden gewaarborgd.

Nadat de termijn om gehoord te worden is verstreken en het commentaar van de onder toezicht staande entiteiten is beoordeeld, wordt het ontwerpbesluit ten tweede male voorgelegd aan de Raad van Toezicht, zo nodig in een herziene versie. De JST's die in het kader van colleges voor belangrijke onder toezicht staande groepen verantwoordelijk zijn, sturen definitieve, door de Raad van Toezicht goedgekeurde SREP-besluiten naar de leden van het college, opdat de vertegenwoordiger van de toezichthouder van het land van ontvangst die bevoegd is SREP-besluiten te bekrachtigen/goed te keuren, er zijn fiat aan kan geven.

Het definitieve SREP-besluit, zoals dat door de Raad van Bestuur via de geen-bezwaarprocedure is vastgesteld, wordt dan in de afgesproken taal gestuurd aan de desbetreffende SI en de collegeleden. De adressaat van een vastgesteld besluit kan herziening aanvragen bij de ABoR en het besluit tevens direct aanvechten bij het Europese Hof van Justitie (zie paragraaf 1.3.4).

SREP-besluiten kunnen het volgende omvatten:

eigenvermogenvereisten

- een TSCR (totale SREP-kapitaalvereiste) die bestaat uit minimale eigenvermogenvereisten (8%, waarvan ten minste 56,25% in de vorm van tier 1-kernkapitaal (CET1) en aanvullende eigenvermogenvereisten (Pijler 2-eisen (P2R), uitsluitend CET1);
- gecombineerde buffervereisten (uitsluitend CET1).

instellingsspecifieke kwantitatieve liquiditeitseisen

andere, kwalitatieve toezichtsmaatregelen

GTM-v, artikel 16, 22 en 24

- eventuele aanvullende maatregelen op grond van de GTM-v of ander toepasselijk recht, waaronder mogelijk beperking van of limieten aan de bedrijfsactiviteiten, de eis de risico's te verkleinen, beperkingen aan dividenduitkeringen, of andere corrigerende toezichtsmaatregelen;
- vervolg aan inspecties ter plaatse.

Een andere mogelijke uitkomst is dat er vroegtijdige interventie maatregelen aan de instelling worden opgelegd. Zie paragraaf 4.9 voor nadere informatie over vroegtijdige interventie maatregelen.

Bij wijze van advies wordt in het SREP-besluit een [Pijler 2-aanbeveling \(P2G\)](#) opgenomen. De [P2G](#) wordt, op grond van de [EBA-informatie-update bij de EU-brede stresstest van 2016](#), uitgedrukt als een opslag op de CET1-ratio, die bovenop de bindende kapitaalvereisten wordt vastgesteld.

Naast de voortdurende dialoog met de onder toezicht staande entiteiten in het kader van de SREP, faciliteren de JST's ook de dialoog met de sector. Die geeft de instellingen de noodzakelijke duidelijkheid over de methodiek en de risicobeoordeling en de noodzakelijke context voor hun kapitaalplanning.

Aan het einde van de SREP-cyclus worden de geaggregeerde resultaten gepubliceerd op de website van ECB-Bankentoezicht.

4.6.3 De ECB als toezichthouder van de lidstaat van ontvangst

Als de ECB de toezichthouder van de lidstaat van ontvangst is, hanteert het JST het tijdschema en de templates die zijn afgesproken met en aangeleverd door de toezichthouder van de lidstaat van herkomst. De consoliderende toezichthouder zit de vergaderingen van het college voor en houdt alle collegeleden op de hoogte van de organisatie van de vergaderingen, de belangrijkste agendapunten en de te overwegen activiteiten.

Het JST dient ten minste, op grond van alle beschikbare informatie, de rapporten over de kapitaalrisicobeoordeling en de liquiditeitsrisicobeoordeling van de onder toezicht staande instelling op te stellen. Deze beoordelingen stuurt het dan naar de toezichthouder van de lidstaat van herkomst. Op grond van deze conceptrapporten vormt het JST een voorlopig beeld van de kapitaal- en liquiditeitskwantificering en de kwalitatieve maatregelen, die vervolgens bij de collegevergaderingen worden besproken.

Het JST krijgt vervolgens de definitieve rapporten over de kapitaal- en de liquiditeitsrisicobeoordeling terug van de toezichthouder van de lidstaat van herkomst. Op basis van de definitieve rapporten formuleert het JST de SSM-bijdrage

aan de gezamenlijke besluiten, die naar de toezichthouder van de lidstaat van herkomst wordt gestuurd. Na de beoordeling door de toezichthouder van de lidstaat van herkomst wordt het gezamenlijke ontwerpbesluit met het JST gedeeld.

Na de juridische en kwaliteitscontroles legt het JST het gezamenlijke ontwerpbesluit en het ontwerpuitvoeringsbesluit van de ECB ter goedkeuring voor aan de Raad van Toezicht. Na goedkeuring worden de onder toezicht staande kredietinstellingen geïnformeerd over het ontwerpuitvoeringsbesluit van de ECB en gaat de termijn voor het recht gehoord te worden in. Onder toezicht staande instellingen worden, indien van toepassing, in hun eigen taal van de ontwerpbesluiten in kennis gesteld. Vervolgens dient het JST het commentaar te beoordelen en met de toezichthouder in de lidstaat van herkomst afspraken te maken over de beoordeling van het commentaar en de wijzigingen in het gezamenlijke ontwerpbesluit. Daartoe neemt het deel aan de collegevergaderingen die door de toezichthouder van de lidstaat van herkomst worden gehouden.

Als over het definitieve gezamenlijke besluit overeenstemming is bereikt, stuurt het JST dit ter goedkeuring naar de Raad van Toezicht en vervolgens naar de Raad van Bestuur ter vaststelling volgens de geen-bezwaarprocedure. Na vaststelling communiceert de ECB het definitieve ECB-uitvoeringsbesluit aan de kredietinstelling en laat zij de toezichthouder van de lidstaat van herkomst weten akkoord te zijn met het gezamenlijke besluit. De toezichthouder van de lidstaat van herkomst informeert de moederinstelling van het gezamenlijke besluit.

4.7

Doorlopende monitoring van interne modellen

CRD, artikel 101

GTM-v, artikel 16

Gids voor inspecties ter plaatse en onderzoeken van interne modellen

De doorlopende monitoring van modellen vindt plaats om te verifiëren in hoeverre een kredietinstelling voldoet aan de regelgevende voorschriften voor de interne modellen die zij gebruikt bij de berekening van de minimale kapitaalvereisten conform de CRR. Deze vereisten omvatten vereisten aangaande de risicogevoeligheid van modellen, hun validering, het beheer van modelrisico's, aanpassingen aan modellen, de processen rond de modellen en de benchmarking van modellen. De ECB dient regelmatig te beoordelen of een kredietinstelling goed ontwikkelde en actuele technieken voor interne modellen hanteert. De informatie uit de doorlopende monitoring van interne modellen wordt meegenomen in de doorlopende beoordeling van de instelling en vormt een kernelement van het SREP-besluit.

De doorlopende monitoring van modellen draagt ertoe bij dat wordt voldaan aan de vereisten van artikel 101 van de CRD, dat bevoegde autoriteiten voorschrijft regelmatig, doch ten minste om de drie jaar, te toetsen of instellingen zich houden aan de vereisten voor interne modellen. Aan de vereisten van artikel 101 van de CRD wordt voldaan middels een combinatie van:

- doorlopende monitoring van modellen, voornamelijk aan de hand van off-site toetsingen, met inbegrip van speciaal overleg met de onder toezicht staande instelling;

- interne-modellenonderzoeken, die meestal neerkomen op een inspectie ter plaatse.

Als uit toetsing in het kader van de doorlopende monitoring knelpunten naar voren komen, is er waarschijnlijk een nader onderzoek van de interne modellen nodig om voldoende bewijs te verzamelen voor het opleggen van toezichtsmaatregelen (zoals bedoeld in artikel 16 van de GTM-verordening). In laatste instantie kunnen in de gevallen waarin de relevante wetgeving voorziet, handhavings- en sanctiebevoegdheden worden uitgeoefend.

Evaluaties op grond van de doorlopende monitoring van interne modellen moeten op ten minste het hoogste consolidatieniveau van de groep binnen het SSM plaatsvinden. Bij een groepsentiteit met een goedgekeurd model waarvan de toezichthouder van de lidstaat van herkomst zich buiten de EU bevindt, wordt de dialoog met deze toezichthouder gezocht om de doorlopende monitoring van het model te verbeteren.

De doorlopende monitoring van interne modellen is een permanente wettelijke verplichting (ex artikel 101 van de CRD). Er hoeven over het algemeen geen triggers geactiveerd te worden om toetsingen op grond van doorlopende monitoring te rechtvaardigen.

De doorlopende monitoring van interne modellen kent vele onderdelen en de evaluaties kunnen met een voor elk onderdeel passende frequentie worden gehouden.

De doorlopende monitoring van interne modellen dient ten minste elk jaar het volgende te omvatten:

- een beoordeling van de naleving, door de kredietinstelling, van zowel de wettelijke vereisten, toezichtsvoorwaarden, limieten, verplichtingen (bv. corrigerende maatregelen) die in ECB-besluiten tot goedkeuring van modellen zijn opgelegd, als van de implementatieplannen en andere toezichtsmaatregelen ten aanzien van het model die aan de instelling zijn opgelegd;
- indien van toepassing, analyses van back-testresultaten en tijdreeksen bij instellingen die gemachtigd zijn interne modellen te gebruiken om hun eigenvermogenvereisten voor marktrisico te berekenen (artikel 368, lid 1, onder f), en 369 van de CRR);
- een analyse van de door de instelling gehanteerde modelvalideringen;
- indien van toepassing, een beoordeling van de uitkomsten van de jaarlijkse benchmarkprocedure (artikel 78 van de CRD);
- een beoordeling van niet-materiële wijzigingen en uitbreidingen van modellen;
- indien van toepassing, een beoordeling van andere interne rapporten van de instelling over het interne model.

Ten minste één bezoek ter plaatse of één toezichtsbijeenkomst per instelling per jaar maakt deel uit van de doorlopende monitoring. Op de agenda voor deze bijeenkomst staan, onder andere, de toetsing van het bewijs dat de bestaande interne modellen, gezien de recente bedrijfsstrategie van de instelling, nog steeds geschikt zijn voor hun doel, plannen voor wijziging van de modellen in de toekomst en andere lopende projecten binnen de instelling die van belang zijn voor de interne modellering van de verschillende risicocategorieën.

4.8 Uitvoering van inspecties ter plaatse

Gids voor inspecties ter plaatse en onderzoeken van interne modellen

Zie de [Gids voor inspecties ter plaatse en onderzoeken van interne modellen](#).

4.9 Beoordeling van ad-hocverzoeken, kennisgevingen en aanvragen

In deze paragraaf worden de procedures beschreven via welke een toezichtsautoriteit aan een kredietinstelling op verzoek bepaalde toestemmingen kan verlenen. De kredietinstelling dient alle relevante informatie aan te leveren. Verzoeken moeten voldoen aan de toezichtsvereisten als bedoeld in de relevante wetgeving (d.w.z. EU-wetten of de nationale omzetting daarvan).

4.9.1 Kapitaalinstrumenten

Uitgifte van CET1-instrumenten

CRR, artikel 26, lid 3, en 27 tot en met 29

RTS betreffende eigenvermogensvereisten voor instellingen (EU/214/2014)

Onder toezicht staande instellingen mogen kapitaalinstrumenten uitsluitend als CET1-instrumenten classificeren als de bevoegde autoriteit daarvoor toestemming heeft gegeven. Op verzoek van een belangrijke instelling wordt er een individueel ECB-besluit vastgesteld dat ofwel een (voorwaardelijke) toestemming ofwel een afwijzing behelst.

Nadat de belangrijke instelling alle relevante documentatie heeft aangeleverd controleert het JST of deze overeenkomt met de relevante regelgeving. Als alle relevante informatie is ontvangen, stuurt het JST een bevestiging naar de SI dat de aangeleverde informatie volledig is. Zo nodig wordt om aanvullende informatie gevraagd. Het JST beoordeelt vervolgens of aan de geldende regels is voldaan en stelt vast of het kapitaalinstrument is opgenomen in de door de EBA gepubliceerde lijst met CET1-instrumenten. Als het instrument niet in deze openbare EBA-lijst voorkomt, informeert het JST, alvorens een voorstel voor een besluit aan de Raad van Toezicht voor te leggen, de afdeling Toezichtsbeleid, die eventueel de EBA hierover raadpleegt.

Op voorstel van het JST wordt er een besluit vastgesteld.

CRR, artikel 26, lid 2

RTS betreffende
eigenvermogensvereisten voor
instellingen (EU/241/2014)

Besluit van de ECB betreffende
de voorwaarden krachtens
welke kredietinstellingen
tussentijdse of
eindejaarsresultaten mogen
opnemen in het tier 1-
kernkapitaal (ECB/2015/4)

Opname van tussentijdse en eindejaarsresultaten in tier 1-kernkapitaal

De ECB kan toestemming geven voor de opname van tussentijdse of eindejaarsresultaten in het tier 1-kernkapitaal (CET1) voordat de onder toezicht staande entiteit het definitieve resultaat met een officieel besluit heeft vastgesteld. Daartoe dient de onder toezicht staande entiteit met behulp van het daarvoor bestemde template een officiële aanvraag in waarin zij de informatie verstrekt die staat vermeld in de bijlage bij het ECB-besluit betreffende de voorwaarden krachtens welke kredietinstellingen tussentijdse of eindejaarsresultaten mogen opnemen in het tier 1-kernkapitaal. Het JST beoordeelt of de aanvraag voldoet aan de vereisten uit het ECB-besluit. Zo ja, dan stuurt het JST de instelling bericht dat de aanvraag is ingewilligd.

Als niet aan de voorwaarden voor toepassing van het ECB-besluit is voldaan, of als de instelling een aanvraag indient voor een geval waarop het ECB-besluit niet van toepassing is, beoordeelt het JST het betreffende verzoek om toestemming voor opname van de tussentijdse of eindejaarsresultaten in het CET1-kapitaal volgens de standaard besluitvormingsprocedure.

CRR, artikel 77 en 78

RTS betreffende
eigenvermogensvereisten voor
instellingen (EU/241/2014),
artikel 27-32

Vermindering van eigenvermogeninstrumenten

Op verzoek van een onder toezicht staande entiteit kan de ECB een verlaging van het eigen vermogen goedkeuren. Het JST stelt allereerst vast of de instelling de relevante documentatie, zoals bedoeld in de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 241/2014 van de Commissie, volledig heeft aangeleverd. Het JST kan besluiten dat informatie die nodig is voor het beoordelen van het goedkeuringsverzoek en die al bij het JST bekend is, niet aangeleverd hoeft te worden. De ECB neemt een goedkeurend of afwijzend besluit over het verzoek het eigen vermogen te mogen verlagen en stelt de instelling hiervan in kennis.

Na ontvangst van de eerste toezichtsrapportage nadat de goedkeuring is verleend, controleert het JST of het bedrag aan in aanmerking komend eigen vermogen waarvoor goedkeuring is verleend, volledig is afgetrokken van de desbetreffende categorie gerapporteerd eigen vermogen (volgens COREP).

CRR, overweging 75 en artikel
52-55, 63 en 65

RTS betreffende
eigenvermogensvereisten voor
instellingen (EU/241/2014)

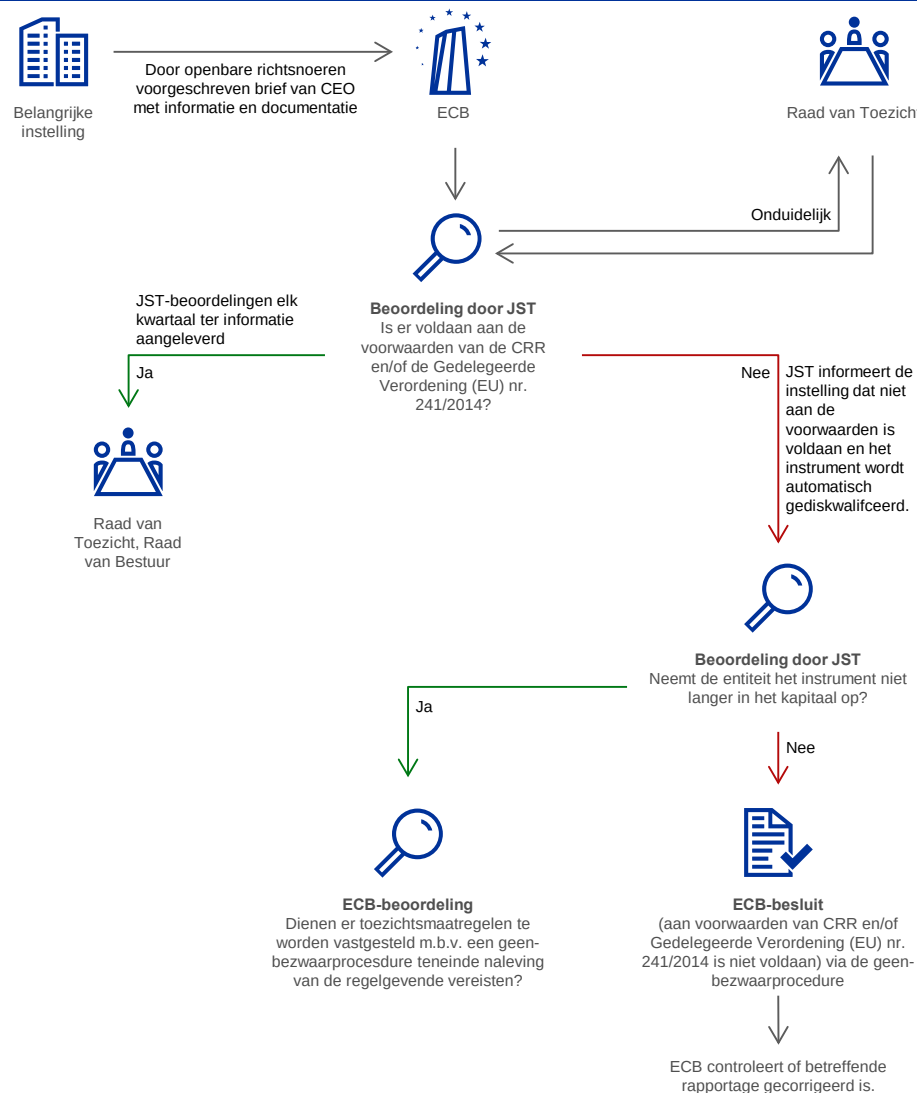
Ex-post-beoordeling van AT1- en T2-instrumenten

De CRR voorziet niet in verplichte toestemming vooraf voor aanvullende tier 1- (AT1) en tier 2-instrumenten (T2). Dat laat eventuele vereisten ten aanzien van het in aanmerking nemen als AT1- of T2-instrumenten krachtens toepasselijke nationale wetgeving echter onverlet. Indien de nationale wetgeving voorafgaande goedkeuring vereist, is de ECB bevoegd om deze goedkeuring aan de onder toezicht staande entiteiten te verlenen. De ECB heeft een toetsing achteraf uitgevoerd van AT1 en T2-instrumenten. De details daarvan zijn te vinden in de [Openbare leidraad voor de](#)

beoordeling van de aanmerking van kapitaalinstrumenten als aanvullend tier 1- en tier 2-instrumenten.

Figuur 18

Besluitvorming inzake de ex-post-beoordeling van AT1- en T2-instrumenten

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Zodra een kapitaalinstrument op individuele, gesubconsolideerde of geconsolideerde basis is opgenomen in het AT1- of T2-kapitaal van een entiteit, wordt de SI geacht een brief aan de ECB te sturen. Deze dient alle relevante informatie te bevatten, waaronder een zelfbeoordeling van de relevante voorwaarden uit de CRR en de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 241/2014 van de Commissie, en vergezeld te gaan van ondersteunende documentatie. Het JST beoordeelt binnen zes maanden na ontvangst van de volledige relevante informatie of een in het AT1- of T2-kapitaal van een instelling opgenomen kapitaalinstrument aan de regels voldoet en, als het een op de markt uitgegeven instrument betreft, stuurt het die beoordeling en de relevante informatie naar de EBA voor peerreview. Het JST mag om alle nadere

informatie verzoeken die het voor de ex-post-beoordeling van het AT1- of T2-instrument relevant acht.

Als aan de voorwaarden is voldaan, neemt het JST sommige relevante gegevens over het instrument op in een lijst die elk kwartaal ter informatie aan de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur moet worden gestuurd, zie **Figuur 18**. Als niet aan de voorwaarden is voldaan, stelt het JST de instelling hiervan in kennis en wordt het instrument automatisch gediskwalificeerd, zonder dat daarover een toezichtsbesluit uitgevaardigd hoeft te worden. Als de bank de COREP niet wenst aan te passen, is er een ECB-besluit nodig. Als de instelling na een dialoog met de toezichthouder de diskwalificatie naast zich neerlegt, stelt het JST een ontwerpbesluit op waarin wordt uiteengezet wat de mogelijke gevolgen zijn als de instelling de voorwaarden naast zich neer blijft leggen.

Als uit de beoordeling van het JST niet eenduidig blijkt of aan de voorwaarden van de CRR en de Gedelegeerde Verordening is voldaan, wordt de zaak ter bespreking voorgelegd aan de Raad van Toezicht, waarna eventueel een toezichtsbesluit genomen moet worden.

4.9.2

Ontheffingen van kapitaal- en liquiditeitsvereisten

CRR, artikel 7 en 8

Verordening van de ECB betreffende de wijze waarop gebruik wordt gemaakt van de keuzemogelijkheden en manoeuvreerruimte die het Unierecht biedt (ECB/2016/4)

De ECB is bevoegd ontheffing te verlenen van inachtneming van de prudentiële vereisten als bedoeld in deel twee tot en met vijf en deel acht van de CRR. De ECB is tevens bevoegd om een instelling en het geheel of een deel van haar dochterondernemingen ontheffing te verlenen van inachtneming van de liquiditeitsvereisten als bedoeld in deel zes van de CRR en hen voor het toezicht als één liquiditeitssubgroep te behandelen als aan de in de regelgeving gestelde voorwaarden is voldaan. Op verzoek van de onder toezicht staande entiteit wordt een individueel toezichtsbesluit van de ECB vastgesteld waarbij de ontheffing wordt verleend dan wel geweigerd.

De onder toezicht staande instelling moet voor de ontheffingsaanvraag een officieel formulier gebruiken en alle ondersteunende documentatie meeleveren, zoals beschreven in de [Gids van de ECB inzake de keuzemogelijkheden en manoeuvreerruimte die het Unierecht biedt](#). Om te beginnen controleert het JST of de ontheffingsaanvraag betrekking heeft op de relevante wetgeving en of alle in de ECB-Gids bedoelde relevante informatie en ondersteunende documenten zijn meegestuurd. Als het JST alle relevante informatie heeft ontvangen, stuurt het de onder toezicht staande entiteit een bevestiging dat de ingeleverde documentatie toereikend is. Zo nodig wordt om aanvullende informatie gevraagd.

Het JST beoordeelt dan of aan de relevante criteria, zoals vastgelegd in de CRR en nader uitgewerkt in de (niet-bindende) ECB-Gids, is voldaan. De horizontale en specialistische expertisefdelingen van de ECB bieden ondersteuning bij complexe gevallen. In het definitieve besluit kunnen aanvullende voorwaarden worden gesteld aan goedkeuring van de ontheffing.

4.9.3

Financiële steun binnen de groep

BRRD, artikel 19, 20 en 22 tot en met 25

Ontwerp-RTS van de EBA inzake de voorwaarden voor financiële steun binnen de groep (EBA/RTS/2015/08)

EBA-richtsnoeren ter specificatie van de voorwaarden voor de financiële steun binnen de groep (EBA/GL/2015/17)

Voor een overeenkomst tot het verlenen van financiële steun binnen de groep dient een belangrijke instelling vooraf toestemming van de ECB te verkrijgen. Of de ECB de beoogde overeenkomst toestaat of verbiedt, hangt ervan af of deze voldoet aan de in de BRRD gestelde voorwaarden, zoals die zijn uitgewerkt in de technische reguleringsnormen (Regulatory Technical Standards – RTS) en richtsnoeren van de EBA.

Alvorens in het kader van een overeenkomst tot financiële steun binnen een groep steun te verlenen, moet het leidinggevend orgaan van een groepsentiteit die van plan is financiële steun te verlenen, de ECB en de EBA hierover informeren en een gemotiveerd besluit en details van de voorgenenomen financiële steun overleggen, inclusief een kopie van de overeenkomst in kwestie. Het JST beoordeelt in hoeverre de voorgestelde overeenkomst aan bovengenoemde regelgeving voldoet en met name of het verlenen van financiële steun de handhaving of het herstel van de financiële stabiliteit van de groep beoogt. Het JST stuurt de aanvraag door naar de bevoegde autoriteiten van alle niet-SSM-dochterondernemingen die partij bij de overeenkomst moeten worden teneinde tot een gezamenlijk besluit te komen. Verder stelt het JST de SRB op de hoogte door deze de geautoriseerde financiële afspraken binnen de groep en eventuele wijzigingen daarop toe te sturen, zodat de effecten op de afwikkelbaarheid van de groep beoordeeld kunnen worden.

Vervolgens wordt het definitieve besluit vastgesteld.

4.9.4

Monitoring van risico-overdracht bij securitisaties

CRR, artikel 243, 244, 245 en 248

CRD, artikel 98, lid 3

EBA-richtsnoeren inzake de overdracht van een aanzienlijk deel van het kredietrisico (EBA/GL/2014/05)

EBA-richtsnoeren inzake stilzwijgende steun voor securitisatietransacties (EBA/GL/2016/08)

In de CRR worden de voorwaarden beschreven waaronder de overdracht van een aanzienlijk deel van het kredietrisico ('significant risk transfer' – SRT) door een initiërende instelling in aanmerking moet worden genomen. De inaanmerkingneming wordt nader uitgewerkt in de EBA-richtsnoeren inzake de overdracht van een aanzienlijk deel van het kredietrisico.

Initiërende instellingen die het proces tot structurering van een securitisatietransactie hebben gestart, of overwegen dit te doen, met het voornemen om hetzij:

- een SRT in aanmerking te nemen overeenkomstig artikel 243, lid 2, of artikel 244, lid 2, van de CRR; of
- toestemming te vragen overeenkomstig artikel 243, lid 4, of artikel 244, lid 4, van de CRR;

dienen de ECB ten minste drie maanden voor de verwachte afsluitingsdatum van de transactie van hun voornemen in kennis te stellen, overeenkomstig de [Openbare leidraad voor de inaanmerkingneming van de overdracht van een aanzienlijk deel van het kredietrisico](#) van de ECB. Initiërende instellingen dienen verder uiterlijk vijftien dagen na de transactiedatum de definitieve versie van de documentatie over te leggen.

Het JST beoordeelt de transactie en het aan derden overgedragen kredietrisico op grond van de door de instelling aangeleverde documentatie. Het JST kan de instelling ook vragen andere informatie te verstrekken die noodzakelijk is om de transactie te beoordelen, bijvoorbeeld de specifieke kenmerken van een individuele transactie.

Aangezien gedurende de gehele looptijd van de securitisatietransactie steeds aan de voorwaarden voor SRT moet worden voldaan, zal de ECB de securitisatietransacties waarvoor initiërende instellingen ter bepaling van hun kapitaalvereisten een SRT toepassen, ook doorlopend toetsen. In gevallen waarin initiërende instellingen de in artikel 243, lid 2, of 244, lid 2, van de CRR bedoelde kwantitatieve toetsen gebruiken om een SRT aan te tonen, hoeft de ECB slechts dan een individueel besluit te nemen wanneer de securitisatie niet langer aan de voorwaarden voor de SRT voldoet. Een initiërende instelling die toestemming vraagt op grond van artikel 243, lid 4, of artikel 244, lid 4, van de CRR, neemt een SRT pas in aanmerking als de ECB een individueel besluit daartoe heeft genomen.

artikel 248, lid 1, van de CRR behelst een algeheel verbod op stilzwijgende steun aan securitisaties, dat van toepassing is op een initiërende instelling die gebruikgemaakt heeft van artikel 245, lid 1 en 2, van de CRR of instrumenten uit haar handelsportefeuille verkocht heeft met als gevolg dat niet meer van haar wordt verlangd dat ze eigen vermogen aanhoudt voor de risico's van deze instrumenten, en op als sponsor optredende instellingen.

In de EBA-richtsnoeren inzake stilzwijgende steun voor securitisatietransacties wordt beschreven welke transacties de grenzen van de contractuele verplichtingen van een als sponsor of als initiator optredende instelling overschrijden. Deze transacties moeten door belangrijke instellingen worden gemeld bij de ECB, overeenkomstig de [Openbare leidraad van de ECB betreffende informatie over transacties die de grenzen overschrijden van de contractuele verplichtingen van een als sponsor optredende instelling of een als initiator optredende instelling krachtens artikel 248, lid 1, van Verordening \(EU\) Nr. 575/2013](#).

Op grond van de van SI's ontvangen kennisgevingen zal het JST:

- als de instelling verklaart dat er sprake is van stilzwijgende steun, controleren of de instelling voor de gesecuritiseerde risicoposities ten minste evenveel eigen vermogen aanhoudt als wanneer die posities niet gesecuritiseerd waren (artikel 248, lid 3, van de CRR);
- als de instelling verklaart dat er geen sprake is van stilzwijgende steun, controleren of de opgave van de instelling klopt en als er afwijkingen worden gevonden, een ontwerptoezichtsbesluit opstellen.

Bovendien kan de ECB, als de instelling meer dan eens stilzwijgende steun heeft verleend, aanvullende maatregelen nemen als bedoeld in artikel 98, lid 3, van de CRD, zoals een verbod op SRT in de toekomst.

4.9.5 Overige officiële verzoeken om toestemming en kennisgevingen

Buiten de hierboven beschreven officiële verzoeken om toestemming en kennisgevingen schrijven de CRR en de CRD ook in enkele andere gevallen voor dat een aanvraag of kennisgeving van een kredietinstelling een besluit of reactie van de ECB vereist. Daar komt bij dat officiële verzoeken om toestemming en kennisgevingen soms alleen door het nationaal recht worden voorgeschreven. Zij vergen een besluit of een reactie van de ECB wanneer zij onder de taken van de ECB vallen en in dienst staan van een toezichtsfunctie krachtens het EU-recht. De JST's zijn doorgaans belast met de uitvoering van de gehele procedure.

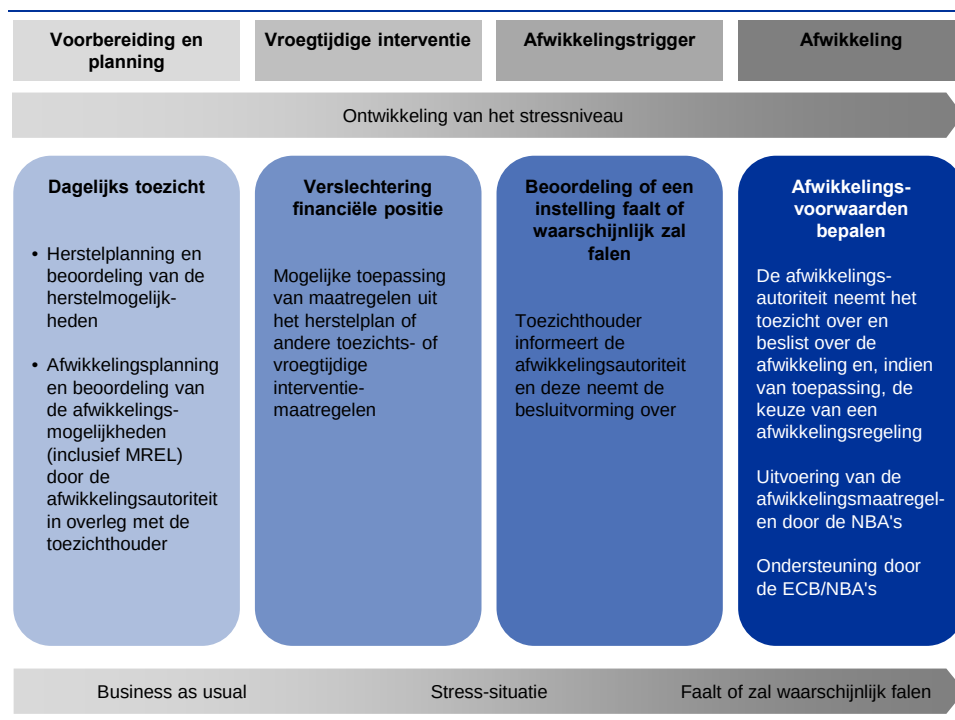
Op verzoek van een SI beoordeelt het JST of het verzoek om toestemming betrekking heeft op de relevante wetgeving en of alle noodzakelijke informatie en documenten zijn bijgevoegd. Zo nodig wordt de instelling om nadere informatie gevraagd. Vervolgens beoordeelt het JST of aan de relevante criteria, die zijn vastgelegd in de CRR, de GTM-v, de GTM-kv en het nationaal recht, is voldaan. De horizontale en specialistische expertisefuncties van de ECB bieden ondersteuning bij complexe gevallen. In het definitieve besluit kunnen aan de inwilliging van het verzoek om toestemming voorwaarden worden gesteld en/of verplichtingen worden verbonden.

4.10 Crisispreventie en -management

Het ECB-kader voor het voorkómen en beheersen van crises voorziet in tijdige en doeltreffende maatregelen en in een toereikende informatievoorziening voor en tijdens een crisis. Het kader maakt bovendien opportune besluitvorming in crisissituaties en tijdens de eventuele afwikkeling van bankgroepen mogelijk. Het kader voor crisismanagement bestaat uit verschillende fasen, afhankelijk van de specifieke situatie van de kredietinstelling. Het kader is breed van opzet en varieert van gedegen voorbereiding op crises bij het lopende toezicht tot betrokkenheid bij de besluitvorming over het faillissement van banken. De rol van de ECB bij het managen van crises bij LSI's wordt beschreven in paragraaf 5.4.

Figuur 19

Kader voor crisispreventie en -management

Bron: ECB-Bankentoezicht.

4.10.1 Verantwoordelijkheden van de JST's

De JST's zijn verantwoordelijk voor de preventie en beheersing van crises in verschillende fasen. Ze werken daarbij nauw samen met de afdeling Crisisbeheer. In hoeverre de afdeling Crisisbeheer bij crisispreventie en -management wordt betrokken, hangt van de situatie van de instelling af.

Deze afdeling verleent gedurende het gehele proces deskundige ondersteuning aan de JST's en deelt onder andere haar kennis over de in het toepasselijk juridisch kader vastgelegde processen, de beoordeling en operationalisering van herstelplannen en de consultatie over onderwerpen die met afwikkeling verband houden. In de paragrafen hieronder worden de verschillende fasen van de crisispreventie en het crisismanagement beschreven.

4.10.2 Herstel en afwikkeling voorbereiden

GTM-v, artikel 3-5, 9, 13, 16, 18 en 30

BRRD, artikel 5-9, 10-18, 27-30 en 32

CRD, artikel 74 en 104

EBA-richtsnoeren inzake triggers voor het gebruik van vroegtijdige-interventiemaatregelen (EBA/GL/2015/03)

EBA-richtsnoeren ter specificatie van de voorwaarden voor de financiële steun binnen de groep (EBA/GL/2015/17)

MoU tussen de SRB en de ECB inzake samenwerking en uitwisseling

Herstelplanning

Wanneer instellingen normaal functioneren, behoort het tot de taken van de ECB die de JST's binnen het crisismanagementkader uitvoeren, dat zij erop toezien dat de SI's gedetailleerde herstelplannen opstellen, deze ten minste eenmaal per jaar actualiseren en ze voorleggen voor analyse en toetsing, met name van de geloofwaardigheid en haalbaarheid van de beschikbare herstel mogelijkheden. Als de ECB materiële tekortkomingen bij of belemmeringen voor de uitvoering van het herstelplan vaststelt, is zij gerechtigd om van een onder toezicht staande entiteit te eisen dat deze binnen een kort tijdsbestek van maximaal drie maanden een herzien herstelplan indient. Als het herziene plan de materiële tekortkomingen of belemmeringen niet wegneemt, mag de ECB van de instelling eisen dat deze er specifieke wijzigingen in doorvoert. Als de wijzigingen in het plan onvoldoende zijn om de tekortkomingen of belemmeringen te verhelpen, kan de ECB de instelling vragen wijzigingen in haar bedrijfsactiviteiten voor te stellen die haar beter in staat zouden stellen zich van een crisis te herstellen.

In het kader van het lopende toezicht en met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel houdt het JST de status van de onder toezicht staande entiteit voortdurend in het oog en controleert het of de financiële situatie van de instelling bij de overgang van een gewone naar een crisissituatie sterk verslechtert. De afdeling Crisisbeheer verleent de JST's deskundige ondersteuning bij de beoordeling van de herstelplannen en bij vervolgmaatregelen, bijvoorbeeld door richtsnoeren op te stellen over horizontale onderwerpen, te zorgen voor consistente feedback aan instellingen en benchmarks uit te voeren.

Raadplegingen over afwikkeling

BRRD, artikel 15

Samen met de Afdeling Crisisbeheer spelen de JST's een adviserende rol bij het opstellen van afwikkelingsplannen en de door de SRB uitgevoerde beoordeling van de afwikkelbaarheid. De ECB wordt door de SRB officieel geraadpleegd over ontwerpafwikkelingsplannen en de JST's verlenen ook ondersteuning door relevante informatie te verstrekken voor deze plannen en voor de beoordeling van de afwikkelbaarheid door de SRB. Ook vinden er informele uitwisselingen tussen de ECB en de SRB plaats, bijvoorbeeld binnen de afwikkelingscolleges, waarin de ECB eveneens zitting heeft. Bovendien vormt de beoordeling van de JST's de basis van het antwoord van de ECB op de raadpleging door de SRB over het voorstel voor de vooraf te betalen bijdragen die SI's jaarlijks in het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (Single Resolution Fund – SRF) moeten storten.

4.10.3 Vaststelling van een verslechtering van de financiële positie

Verslechtering van de financiële situatie

Wanneer er een verslechtering van de financiële situatie wordt vastgesteld, reageert het JST daarop door de passende toezichtsmaatregelen te bepalen en de toezichtswerkzaamheden bij de instelling te intensiveren (het voert nadere, gerichte analyses uit, geeft opdracht tot inspecties ter plaatse, doet meer verzoeken om informatie en data enzovoort). Vooral wanneer het JST de financiële situatie van een onder toezicht staande instelling in korte tijd of in een geleidelijke maar duidelijke ontwikkeling materieel ziet verslechteren, wordt de samenwerking tussen het JST en de afdeling Crisisbeheer geïntensiveerd. De NBA's zijn hier via het JST bij betrokken.

Met inachtneming van de toepasselijke wetten en interinstitutionele regelingen, zoals het MoU tussen de ECB en de SRB, informeert de afdeling Crisisbeheer, in samenwerking met het JST, de SRB over de materiële verslechtering van de financiële situatie van de betreffende onder toezicht staande instelling/groep en wisselt zij kennis en ideeën uit met de SRB.

Voor het bijeenbrengen van minimale, voor crisissituaties relevante informatie over de liquiditeit kan een speciale liquiditeitsmonitoringtemplate worden gebruikt. Deze template wordt eenmaal per jaar bij instellingen getoetst en gedeeld met de SRB.

Noodzaak tot vroegtijdige interventie

De samenwerking en de informatie-uitwisseling tussen het JST en de afdeling Crisisbeheer worden geïntensiveerd als het JST constateert dat de financiële situatie zich blijft verslechteren en er vroegtijdige interventie moet worden overwogen. De samenwerking met de SRB wordt opgeschaald conform het MoU. Het JST werkt nauw samen met de afdeling Crisisbeheer om het interne afwikkelingsteam (Internal Resolution Team – IRT) te voorzien van alle informatie die het IAT nodig acht om het afwikkelingsplan te actualiseren en de eventuele afwikkeling van de instelling voor te bereiden. Als het een onder toezicht staande instelling betreft met vestigingen in niet tot het eurogebied behorende lidstaten of derde landen, wordt er gezorgd voor uitwisseling met toezichtscolleges of worden vergelijkbare regelingen getroffen.

Vaststelling dat een instelling faalt of waarschijnlijk zal falen

Wanneer het JST vaststelt dat een instelling faalt of waarschijnlijk zal falen, stellen het JST en de afdeling Crisisbeheer de vorming van een instellingsspecifieke crisismanagementgroep voor die als coördinatieplatform dienst doet. De groep wordt bijeengeroepen door de Voorzitter en Vicevoorzitter van de Raad van Toezicht van de ECB.

BRRD, artikel 27
SRM-v, artikel 13 en 20

De ECB raadpleegt van tevoren de SRB wanneer zij het nodig acht het (waarschijnlijke) falen van een instelling vast te stellen.

In het geval van een systeemcrisis wordt er op hoog niveau een monitorgroep opgezet om liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen die zich mogelijk tegelijkertijd bij meerdere belangrijke en minder belangrijke instellingen voordoen, te identificeren en te monitoren.

De afstemming met de autoriteiten van de lidstaat van ontvangst wordt geregeld via uitwisseling met het toezichtscollege of vergelijkbare regelingen. De vaststelling dat een instelling faalt of waarschijnlijk zal falen, wordt aan de SRB meegedeeld, en tevens zo snel mogelijk aan de bevoegde en afwikkelingsautoriteiten van de lidstaat van ontvangst, de bevoegde ministeries, centrale banken en het/de depositogarantiestelsel(s), overeenkomstig het wettelijk kader.

Afwikkeling

De belangrijkste besluiten bij een afwikkeling worden genomen door de afwikkelingsautoriteiten, d.w.z. de SRB en de nationale afwikkelingsautoriteiten (NAA's). De ECB (d.w.z. de JST's en de afdeling Crisisbeheer) spelen hierbij vooral een adviserende rol. Nadat is vastgesteld dat een instelling faalt of waarschijnlijk zal falen, coördineert de crisismanagementgroep binnen het SSM de adviesverlening aan de SRB/NAA's in de afwikkelingsfase alsmede de noodzakelijke vervolgmaatregelen, zoals de eventuele vergunning voor een overbruggingsbank of de eventuele intrekking van de vergunning van het resterende deel van de instelling. Het JST kan aanvullend advies geven over de potentiële gevolgen van de verschillende afwikkelingsmogelijkheden voor het bedrijfsmodel. De afdeling Crisisbeheer coördineert de samenwerking met de SRB en de NAA's.

4.11 Toezichtsbevoegdheden, handhavingsmaatregelen en sancties

GTM-kv, artikel 124

Voor het uitvoeren van de taken die haar krachtens de GTM-verordening zijn opgedragen, kan de ECB besluiten problemen aan te pakken door een of meer van de onderstaande maatregelen te nemen:

1. haar toezichtsbevoegdheden gebruiken;
2. direct handhavingsmaatregelen opleggen aan onder toezicht staande instellingen of van de nationale bevoegde autoriteiten eisen dat zij hun nationale handhavingsbevoegdheden gebruiken;
3. administratieve boetes opleggen of de NBA's verzoeken een sanctieprocedure te beginnen.

4.11.1 Toezichtsbevoegdheden

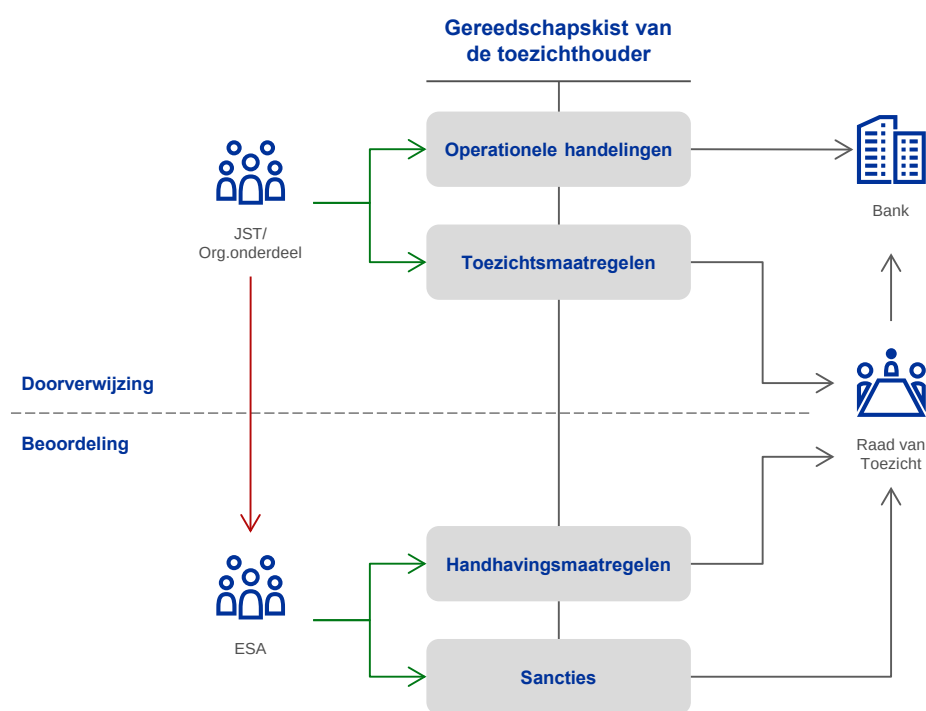
GTM-v, artikel 9, lid 1, en 16
CRD, artikel 64

Onverminderd andere aan haar verleende bevoegdheden is de ECB gerechtigd te eisen dat belangrijke instellingen, financiële holdings of gemengde financiële holdings in deelnemende lidstaten en belangrijke vestigingen van instellingen uit niet-deelnemende lidstaten vroegtijdig de noodzakelijke maatregelen nemen als: i) er inbreuk is gemaakt op toezichtsbepalingen; ii) de ECB aanwijzingen heeft dat er in de komende twaalf maanden van een dergelijke inbreuk sprake zal zijn; of iii) deugdelijk beheer en dekking van de risico's van de instelling niet gewaarborgd worden door de regelingen, strategieën, governance, bedrijfscultuur, procedures en mechanismen alsmede het eigen vermogen en de liquiditeit van de instelling.

Het doel van de toezichtsmaatregelen is alle relevante kwesties met betrekking tot de onder toezicht staande instelling te adresseren. De JST's bepalen de passende toezichtsmaatregelen en leggen die ter vaststelling voor, conform de besluitvormingsprocedure. Zij evalueren de mogelijke maatregelen op effectiviteit (rekening houdend met de mate van probleembewustzijn, de capaciteiten en de betrouwbaarheid van de bedrijfsorganen en andere relevante betrokken medewerkers), op indringendheid en op evenredigheid en kiezen de maatregel die het meest geschikt is om binnen een redelijke termijn de veiligheid en soliditeit van de instelling zeker te stellen.

Figuur 20

Taakverdeling tussen de afdeling Handhaving en Sancties en de JST's/organisatieonderdelen

Bron: ECB-Bankentoezicht.

In de GTM-verordening is een niet uitputtende lijst opgenomen met toezichtsmaatregelen die de JST's zouden kunnen nemen. Op grond van bevoegdheden krachtens het nationaal recht en ander direct toepasselijk EU-recht, in het bijzonder EU-Verordeningen, kan de ECB ook andere maatregelen nemen.

In gevallen waarin de feiten ook aanleiding geven tot de uitoefening van handhavings- of sanctiebevoegdheden, kunnen de respectieve processen parallel lopen. In uitzonderlijke omstandigheden, zoals een mogelijke crisissituatie, wordt de afdeling Crisisbeheer onverwijld op de hoogte gebracht en bij het proces betrokken.

Monitoring van toezichtsmaatregelen

GTM-v, artikel 9, lid 1, en 16

Het is de taak van de JST's om tijdig te beoordelen of onder toezicht staande instellingen zich houden aan de toezichtsmaatregelen, aanbevelingen, vereisten, besluiten en andere door de ECB opgelegde maatregelen (bv. operationele handelingen) en om tijdig te reageren als dat niet het geval is.

Deze monitoring geschiedt bijvoorbeeld na inspecties ter plaatse, vervolgbrieven, ECB-besluiten en -aanbevelingen, en omvat zowel officiële maatregelen als maatregelen uit de dagelijkse toezichtspraktijk die de toezichtsverwachtingen van de JST's ten uitvoer leggen. De monitoring van toezichtsmaatregelen maakt dat de onder toezicht staande instelling zich houdt aan het regelgevend kader en de genomen maatregelen, waardoor het risico dat de instelling faalt, afneemt.

Als een onder toezicht staande instelling zich niet aan de maatregelen houdt, worden er aanvullende maatregelen overwogen. Het scala aan mogelijke maatregelen is groot, variërend van informeel overleg met de onder toezicht staande instelling of de inzet van aanvullende bevoegdheden door de toezichthouder tot handhavingsmaatregelen en sancties.

4.11.2

Handhavingsmaatregelen

GTM-v, artikel 9

GTM-kv, artikel 25-35 en 129

Verordening van de Raad met betrekking tot de bevoegdheid van de ECB om sancties op te leggen (EG/2532/98)

Handhavingsmaatregelen zijn maatregelen die door een bevoegde autoriteit worden genomen om de desbetreffende onder toezicht staande entiteit/persoon te dwingen zich te houden aan een verordening, een nationale wet ter omzetting van een richtlijn, of een besluit, waardoor wordt zeker gesteld dat aan de in de regelgeving opgenomen of door de toezichthouder opgelegde vereisten wordt voldaan. Handhavingsmaatregelen onderscheiden zich van de toezichtsbevoegdheden die erop gericht zijn instellingen vroegtijdig de maatregelen te laten nemen die nodig zijn om relevante problemen met de prudentiële vereisten die het Unierecht stelt, aan te pakken.

De ECB kan handhavingsmaatregelen vaststellen en opleggen aan belangrijke instellingen als deze zich bij voortduring niet houden aan een verplichting uit hoofde van het toepasselijke EU-recht, waaronder begrepen toezichtsbesluiten of verordeningen van de ECB, en aan minder belangrijke instellingen als de betreffende ECB-verordeningen of -besluiten aan de LSI verplichtingen jegens de

ECB opleggen. De afdeling Handhaving en Sancties is verantwoordelijk voor handhavingsmaatregelen en stelt daarom de volledige vast te stellen ontwerpbesluiten dienaangaande op (zie paragraaf 1.3).

Handhavingsmaatregelen die de ECB direct ter beschikking staan

Dwangsommen

Onder de bevoegdheden die door de GTM-verordening aan de ECB worden verleend, kan het opleggen van een dwangsom worden beschouwd als een handhavingsmaatregel. Dwangsommen zijn niet bedoeld als straf of afschrikking van de betrokken entiteit/persoon. Ze worden opgelegd terwijl de overtreding nog gaande is, met als doel de entiteit/persoon te dwingen zich te houden aan de verplichting die niet wordt nageleefd.

Bij niet-naleving van een ECB-verordening of -besluit kan aan belangrijke instellingen een last onder dwangsom worden opgelegd, en ook aan minder belangrijke instellingen indien de desbetreffende ECB-verordeningen of -besluiten aan LSI's verplichtingen jegens de ECB opleggen. Dwangsommen dienen doeltreffend en evenredig te zijn. Een dwangsom mag maximaal 5% bedragen van de gemiddelde dagomzet per dag dat de instelling in overtreding is, gedurende een maximumtermijn van zes maanden.

Aangezien de ECB bij het vaststellen van een besluit tot het opleggen van een dwangsom, of van een besluit dat een verzoek van de toezichthouder combineert met het opleggen van een dwangsom, de standaardprocedure volgt voor het vaststellen van toezichtsmaatregelen door de ECB, heeft de onder toezicht staande instelling het recht om gehoord te worden.

Andere instrumenten die de ECB direct ter beschikking staan

Conform het toepasselijk juridisch kader heeft de ECB, uitsluitend ten behoeve van de uitvoering van haar taken, alle bevoegdheden en verplichtingen die ook de NBA's op grond van het toepasselijk EU-recht hebben. Met name is de ECB gerechtigd om, in het geval van langdurige niet-naleving van toepasselijk EU-recht, direct maatregelen te nemen die op grond van toepasselijk EU-recht ook ter beschikking staan aan de NBA's en die in het nationaal recht dat de relevante richtlijnen omzet, als handhavingsmaatregelen worden beschouwd. De CRD is een van de belangrijkste bronnen van handhavingsmaatregelen uit het toepasselijke EU-recht. Het bevel tot staking of het niet-aanvangen ('cease-and-desist order') kan, afhankelijk van de omzetting van de CRD, bijvoorbeeld ook tot deze categorie worden gerekend.

Handhavingsmaatregelen die de ECB indirect ter beschikking staan

Voor zover dit voor haar taakuitoefening nodig is, mag de ECB NBA's instrueren gebruik te maken van de handhavingsbevoegdheden die hun toekomen krachtens het nationaal recht anders dan de wetgeving ter omzetting van de toepasselijke EU-richtlijnen, en overeenkomstig de in het nationaal recht vastgestelde voorwaarden, in gevallen waarin de GTM-verordening deze bevoegdheden niet aan de ECB verleent.

4.11.3

Sancties

GTM-v, artikel 9 en 18

GTM-kv, artikel 120-137

Verordening van de Raad met betrekking tot de bevoegdheid van de ECB om sancties op te leggen (EG/2532/98)

Een sanctie is een strafmaatregel die een onder toezicht staande entiteit wordt opgelegd omdat deze zich niet aan prudentiële vereisten heeft gehouden. Het is tevens een afschrikkingsmaatregel, omdat de dreiging van een (financiële) straf en het daadwerkelijk gebruik van dit instrument onder toezicht staande entiteiten en hun managers kunnen stimuleren inbreuken op de prudentiële vereisten in de toekomst na te laten. De ECB is gerechtigd administratieve boetes op te leggen op grond van artikel 18 van de GTM-verordening.

Verdeling van sanctiebevoegdheden tussen de ECB en de NBA's

De ECB kan geldboetes opleggen aan belangrijke instellingen die inbreuk maken op direct toepasselijk EU-recht, waaronder ECB-besluiten en -verordeningen. De ECB kan voorts minder belangrijke instellingen sancties opleggen voor inbreuken op ECB-verordeningen of -besluiten die deze instellingen verplichtingen jegens de ECB opleggen.

Wat belangrijke instellingen betreft, bij door natuurlijke personen gepleegde inbreuken op nationale wetgeving ter omzetting van EU-richtlijnen, of wanneer een niet-financiële straf moet worden opgelegd, kan de ECB de NBA vragen de toepasselijke procedure te beginnen. De NBA voert de procedure uit en besluit, overeenkomstig het toepasselijk nationaal recht, welke sanctie moet worden opgelegd.

Onafhankelijke Onderzoekseenheid

Om naleving van de prudentiële regels en de daarop gebaseerde besluiten te waarborgen, heeft de ECB binnen de afdeling Handhaving en Sancties een onafhankelijke Onderzoekseenheid (Investigating Unit – IU) opgezet.

De OE heeft tot taak vermeende schendingen van direct toepasselijk EU-recht, waaronder begrepen toezichtsbesluiten en verordeningen van de ECB, door belangrijke instellingen te onderzoeken.

De OE voert officieel onderzoek uit, verleent SI's het recht gehoord te worden en stelt, wanneer het van mening is dat er een administratieve boete moet worden

opgelegd, voor de Raad van Toezicht een voorstel op voor een volledig ontwerpbesluit.

Indien op nationaal niveau sanctiemaatregelen moeten worden genomen (d.w.z. bij overtredingen van nationale wetgeving ter omzetting van EU-richtlijnen, overtredingen door natuurlijke personen, of wanneer een er niet-financiële straf moet worden opgelegd), stelt de IU een voorstel op voor een volledig ECB-ontwerpbesluit waarin de NBA wordt verzocht een procedure te starten.

Onderzoek

Als een vermeende schending naar de IU wordt verwezen, mag deze een onderzoek instellen. Daartoe mag zij de bevoegdheden uitoefenen die op grond van de GTM-verordening aan de ECB zijn toegekend, bijvoorbeeld de bevoegdheid om documenten op te vragen, boeken en administraties te bestuderen, om toelichting te vragen en inspecties ter plaatse te houden. De IU kan verder bij de onder toezicht staande entiteit en bij de NBA's om informatie vragen evenals de NBA's door middel van instructies opdracht geven de onderzoeksbevoegdheden te gebruiken die zij op grond van het nationaal recht genieten.

Op grond van de beschikbare aanwijzingen beoordeelt de IU of er een redelijk vermoeden van mogelijke schendingen bestaat. De IU sluit het dossier als zij tot de conclusie komt dat er geen sprake is van een schending of als er onvoldoende aanwijzingen zijn.

Hoorzittingen

Na afronding van het onderzoek kan de IU een sanctieprocedure instellen door een verklaring van bezwaren te richten aan de betrokken SI. De SI krijgt gelegenheid commentaar te geven op de feiten, de door de IU aangevoerde bezwaren en het beoogde boetebedrag. De IU kan de belangrijke instelling tevens uitnodigen voor een hoorzitting.

Door de ECB vastgestelde sancties

De ECB kan geldboetes opleggen van maximaal tweemaal het bedrag dat als gevolg van de schending aan winst is geboekt of aan verlies is afgewend, of maximaal 10% van de totale jaaromzet van de SI in het voorafgaande boekjaar.

De ECB laat zich bij het vaststellen van de passende hoogte van een boete leiden door het evenredigheidsbeginsel. De ECB beoordeelt de ernst van de schending en tevens eventuele verzwarende of verzachtende omstandigheden (bv. de duur van de schending, de mate van verantwoordelijkheid, de bereidheid tot medewerking, de herstelmaatregelen die de SI heeft genomen en eventuele eerdere schendingen). De opgelegde straffen moeten doeltreffend en evenredig zijn en ontmoedigend werken.

Publicatie

Door de ECB opgelegde administratieve boetes worden gepubliceerd op de website van ECB-Bankentoezicht. De publicatie kan echter worden geanonimiseerd of uitgesteld als: i) de publicatie van persoonsgegevens onevenredig wordt geacht; ii) publicatie de stabiliteit van de financiële markten of een lopend strafrechtelijk onderzoek zou kunnen schaden; en iii) publicatie onevenredig veel schade zou toebrengen aan de betrokken instellingen en/of personen.

4.11.4 Meldingssysteem voor schendingen

GTM-v, artikel 23
GTM-kv, artikel 36-38

De ECB heeft een systeem opgezet voor het melden van schendingen ("klokkenluidersmechanisme") waarmee iedereen die te goeder trouw redelijke grond heeft om aan te nemen dat een schending van het toepasselijke EU-recht is gepleegd door een onder toezicht staande entiteit of een bevoegde autoriteit, deze bij de ECB kan melden. De melding wordt als "beschermde melding" behandeld, wat wil zeggen dat alle persoonsgegevens van zowel de melder als de beschuldigde worden beschermd overeenkomstig de toepasselijke normen voor vertrouwelijkheid en gegevensbescherming die zijn vastgelegd in Verordening (EG) Nr. 45/2001. De identiteit van een persoon die een beschermde melding heeft gedaan, wordt zonder diens uitdrukkelijke toestemming niet openbaar gemaakt, tenzij op gerechtelijk bevel in het kader van nader onderzoek of de daaropvolgende rechtsgang.

Melding maken van een schending

Het SSM kent verschillende manieren waarop een klokkenluider een melding kan insturen:

1. Eén methode is via een webformulier op de website van ECB-Bankentoezicht, dat de melding direct naar de afdeling Handhaving en Sancties stuurt. Behalve via dit speciale kanaal kunnen vermeende schendingen ook op andere manieren bij de ECB worden gemeld (bijvoorbeeld in een brief).
2. De NBA's beschikken eveneens over mechanismen voor de ontvangst van klokkenluidersmeldingen van vermeende schendingen.

De ECB is verantwoordelijk voor de meldingen over belangrijke instellingen met betrekking tot vermeende schendingen van toepasselijk EU-recht of nationaal recht ter omzetting van EU-richtlijnen in verband met aan de ECB toevertrouwde toezichtstaken. De ECB is ook verantwoordelijk voor de meldingen met betrekking tot minder belangrijke instellingen van vermeende schendingen van verordeningen of besluiten van de ECB voor zover die deze instellingen verplichtingen jegens de ECB opleggen.

De NBA's zijn verantwoordelijk voor meldingen van vermeende, door LSI's begane schendingen, met uitzondering van schendingen van ECB-verordeningen en -besluiten die deze instellingen verplichtingen jegens de ECB opleggen.

De ECB en de NBA's sturen elkaar de ontvangen meldingen toe, overeenkomstig hun bevoegdheden. Bij dit doorsturen wordt de identiteit van de melder geheim gehouden, tenzij de melder uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven zijn of haar identiteit bekend te maken. De ECB wisselt ook informatie uit met de NBA's over de uitkomsten van de vervolgrapporten die naar de NBA's worden gestuurd of van de NBA's worden ontvangen.

Beoordeling van de melding en vervolgmaatregelen

Voor nadere beoordeling van een melding is het nodig dat deze a) een NBA, de ECB of een onder toezicht staande entiteit en b) een vermeende schending van toepasselijk EU-recht of nationaal recht ter omzetting van EU-richtlijnen betreft.

De afdeling Handhaving en Sancties beoordeelt de meldingen die binnen de bevoegdheden van de ECB vallen en stuurt de informatie uit de melding zo nodig door naar de betrokken JST's of andere relevante organisatieonderdelen van de ECB voor vervolgmaatregelen.

4.11.5 Strafbare feiten

GTM-kv, artikel 136

Besluit van de ECB inzake de openbaarmaking van vertrouwelijke informatie binnen het kader van strafrechtelijke onderzoeken (ECB/2016/19)

Indien de ECB tijdens de uitoefening van haar taken op basis van de GTM-verordening reden heeft om te vermoeden dat er een strafbaar feit is gepleegd, verzoekt zij de betreffende NBA de zaak voor te leggen aan de bevoegde autoriteiten ten behoeve van onderzoek en mogelijk strafrechtelijke vervolging.

4.12 Beoordeling van de aanvaardbaarheid en controle van institutionele protectiestelsels

GTM-v artikel 6, lid 1 en lid 5, onder c)

CRR, artikel 113, lid 7

Richtsnoer van de ECB tot vaststelling van de beginselen voor de coördinatie van de beoordeling en de controle van IPS's die belangrijke en minder belangrijke instellingen omvatten (ECB/2016/37)

Gids van de ECB inzake de benadering ten aanzien van de erkenning van institutionele protectiestelsels voor prudentiële doeleinden

Een institutioneel protectiestelsel (IPS) wordt in de CRR gedefinieerd als een contractuele of wettelijke aansprakelijkheidsregeling waardoor de deelnemende instellingen beschermd worden en waardoor met name hun liquiditeit en solventie beschermd worden om faillissement zo nodig te voorkomen. De bevoegde autoriteiten kunnen, overeenkomstig de in de CRR vastgelegde voorwaarden, aan lidinstellingen van een IPS ontheffing van bepaalde prudentiële vereisten verlenen of bepaalde derogaties toestaan conform de [Gids van de ECB inzake de benadering ten aanzien van de erkenning van institutionele protectiestelsels voor prudentiële doeleinden](#) van de ECB. De CRR bepaalt dat de bevoegde autoriteit kredietinstellingen toestemming kan verlenen om een risicogewicht van 0% toe te kennen aan blootstellingen aan andere tegenpartijen die lid zijn van hetzelfde IPS, met uitzondering van risicoposities die aanleiding geven tot tier 1-kernkapitaal-, aanvullend tier 1- of tier 2-posten. Dit is de belangrijkste bepaling ten aanzien van de aanvaardbaarheid van een IPS voor prudentieeltoezichtsdoeleinden. De meestgebruikte criteria voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid van een IPS worden uitgewerkt in de hierboven genoemde ECB-gids.

Het komt voor dat zowel belangrijke als minder belangrijke instellingen, die onder toezicht staan van respectievelijk de ECB en de NBA's, lid zijn van hetzelfde IPS. Bij een verzoek tot preferentiële behandeling krachtens de CRR van een nieuw IPS dat bestaat uit belangrijke en minder belangrijke instellingen, moeten de ECB en de desbetreffende NBA samen beoordelen of het IPS daarvoor op grond van de CRR in aanmerking komt, en dus of de daarmee samenhangende toestemmingen en ontheffingen door de desbetreffende bevoegde autoriteit aan individuele leden van het IPS kunnen worden verleend. Om zeker te stellen dat de criteria voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid en de daarmee samenhangende verlening van ontheffingen binnen het SSM consistent worden toegepast, dienen de ECB en de NBA's die verantwoordelijk zijn voor het direct toezicht op de lidinstellingen van het IPS, hun controlewerkzaamheden te coördineren. Deze procedure is verder uitgewerkt in de eerder genoemde Gids van de ECB.

5 Toezicht op minder belangrijke instellingen

Het EU-beleid inzake het prudentieel toezicht op instellingen dient op samenhangende en doeltreffende wijze ten uitvoer te worden gelegd, zodat het *single rulebook* voor financiële dienstverlening bij alle instellingen in alle betrokken lidstaten in voldoende mate wordt toegepast, het toezicht op de instellingen van de hoogste kwaliteit is en ook niet belemmerd wordt door niet-prudentiële overwegingen. In dit verband is de ECB verantwoordelijk voor de effectieve en consistente werking van het SSM, en voor het uitoefenen van toezicht op het functioneren van het systeem op basis van de in de GTM-verordening uiteengezette verantwoordelijkheden en procedures voor de ECB en de NBA's met betrekking tot belangrijke en minder belangrijke instellingen.

Hoewel het directe toezicht op LSI's de verantwoordelijkheid van de NBA's is, is nauwe samenwerking tussen de ECB en de NBA's voor de ECB van groot belang voor de uitoefening van haar oversighttaak. De ECB werkt hierbij samen met de NBA's op grond van de in de GTM-verordening bepaalde verdeling van verantwoordelijkheden.

Om ervoor te zorgen dat de door de NBA's verrichte toezichtswerkzaamheden voldoen aan hoge toezichtsnormen, en ook om de consistentie van de resultaten van het toezicht binnen het SSM te bevorderen, heeft de ECB de verantwoordelijkheid voor het overkoepelend toezicht (oversight) gekregen. De algehele verantwoordelijkheid voor het oversight op het systeem omvat derhalve het oversight op de werkwijzen en normen die de NBA's bij het toezicht hanteren (zie paragraaf 5.1) en het oversight op de LSI's (zie paragraaf 5.2).

Wat het eerste betreft: het algehele oversight voert de ECB uit door informatie van de NBA's over hun werkwijzen en besluiten, maar ook over de financiële positie van de onder hun toezicht staande instellingen, te verzamelen en te verwerken overeenkomstig de in de GTM-verordening en de GTM-kaderverordening bedoelde procedures.

Wat het tweede betreft: de ECB voert haar oversighttaken uit met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel. Dat betekent dat bij de oversightwerkzaamheden terdege rekening wordt gehouden met het risicoprofiel van de LSI's en met de mogelijke overloopeffecten van door de NBA's aangetoonde tekortkomingen op de algehele stabiliteit van het financiële stelsel (zie paragraaf 5.3). Dit vertaalt zich in een minimale betrokkenheid bij kleine, goed geleide LSI's en/of LSI's met een geringe impact. De ECB raakt nauwer bij het toezicht betrokken naarmate de risico's en/of de mogelijke systeemeffecten van een LSI groter worden.

De samenwerking tussen de ECB en de NBA's kan met name intensiever worden wanneer i) er sprake is van LSI's met een hoog risico en/of een mogelijk groot effect op de financiële stabiliteit, ii) LSI's (een van) de significantiecriteria naderen die hen

onder direct toezicht van de ECB zouden brengen, en iii) LSI's zich in een crisissituatie bevinden, mede gezien de bevoegdheid van de ECB om besluiten vast te stellen in het kader van gezamenlijke procedures.

Het oversight op de werking van het stelsel van toezicht wordt uitgevoerd door DG MS III.

5.1 Oversight op de werkwijzen die de NBA's bij het toezicht hanteren

GTM-v, artikel 6

GTM-kv, deel VII

GTM-kv, artikel 19-21, 31, lid 1, 43, lid 4, 52, 99-100, 103 en 135

SRM-v, artikel 30, lid 2 en 7, en artikel 34, lid 1

Ten behoeve van de consistente werking van het SSM bevordert DG MS III een gemeenschappelijke toezichtscultuur binnen het SSM. De samenwerking tussen de ECB en de NBA's is daarvan een essentieel onderdeel. DG MT III onderhoudt daartoe institutionele banden met de NBA's en stimuleert de uitwisseling van personeel tussen de ECB en de NBA's en tussen de NBA's onderling. Deze banden nemen de vorm aan van multilaterale fora waarvan alle NBA's lid zijn, bilaterale bezoeken en contacten op zowel management- als technisch niveau.

Wat betreft de multilaterale fora: de contacten tussen het senior management worden ondersteund met een netwerk en conferenties op hoog niveau, als hulpmiddel voor de Raad van Toezicht bij de uitvoering van zijn taken in verband met het toezicht op LSI's. De relaties op expertniveau maken het mogelijk om in workshops en werkgroepen specifieke technische kwesties te bespreken.

De ECB bevordert doorlopende bilaterale contacten op het niveau van zowel het senior management als de technisch experts teneinde kwesties die specifiek zijn voor een bepaald land te adresseren, bijvoorbeeld via landenbezoeken, vergaderingen bij de ECB en teleconferenties.

Andere vormen van bilateraal contact zijn onder andere gezamenlijke toezichtswerkzaamheden en personeelsuitwisselingen. Om de consistente toepassing van hoge normen voor het toezicht verder te bevorderen en tevens het oversight op het stelsel te versterken, coördineert DG MS III personeelsuitwisselingen tussen de ECB en de NBA's en tussen de NBA's onderling en kan het, overeenkomstig de GTM-verordening, ook samenwerken met de NBA's bij inspecties ter plaatse (zie paragraaf 5.2 en 5.4). DG MS III stelt op grond van verzoeken van NBA's de aandachtsgebieden vast en onderneemt passende ad-hocinitiatieven. De NBA's ondernemen ook initiatieven en doen voorstellen voor samenwerking binnen het SSM bij het toezicht op LSI's.

Al deze instrumenten helpen een gemeenschappelijke toezichtscultuur te bevorderen. Verder dienen ze de ECB om kennis te vergaren over toezichtspraktijken, afzonderlijke (groepen) LSI's en LSI-sectoren, die wordt gebruikt om consistente, hoge toezichtsnormen te bevorderen. Als onderdeel van gerichte samenwerkingsinitiatieven maken ze het bovendien mogelijk de werkzaamheden van de NBA's te coördineren en te ondersteunen wanneer (het toezicht op) de LSI-sector van een land problemen ervaart.

5.2 Normontwikkeling voor toezicht op LSI's

GTM-v, artikel 3, lid 4, artikel 4, lid 3, en artikel 6

In nauwe samenwerking met de NBA's beoordeelt DG MS III de toezichtspraktijken van de NBA's met als doel de best practices in kaart te brengen. Dit kan in de vorm van inventarisaties of themaonderzoeken. Het is hierbij van belang rekening te houden met de kenmerken van de banksector, en zo nodig met het wettelijk kader, in de verschillende landen. DG MS III en de NBA's kunnen op basis van de beste toezichtspraktijken die zijn aangetroffen, gemeenschappelijke toezichtsnormen voor het toezicht op LSI's ontwikkelen. Soms zijn deze gemeenschappelijke toezichtsnormen ook van toepassing op SI's, en in dat geval is samenwerking met andere organisatieonderdelen van ECB-Bankentoezicht nodig.

Bij de ontwikkeling van gemeenschappelijke toezichtsnormen voor het toezicht op LSI's neemt DG MS III het single rulebook van de EU in aanmerking, dat onder andere de CRR, de CRD en de technische normen en richtsnoeren van de EBA omvat, en het beoordeelt of er voor de LSI's een gemeenschappelijke benadering en interpretatie moet worden ontwikkeld. Daarbij geldt in het bijzonder dat bij de ontwikkeling van gemeenschappelijke toezichtsnormen enerzijds het belang een consistente benadering van het toezicht op SI's en LSI's te bevorderen, in aanmerking wordt genomen en anderzijds de noodzaak rekening te houden met de specifieke kenmerken van LSI's. Bij de ontwikkeling van gemeenschappelijke toezichtsnormen dient men altijd in gedachten te houden dat deze overeenkomstig het nationaal recht moeten worden toegepast. Het gebruik van deze normen laat de toepassing van het toepasselijke EU- en nationaal recht onverlet.

De gemeenschappelijke toezichtsnormen kunnen, indien van toepassing en naar evenredigheid, als referentie worden gebruikt bij de vaststelling van rechtshandelingen van de ECB, overeenkomstig de GTM-verordening, die de ECB het recht geeft aan NBA's gerichte rechtshandelingen vast te stellen op grond waarvan de NBA toezichtstaken vervult en toezichtsbesluiten inzake LSI's vaststelt.

DG MS III controleert vervolgens hoe de gemeenschappelijke toezichtsnormen door de NBA's worden toegepast en verzamelt feedback van de NBA's over hun toepassing ervan. Op grond daarvan brengt DG MS III verslag uit aan de NBA's en de Raad van Toezicht. DG MS III kan bovendien vervolgmataregelen voorstellen, zoals herziening van de gemeenschappelijke toezichtsnormen of vaststelling van een (bindende) rechtshandeling van de ECB als die nog niet bestaat.

Migratie en overname van het directe toezicht

GTM-v, artikel 6, lid 4 en 7, alsmede lid 5, onder b)

GTM-kv, artikel 67-69

GTM-kv, deel IV

De status van een LSI kan in twee gevallen van minder belangrijk in belangrijk veranderen: i) na een significantiebeoordeling of ii) als de ECB het directe toezicht overneemt (zie paragraaf 3.2). Ad i) In gevallen waarin de ECB, na hetzij de reguliere, hetzij een ad-hocbeoordeling van de significantie van een instelling, constateert dat een LSI voldoet aan een van de in de GTM-verordening en de GTM-kaderverordening bedoelde kwalitatieve of kwantitatieve criteria en besluit dat de instelling als belangrijk moet worden aangemerkt.

Ad ii) Een besluit tot overname van het directe toezicht kan daarnaast nodig zijn om de consistente toepassing van hoge toezichtsnormen te waarborgen. De ECB is derhalve gerechtigd om, overeenkomstig de GTM-verordening, op eigen initiatief of op verzoek van een NBA te besluiten het directe toezicht op een of meer LSI's op zich te nemen teneinde de consistente toepassing van hoge toezichtsnormen te waarborgen. De GTM-kaderverordening bevat een niet-uitputtende lijst van factoren waarmee de ECB rekening moet houden alvorens te besluiten het directe toezicht over te nemen.

De algemene regel is dat, wanneer een LSI als een belangrijke onder toezicht staande entiteit wordt aangemerkt en de ECB besluit om conform de GTM-verordening het directe toezicht op zich te nemen, er een nieuw JST voor deze instelling wordt opgezet. De ECB stelt een datum vast waarop zij het directe toezicht overneemt en volgt de in de GTM-kaderverordening beschreven procedure.

5.3

Analytische en methodologische ondersteuning

GTM-kv, deel IV en VII

GTM-kv, artikel 96

GTM-v, artikel 6

Verordening van de ECB
betreffende rapportage van
financiële toezichtsinformatie
(ECB/2015/13)

DG MS III ontwikkelt samen met de NBA's methodieken om de voor SI's ontwikkelde SREP-benadering aan de passen aan de behoeften en specifieke kenmerken van de LSI's. De afdeling voert ook LSI-analyses uit die input vormen voor de sectorale monitoring en risicosignalering.

Beheer van de lijst met LSI's

Het is de taak van DG MS III om de lijst met LSI's bij te houden en te actualiseren. Deze lijst wordt gepubliceerd op [de website van ECB-Bankentoezicht](#). Elk jaar vraagt DG MS III de NBA's om op een gecoördineerde, gedocumenteerde en systematische wijze de reguliere significantiebeoordeling van de onder hun toezicht staande instellingen uit te voeren en deze instellingen op grond daarvan (opnieuw) als LSI aan te merken dan wel over een mogelijke statusverandering te besluiten. DG MS III coördineert verder de ad-hoc-aanpassingen om de lijst met LSI's actueel te houden. Het doet dit op basis van veranderingen in de omstandigheden of op aangeven van een NBA, wanneer een instelling vanwege individuele, specifieke en uitzonderlijke omstandigheden, bv. een fusie van kredietinstellingen, geherclassificeerd wordt.

Prioriteit toekennen aan LSI's

Om effectief oversight te kunnen uitoefenen en de betrokkenheid van de ECB te kunnen toespitsen op wat nodig is, worden LSI's in categorieën ingedeeld op grond van hun intrinsieke risiconiveau en impact. d.w.z. het gevaar dat zij vormen voor de financiële stabiliteit. Daartoe worden afzonderlijke LSI's in volgorde van belangrijkheid gezet en deze indeling wordt gebruikt bij het verdelen van de middelen voor het toezicht binnen het SSM, zowel bij de NBA's als de ECB. De prioriteitsscore van de LSI's wordt ten minste eenmaal per jaar door DG MS III en de

NBA's gezamenlijk berekend. De NBA's worden volledig betrokken bij het classificeringsproces en bij de dialoog met DG MS III en zij dragen bij aan de formulering van een gemeenschappelijke methodiek voor de classificering van LSI's. De intensiteit waarmee DG MS III het indirecte toezicht op LSI's uitvoert, hangt af van de prioriteit die aan een instelling is toegekend.

SSM-SREP voor LSI's

Het is de verantwoordelijkheid van de NBA's om bij LSI's SREP's uit te voeren, met inbegrip van het toekennen van scores, de beoordeling van het ICAAP en ILAAP van de instelling en het vaststellen van het definitieve SREP-besluit. Om binnen het SSM gemeenschappelijke inzichten en een gecoördineerde aanpak op basis van de hoogste normen te bevorderen, is het desondanks van belang dat NBA's een consistente SREP-methodiek hanteren. Daarom wordt de voor SI's ontwikkelde SREP-methodiek als referentie gebruikt en ook voor LSI's ontwikkeld, waarbij rekening wordt gehouden met het evenredigheidsbeginsel en de specifieke kenmerken van LSI's. Daarbij valt met name te denken aan verschillende gradaties van methodische vereenvoudiging die, afhankelijk van de uit de prioriteitsbeoordeling naar voren gekomen prioriteitsscore, het evenredigheidsbeginsel en de specifieke kenmerken van LSI's afdoende weerspiegelen.

Risico's en kwetsbaarheden op systeemniveau identificeren

DG MS III voert analyses uit op de toezichtsrapportages en andere dataverzamelingen en statistische databases waartoe ECB-Bankentoezicht toegang heeft en ontwikkelt een systeem om risico's en kwetsbaarheden in verband met LSI's te identificeren. Met behulp van toezichtsgegevens signaleert DG MS III LSI's of groepen LSI's met een verhoogd risico. Op grond van kwantitatieve beoordelingen gebaseerd op reeksen indicatoren, rapporten en statistische modellen maakt het regelmatig analyses van de huidige risicosituatie.

Deze data worden voor verschillende doeleinden gebruikt en bij de analyses wordt ook informatie meegenomen uit andere werkzaamheden van DG MS III, zoals sectoraal overzicht. De analyses van DG MS III dienen ook als bijdrage aan relevante beleidsonderwerpen en aan het macroprudentiële werk van DG MS IV en het directoraat-generaal Macroprudentieel Beleid en Financiële Stabiliteit.

5.4 Oversight op LSI's en LSI-sectoren

GTM-v, artikel 6, artikel 12, lid 1, en artikel 31, lid 2

GTM-kv, artikel 96-98

Richtsnoer van de ECB tot vaststelling van de beginselen voor de coördinatie van de beoordeling en de controle van IPS's die belangrijke en minder belangrijke instellingen omvatten (ECB/2016/37)

Richtsnoer van de ECB betreffende de benadering voor de erkenning van institutionele protectiestelsels (ECB/2016/38)

Onverminderd de verantwoordelijkheid van de NBA's voor het directe toezicht op LSI's past DG MS III risicogericht oversight toe wat betreft het toezicht op LSI's door de NBA's en op LSI-sectoren, zodat het een goed gefundeerd en tijdig beeld kan krijgen van het functioneren van het SSM-stelsel van toezicht. Via meldingen van een verslechterende financiële positie en gemeenschappelijke procedures geeft het ook tijdig en efficiënt zijn mening over individuele toezichtszaken. DG MS III werkt daarbij nauw samen met de NBA's en vertrouwt bij zijn oversightwerkzaamheden op de door de NBA's verstrekte informatie. Zo draagt DG MS III bij aan het gezamenlijke streven naar consistente uitkomsten bij het toezicht en de stabiliteit van de banksector in de deelnemende lidstaten. Om hoge toezichtsnormen te identificeren en te bevorderen doet DG MS III ook themaonderzoeken. De meeste werkzaamheden vinden off-site plaats, maar de ECB kan in bepaalde gevallen meedoen met inspecties ter plaatse.

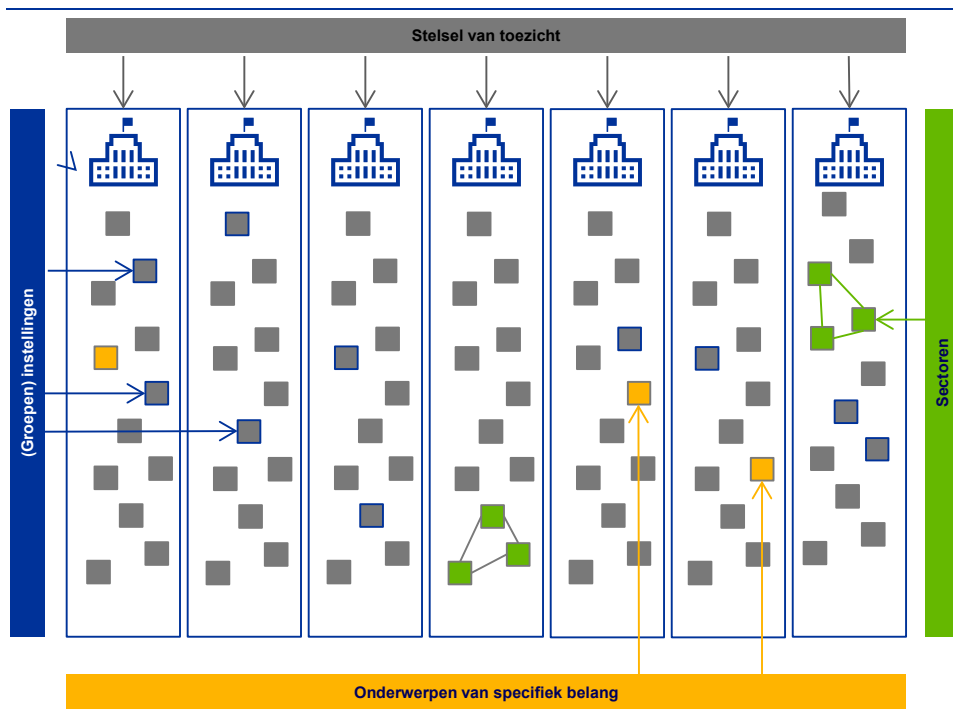
De intensiteit van het instellingsspecifieke en sectorale oversight is gebaseerd op een risicogerichte benadering die strookt met het evenredigheidsbeginsel. Deze benadering is gebaseerd op een prioriteringsmethodiek die LSI's en LSI-sectoren rangschikt naar hun mate van risico en hun systeemeffecten en op grond daarvan de verdeling van middelen voor het oversight bepaalt. Oversightwerkzaamheden nemen de vorm aan van regelmatige beoordelingen die, om de synergie optimaal te benutten, in nauwe samenwerking met de NBA's worden gehouden. Voor LSI's met een hoge prioriteit beoordeelt de ECB bovendien de materiële toezichtsprocedures van de NBA's alsmede materiële ontwerpbesluiten.

DG MS III verzorgt het oversight op de LSI's in drie dimensies en werkt daarbij nauw samen met de NBA's: instellingsspecifiek oversight, sectoraal oversight en themaonderzoeken (zie **Figuur 21**).

Bij LSI's in een crisissituatie kunnen DG MS III en NBA's nauwer samenwerken zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheid van de NBA's voor het crisismanagement. Deze nauwere samenwerking volgt op een speciaal besluit dat ervoor zorgt dat de NBA's tijdig de nodige maatregelen nemen en dat een SSM-breed overzicht van de mogelijke repercussies voor andere instellingen verkregen kan worden.

Figuur 21

De drie dimensies van het oversight op LSI's

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Oversight op LSI's

Ten behoeve van effectief oversight op de LSI's beoordeelt de ECB informatie over afzonderlijke LSI's die zij van NBA's en uit andere bronnen ontvangt. Zij concentreert zich daarbij op LSI's met een hoge prioriteit en LSI's waarvan de financiële positie verslechtert. De ECB werkt bij het oversight op LSI's nauw samen met de NBA's, opdat deze alle materiële risico's bij de LSI's op prudente wijze behandelen. Omdat via het oversight van DG MS III op LSI's ook input kan worden gegeven over de doeltreffendheid van het prudentieel toezicht en de uitkomsten daarvan binnen het SSM draagt het ook bij aan de ontwikkeling van gemeenschappelijke (toezichts)normen. Door zijn SSM-brede blik heeft DG MS III toegevoegde waarde voor de toezichtsbeoordelingen op nationaal niveau.

Door de nauwe samenwerking met de NBA's, die verantwoordelijk blijven voor het directe toezicht op de LSI's terwijl de ECB haar oversightfunctie vervult, worden de synergievoordelen volledig benut.

Oversight op LSI-sectoren

Aan veel LSI's is geen hoge prioriteit toegekend. Dit impliceert weliswaar een lager risiconiveau en/of een geringer effect op het binnenlandse financiële stelsel, maar een groot aantal LSI's is georganiseerd in sectoren. Samen kunnen ze een risico

vormen en impact hebben op het financiële stelsel van een land. Het doel van sectoraal oversight is besmettingseffecten te signaleren en te beoordelen of het idee van steun dan wel lastendeling dat wordt gewekt door de sectorale afspraken, en ook door gunstig geachte toezichtsregelingen, in de praktijk klopt. Sectoraal oversight is een voortdurend proces.

Bij het sectoraal oversight wordt in aanmerking genomen dat banken nauw met elkaar verweven kunnen zijn zonder een groep te vormen, waardoor de toezichthouder mogelijk vanuit systemisch oogpunt naar de risico's van deze LSI's moet kijken. Deze nauwe verwevenheid kan gelegen zijn in gezamenlijke centrale diensten, regelingen voor wederzijdse steun of andere vormen van samenwerking. Wanneer de relevante sectoren in kaart zijn gebracht, moeten de omvang en reikwijdte worden bepaald van de informatie die nodig is om een goed inzicht in deze sectoren te krijgen, met name in hun risicosituatie. Daarbij valt onder andere te denken aan informatie over interinstitutionele regelingen waaruit groepen banken voortkomen met structuren voor onderlinge steun of lastendeling.

DG MS III heeft toegevoegde waarde voor analyses door de nationale toezichthouders dankzij het SSM-brede gezichtspunt, de grensoverschrijdende benchmarks die het de NBA's biedt en de identificatie van sectorale en systeemrisico's.

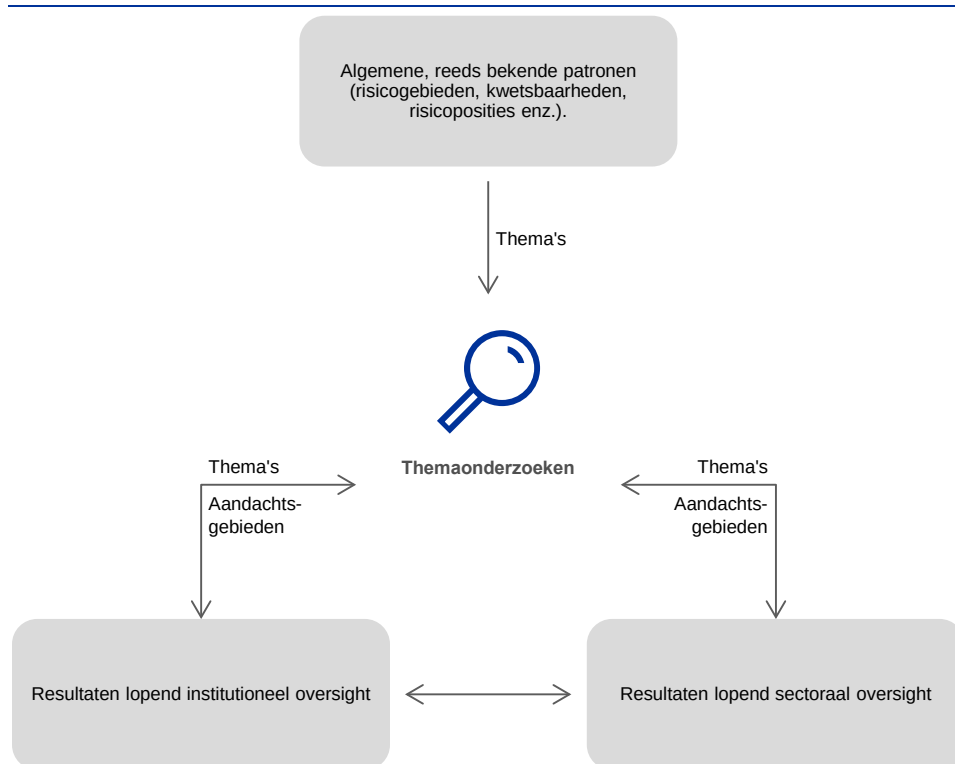
Voor bepaalde onder toezicht staande entiteiten die een sterke onderlinge verwevenheid vertonen zonder een groep te vormen (bv. via IPS'en, zie paragraaf 4.11), vormt het oversight op LSI-sectoren een belangrijke waarborg voor het effectief en consistent functioneren van het stelsel van toezicht.

Themaonderzoeken naar LSI's

Themaonderzoeken vormen een aanvulling op het reguliere werk aan instellingen en sectoren en worden uitgevoerd als specifieke projecten, gericht op bepaalde risico's of onderwerpen van bijzonder belang die bij alle of bij een steekproef van de banken spelen, mogelijk zelfs in verschillende rechtsgebieden. Door deze grensoverschrijdende dimensie is een grotere mate van benchmarking binnen het SSM mogelijk. Deze themaonderzoeken worden ook wel “diepe duiken” genoemd. Ze kunnen off-site en in bepaalde omstandigheden ook ter plaatse worden uitgevoerd. Bij de planning en uitvoering van themaonderzoeken wordt nauw samengewerkt met de NBA's. Bij deze onderzoeken worden de synergieën met het sectoraal oversight benut.

Figuur 22

Themaonderzoeken naar LSI's

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Beoordeling van NBA-meldingen

Materiële toezichtsprocedures en -besluiten van de NBA's worden gemeld om ECB-oversight op de werking van het stelsel van toezicht mogelijk te maken, ten behoeve van de consistente toepassing van het toezichtskader en ter bevordering van hoge toezichtsnormen in de vroegste fasen van toezichtsprocedures en ontwerpbesluiten van materieel belang. De meldingen verschaffen tevens informatie voor het institutioneel en sectoraal oversight op de LSI's (zie boven).

Bij het oversight volgt de ECB een risicogerichte benadering die het evenredigheidsbeginsel respecteert. Daarom hanteert de ECB een prioriteringsmethodiek die LSI's op grond van hun mate van risico en systeemeffecten indeelt in LSI's met een hoge en LSI's met een lage prioriteit.

Ter bevordering van consistent en hoogwaardig toezicht speelt de ECB een adviserende rol bij materiële ontwerpbesluiten en kan zij een NBA adviseren bepaalde aspecten van een materiële NBA-toezichtsprocedure nader te beoordelen. Om deze adviserende rol te kunnen spelen, ontvangt DG MS III vooraf meldingen van de NBA's over procedures en ontwerpbesluiten van materieel belang met betrekking tot alle LSI's met een hoge prioriteit. Voor andere LSI's geldt dat de NBA's die op eigen initiatief aan de ECB kunnen melden. De ECB kan een NBA vragen bepaalde aspecten van een gemelde toezichtsprocedure van materieel belang nader

te beoordelen en een NBA haar mening geven over een gemeld ontwerpbesluit van materieel belang.

Voor alle LSI's, ongeacht de toegekende prioriteit, melden de NBA's aan DG MS III hun toezichtsplanning, toezichtsprioriteiten, de toezichtsmaatregelen die ze hebben genomen en de manier waarop ze hun toezichtstaken uitvoeren. Er wordt echter wel rekening gehouden met de prioriteit van de LSI's bij het bepalen van de omvang van de benodigde informatie. Dankzij deze meldingen, plus de ad-hocverzoeken om informatie aan de NBA's en de landenbezoeken, kan de ECB beoordelen of er consequent volgens hoogwaardige toezichtsnormen wordt gewerkt en controleren of binnen het gehele SSM gelijke situaties tot gelijke uitkomsten leiden. Op basis van de ontvangen informatie rapporteert DG MS III aan de NBA's en de Raad van Toezicht over de toezichtswerkzaamheden van de NBA's inzake de LSI's. De nadruk ligt daarbij op de vooruitgang die wordt geboekt bij het consequent toepassen van hoge toezichtsnormen.

Daarnaast gelden voor de NBA's bepaalde andere meldingsvereisten, bijvoorbeeld wanneer de financiële positie van een LSI snel en in belangrijke mate verslechtert, wanneer aan een LSI administratieve boetes worden opgelegd, wanneer een NBA ad hoc een significantiebeoordeling voor een LSI uitvoert of wanneer de lijst van LSI's ad hoc wordt gewijzigd.

Deze meldingsvereisten gelden voor alle LSI's, ongeacht hun prioriteit. Meldingen over de financiële positie van een LSI die snel en in belangrijke mate verslechtert of de beoordeling van de mogelijke significantie van een LSI geschieden ad hoc, terwijl aan LSI's opgelegde administratieve boetes jaarlijks moeten worden gemeld. De verstrekte informatie is de ECB van nut bij haar oversightrol.

Rol van de ECB bij LSI-crisismanagement

De NBA's en andere relevante autoriteiten op nationaal niveau zijn verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van het crisismanagement rond LSI's.

Gezien de taakverdeling binnen het SSM vereist het management van crisissituaties waarbij een LSI betrokken is intensievere informatie-uitwisseling en coördinatie tussen de betrokken NBA, in haar capaciteit van directe toezichthouder op de LSI, en de ECB, die de bevoegde autoriteit is om besluiten over gemeenschappelijke procedures te nemen, ook met het oog op haar oversightfunctie. Hoewel het aan de NBA is om toezichtsbesluiten en -maatregelen te nemen voor de in een crisis verkerende LSI, betekent dit dat er behoefte ontstaat aan intensievere samenwerking als het punt waarop de LSI niet langer levensvatbaar is bijna is bereikt en de kritieke situatie nauwe samenwerking tussen de ECB en de NBA vereist ten aanzien van de afweging of de bank geliquideerd of afgewikkeld moet worden, de verantwoordelijkheid voor het intrekken van de vergunning, de beoordeling van verwervingen of vergrotingen van gekwalificeerde deelnemingen en uitgifte van nieuwe vergunningen (bv. voor een overbruggingsbank).

De samenwerking tussen NBA's en de ECB op het gebied van crisismanagement is erop gericht beide te ondersteunen bij hun respectieve taakvervulling en ervoor te zorgen dat de noodzakelijke informatie beschikbaar is wanneer er in kort tijdsbestek dringende besluiten moeten worden genomen.

De informatie-uitwisseling en de samenwerking tussen de ECB en een NBA staan in verhouding tot de risico's die de LSI oplevert en nemen de bankspecifieke lokale oplossingen die de NBA al heeft geïdentificeerd in aanmerking. Dit kunnen ook oplossingen zijn die zijn geïdentificeerd in het kader van een IPS, een coöperatieve wederzijdse solidariteitsovereenkomst of een ander vrijwillig fonds.

De SSM-autoriteiten (de ECB en de NBA's) en de SRM-autoriteiten (de SRB en de nationale afwikkelingsautoriteiten) werken samen en wisselen alle informatie uit die voor hun respectieve taakvervulling nodig is (d.w.z. de NBA's als de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op LSI's en de ECB als de bevoegde autoriteit voor gemeenschappelijke procedures), overeenkomstig het bepaalde in de GTM-verordening en de SRM-verordening. Bij de gemeenschappelijke procedures die door het LSI-crisismanagement worden geactiveerd, werkt de ECB ook samen met de verantwoordelijke afwikkelingsautoriteiten (Zie paragraaf 1.4.5 en paragraaf 3).

Figuur 23

Kader voor samenwerking tussen ECB en NBA's bij LSI-crisismanagement

Bron: ECB-Bankentoezicht.

Deelname aan inspecties ter plaatse

Het is de taak van de NBA's om bij LSI's inspecties ter plaatse te houden overeenkomstig het EU-recht (en, indien van toepassing, de nationale omzetting daarvan), het toepasselijk nationaal recht, EBA-normen en -methodologieën alsmede de normen en procedures van het SSM.

Om de consistente toepassing van hoge toezichtsnormen verder te bevorderen en het LSI-oversicht te intensiveren, werkt DG MS III bij inspecties ter plaatse samen met de NBA's, conform de GTM-verordening. De ECB kan, in individuele gevallen, bijdragen aan inspecties ter plaatse bij LSI's door mee te doen aan de inspecties ter plaatse van de NBA's, voor te stellen leden van meer dan één NBA in het toezichtsteam op te nemen of, onder bepaalde uitzonderlijke omstandigheden, zelf onderzoek te doen.

Doordat deelname aan inspecties ter plaatse de ECB een completer beeld van een specifieke instelling, een bepaald onderwerp of bepaalde risico's in verband met LSI's geeft, kan ze een betere vergelijkende beoordeling maken. Deelname geeft de ECB beter inzicht in de manier waarop de NBA's hun toezicht uitoefenen, bevordert de uitwisseling van medewerkers tussen NBA's en creëert een netwerk van LSI-toezichthouders. Door deel te nemen aan inspecties ter plaatse bij LSI's bouwt de ECB de samenwerking met de betrokken NBA's uit en waarborgt zij dat de inspecties ter plaatse volgens de hoogste normen en met de meest geschikte mensen en middelen worden gehouden.

Lijst van termen

Bankenunie

Een van de bouwstenen voor de voltooiing van de Economische en Monetaire Unie, bestaand uit een geïntegreerd financieel kader met een gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, een gemeenschappelijk mechanisme voor de afwikkeling van banken en één pakket regels (*single rulebook*), onder meer voor geharmoniseerde depositogarantiestelsels, die zich tot een gemeenschappelijk Europees depositogarantiestelsel zouden kunnen ontwikkelen.

CRR/CRD

Capital Requirements Regulation and Directive – Verordening en Richtlijn kapitaalvereisten: [Verordening \(EU\) nr. 575/2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen](#) (CRR) en [Richtlijn 2013/36/EU betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen](#) (CRD). Gezamenlijk worden ze vaak CRD genoemd.

ECB-toezichtsbesluit

Een rechtshandeling die door de ECB is vastgesteld tot uitoefening van de taken en bevoegdheden die haar krachtens de GTM-verordening zijn verleend. Het heeft betrekking op een of meer onder toezicht staande entiteiten of groepen of een of meer andere personen en is geen algemeen toepasselijke rechtshandeling.

Europese Bankautoriteit (EBA)

De EBA is een op 1 januari 2011 opgerichte, onafhankelijke autoriteit van de EU die als doel heeft effectieve en consistente prudentiële regulering en toezicht voor de gehele EU-bankensector te waarborgen. Haar belangrijkste taak is bij te dragen aan het opstellen van het *single rulebook* voor banken in Europa, dat één pakket geharmoniseerde prudentiële regels voor de gehele EU moet bieden. De EBA speelt verder een belangrijke rol bij de bevordering van de convergentie van toezichtspraktijken in de gehele EU en heeft de opdracht risico's en kwetsbaarheden in de EU-bankensector te beoordelen.

Falen of waarschijnlijk zullen falen

Een van de drie cumulatieve voorwaarden die bepalen of afwikkelingsautoriteiten afwikkelingsmaatregelen voor een instelling dienen te nemen. In artikel 32, lid 4, van de BRRD wordt bepaald wanneer moet worden gesteld dat een kredietinstelling faalt of waarschijnlijk zal falen (een vaststelling die door een toezichthouder of afwikkelingsautoriteit moeten worden gedaan).

Geen-bezwaarprocedure

In de GTM-verordening vastgelegde, standaard besluitvormingsprocedure voor de toezichtswerkzaamheden van de ECB. De Raad van Toezicht neemt ontwerpbesluiten, die ter vaststelling aan de Raad van Bestuur worden voorgelegd. Besluiten worden geacht te zijn vastgesteld wanneer de Raad van Bestuur niet binnen een vastgestelde termijn van maximaal tien dagen bezwaar maakt.

Gekwalificeerde deelneming

Een deelneming in een kredietinstelling die 10% of meer van het kapitaal dan wel de stemrechten uitmaakt of die invloed van betekenis op het bestuur van de instelling mogelijk maakt.

Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme (SRM)

Een mechanisme voor uniforme regels en een uniforme procedure ten behoeve van de afwikkeling van binnen de bankenunie gevestigde kredietinstellingen dat op 1 januari 2016 volledig van kracht is geworden. Het wordt bijgestaan door de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (SRB), de Europese afwikkelingsautoriteit voor de bankenunie, die nauw samenwerkt met de nationale afwikkelingsautoriteiten van de deelnemende lidstaten. Ten behoeve van afwikkelingen beschikt het SRM over een Gemeenschappelijk Afwikkelingsfonds.

Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (GTM/SSM)

Een mechanisme bestaand uit de ECB en de nationale bevoegde autoriteiten in de deelnemende lidstaten voor de uitvoering van de aan de ECB toevertrouwde toezichthoudende taken. De ECB is verantwoordelijk voor de effectieve en consistente werking van dit mechanisme, dat deel uitmaakt van de bankenunie.

Gezamenlijk toezichthoudend team (JST)

Een team toezichthouders dat bestaat uit ECB- en NBA-medewerkers en dat belast is met het toezicht op een belangrijke onder toezicht staande entiteit of groep.

GTM-kaderverordening

Het wetgevend kader waarin de praktische regels worden gegeven voor de samenwerking tussen de ECB en de nationale bevoegde autoriteiten binnen het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (SSM), zoals bedoeld in artikel 6 van de GTM-verordening.

GTM-verordening

De rechtshandeling die voorziet in de oprichting van een gemeenschappelijk toezichtsmechanisme voor kredietinstellingen in het eurogebied, en eventueel in andere EU-lidstaten, als een van de belangrijkste onderdelen van de Europese bankenunie. De GTM-verordening draagt de ECB bepaalde (beleidsmatige) taken op met betrekking tot het prudentieel toezicht op kredietinstellingen.

Handhavings- en sanctiebevoegdheden

Bevoegdheden van de ECB om, respectievelijk: a) een onder toezicht staande entiteit of een persoon te dwingen aan de prudentiële vereisten te voldoen, d.w.z. handhaving; en b) een onder toezicht staande entiteit door middel van een boete te straffen omdat deze niet aan de prudentiële vereisten voldoet (sanctie).

Intern model

Een aan een kredietinstelling toebehorende benadering om risico's te meten en te beheren die wordt gehanteerd bij de berekening van de eigenvermogenvereisten. Voor het gebruik ervan is krachtens deel III van de CRR voorafgaande toestemming van de bevoegde autoriteit nodig.

Intern proces ter beoordeling van de kapitaaltoereikendheid (ICAAP)

De strategieën en processen waarover banken moeten beschikken en aan de hand waarvan zij doorlopend kunnen nagaan of, en ervoor kunnen zorgen dat, de hoogte, samenstelling en verdeling van het interne kapitaal nog aansluiten op de aard en omvang van hun huidige en mogelijke toekomstige risico's. Het ICAAP wordt in het kader van de SREP door de bevoegde autoriteiten getoetst.

Intern proces ter beoordeling van de liquiditeitstoereikendheid (ILAAP)

De strategieën, beleidslijnen, procedures en systemen voor het beheren en bewaken van liquiditeitsrisico's en de financieringspositie waarover banken moeten beschikken. Het ILAAP wordt in het kader van de SREP door de bevoegde autoriteiten getoetst.

Nationale bevoegde autoriteit (NBA)

Een overheidsinstantie of naar nationaal recht erkend orgaan dat naar nationaal recht bevoegd is om, in het kader van het in de betrokken lidstaat geldende stelsel van toezicht, toezicht op instellingen uit te oefenen.

Paspoortprocedures

Procedures rond de vrijheid van vestiging en de vrijheid om diensten te verlenen in andere lidstaten voor alle kredietinstellingen waaraan door de bevoegde autoriteiten van een andere lidstaat een vergunning is verleend en die onder toezicht van deze autoriteiten staan, op voorwaarde dat deze activiteiten onder de vergunning vallen (zoals bedoeld in artikel 33 tot en met 46 van de CRD).

Procedure voor prudentiële toetsing en evaluatie (SREP)

De procedure die richting geeft aan de prudentiële toetsing van belangrijke en minder belangrijke kredietinstellingen en waarmee wordt bepaald of er (boven op de minimumvereisten) eventueel extra eisen moeten worden gesteld aan het eigen vermogen, de informatieverstrekking of de liquiditeit, of dat er andere toezichtsmaatregelen moeten worden genomen.

Programma voor onderzoek door de toezichthouder (SEP)

Overeenkomstig artikel 99 van de CRD stelt ECB-Bankentoezicht jaarlijks een SEP vast voor de instellingen waarop het toezicht houdt. Daarin worden voor iedere belangrijke instelling de belangrijkste toezichtswerkzaamheden vastgelegd die uitgevoerd gaan worden om de risico's te bewaken en zwakke punten aan te pakken. In het SEP wordt vastgelegd welke instellingen onder verscherpt toezicht moeten komen te staan. Het SEP voor een belangrijke instelling omvat de werkzaamheden voor het lopende toezicht, inspecties ter plaatse en interne modellenonderzoeken.

Significantie

Het criterium dat bepaalt of de verantwoordelijkheid voor het toezicht binnen het SSM aan de ECB of de NBA's toekomt. De mate van significantie van kredietinstellingen wordt gebaseerd op criteria die in de GTM-verordening zijn vastgelegd en in de GTM-kaderverordening nader zijn bepaald.

Single rulebook

Het doel van het *single rulebook* voor de banken is te komen tot één pakket geharmoniseerde prudentiële regels die kredietinstellingen in de gehele EU moeten naleven. De EBA is bevoegd om, naast de wetgeving die door het Europees Parlement en de EU-raad met hulp van de Europese Commissie wordt opgesteld, het single rulebook verder te ontwikkelen en de toepassing ervan te bewaken.

Toezichtshandleiding

De Toezichtshandleiding geeft een gedetailleerde beschrijving van de algemene beginselen, processen, procedures en methodologie voor het toezicht op belangrijke en minder belangrijke instellingen, daarbij rekening houdend met de uitgangspunten voor de werking van het SSM. Ook de procedures voor de samenwerking binnen het SSM en met autoriteiten daarbuiten worden erin behandeld.

Afkortingen

ABoR	Administrative Board of Review (Administratieve Raad voor Toetsing)
AT1	Additional Tier 1 (aanvullend tier 1)
BCBS	Basel Committee on Banking Supervision (Bazels Comité voor Bankentoezicht)
BRRD	Bank Recovery and Resolution Directive (Herstel- en afwikkelingsrichtlijn voor banken)
CEO	Chief Executive Officer
COREP	Common reporting on capital adequacy (gemeenschappelijke rapportage inzake kapitaaltoereikendheid)
CRD	Capital Requirements Directive (Richtlijn kapitaalvereisten)
CRR	Capital Requirements Regulation (Verordening kapitaalvereisten)
DG FISMA	Directoraat-generaal Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarktenunie
DG MS I	Directoraat-generaal Microprudentieel Toezicht I
DG MS II	Directoraat-generaal Microprudentieel Toezicht II
DG MS III	Directoraat-generaal Microprudentieel Toezicht III
DG MS IV	Directoraat-generaal Microprudentieel Toezicht IV
DG/E	Directoraat-generaal Economie
DG/L/SLA	Directoraat-generaal Juridische Zaken - afdeling Toezichtsrecht
DG/S	Directoraat-generaal Statistieken
DGS	Depositogarantiestelsel
DGSD	Deposit Guarantee Scheme Directive (Richtlijn inzake de depositogarantiestelsels)
DGSSB	Directoraat-generaal Secretariaat van de Raad van Toezicht
EBA	European Banking Authority (Europese Bankautoriteit)
ECB	Europese Centrale Bank
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen)
ESCB	Europees Stelsel van centrale banken
ESM	Europees Stabiliteitsmechanisme
ESRB	European Systemic Risk Board (Europees Comité voor systeemrisico's)
EU	Europese Unie
FICOD	Financial Conglomerates Directive (Richtlijn financiële conglomeraten)
FINREP	Financial reporting (financiële rapportage)
FSAP	Financial Sector Assessment Program (beoordelingsprogramma voor de financiële sector)
FSB	Financial Stability Board (Raad voor Financiële Stabiliteit)
GTM-kv	GTM-kaderverordening
GTM-v	GTM-verordening
HoM	Head of Mission (missieleider)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (intern proces ter beoordeling van de kapitaaltoereikendheid)
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (intern proces ter beoordeling van de liquiditeitstoereikendheid)

IPS	Institutioneel protectiestelsel
IRRBB	Interest rate risk in the banking book (renterisico in het bankboek)
IRT	Internal Resolution Team (intern afwikkelingsteam)
ITS	Implementing Technical Standards (technische uitvoeringsnormen)
IU	Investigating Unit (onderzoekseenheid)
JST	Joint Supervisory Team (gezamenlijk toezichthoudend team)
JSTC	JST-coördinator
LCR	Liquidity coverage ratio (liquiditeitsdekkingsratio)
LSI	Less significant institution (minder belangrijke instelling)
MEL	Minimum engagement level (minimaal intensiteitsniveau)
MoU	Memorandum of Understanding (memorandum van overeenstemming)
NAA	Nationale afwikkelingsautoriteit
NBA	Nationale bevoegde autoriteit
NPL	Non-performing loan (niet-renderende lening)
NSFR	Net stable funding ration (netto-stabielefinancieringsratio)
OSI	On-site inspection (inspectie ter plaatse)
P2G	Pillar 2 guidance (Pijler 2-aanbeveling)
P2R	Pillar 2 requirement (Pijler 2-vereisten)
RTS	Regulatory technical standards (technische reguleringsnormen)
RvT	Raad van Toezicht
SEP	Supervisory Examination Programme (programma voor onderzoek door de toezichthouder)
SI	Significant institution (belangrijke instelling)
SRB	Single Resolution Board (Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad)
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (procedure voor prudentiële toetsing en evaluatie)
SRF	Single Resolution Fund (Gemeenschappelijk Afwikkelingsfonds)
SRM	Single Resolution Mechanism (Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme)
SRM-v	SRM-verordening
SRT	Significant risk transfer (overdracht van een aanzienlijk deel van het kredietrisico)
SSM	Single Supervisory Mechanism (Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (GTM))
STE	Short-term exercise
SUBA	Supervisory Banking Data System
T2	Tier 2
TSCR	Total SREP capital requirement (totale SREP-kapitaalvereiste)
VwEU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

© **Europese Centrale Bank, 2018**

Postadres 60640 Frankfurt am Main, Duitsland
Telefoon +49 69 1344 0
Website www.bankingsupervision.europa.eu

Alle rechten voorbehouden. Reproductie voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan op voorwaarde dat de bron wordt vermeld.

PDF ISBN 978-92-899-3721-4, doi:10.2866/701990, QB-04-19-099-NL-N